

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
185. (1505.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3081 ▲
1 amerikai dollár	3,1978 ▲
100 magyar forint	1,4729 ▼

Aktuális

2

Lobbizások az ENSZ-ben

Magyarország BT-tagságának népszerűsítése állt azoknak a kétoldalú tárgyalásoknak a középpontjában, amelyeket Schmitt Pál köztársasági elnök folytatott New Yorkban. Mahmúd Abbász a palesztin ENSZ-tagságért lobbizott Barack Obama amerikai elnöknél.

Aktuális

3

Öt minisztert meneszt Boc?

Öt miniszterétől készül megválni október elején Emil Boc miniszterelnök az *Evenimentul zilei* című napilap szerint, aki a kormány iránti bizalom visszaszerzését, valamint az Országos Szövetség Románia Haladásáért (UNPR) lojalitásának megerősítését várja a kormányátalakítástól.

Társadalom

7

Népszámlálás pappal, szomszédal

Kormányhatározat módosítja a népszámlálás feltételeit: a szomszédok és a helyi pap is információt szolgáltathat a számlálóbiztosoknak október végén azoknak az esetében, akik a felméréskor ideiglenesen nem tartózkodnak otthon.

Vezércikk

3

A szálka és a gerenda

Románia és Bulgária alighanem megköszönheti az uniós lengyel elnökségének, hogy a belügyminiszterek tegnapi brüsszeli tanácskozásán nem szavaztak és határidő nélkül elnapolták a döntést. Ha ugyanis határozattal vetik el a csatlakozást, akkor az eddigi folyamat minden részét újra kellett volna kezdeni, és az még jó néhány esztendő vesz igénybe. ▶

Székedi Ferenc

Ki tölti meg a kosarat?

Tanácsstalanul fogadták az önkormányzatok a nyugdíjasokról szóló határozatot**A nyugdíjasok várhatóan az erre a célra létrehozott üzletekben szerezhetik majd be a kedvezményes árú élelmiszereket**

Fotó: Mediafax

Egyelőre csak ígéretekkel van teli a nyugdíjaskosár: az önkormányzatoknak egyelőre fogalmuk sincs, miként tegyenek eleget annak a szerdán elfogadott kormányhatározatnak, amely a hazai átlagbérnél alacsonyabb nyugdíjú idősöket kedvezményes árú – a piaci árnál akár 30 százalékkal olcsóbb – alapélelmiszerekhez juttatná. A jogszabály szerint a helyi és a megyei tanácsok feladata az élelem beszerzése és szétosztásának lebonyolítása, ám erre nincs anyagi fedezetük. A nyugdíjaskosár nevű szociális program bírálói szerint a kezdeményezés nem pótolja az átfogó szegénység elleni programokat, a célirányos gondoskodást. **7. oldal ▶**

Csíksomlyó-ügy: kákán a csomót?

F. I.

▶ „Amikor közös munkával sikerül nekünk valami, akkor elkezdünk azon nyafogni, hogy miért nem jó az, amit elértünk” – reagált tegnap lapunknak Kelemen Hunor művelődésügyi miniszter azokra a sajtóhírekre, amelyek szerint a minisztérium a ferencendi szerzeteseket kizárva igyekszik a szellemi világörökség részévé nyilváníttatni a csíksomlyói búcsút, amelyet nem egyházi, hanem néprajzi-antropológiai kuriózumként terjeszt az UNESCO elé. A *Keresztalja* című katolikus hetilap szerint a ferencsek nem értenek egyet azzal, hogy „a búcsús keresztaljakkal együtt a napimádás, a táltosok, a bővliarusok is UNESCO-védelemben részesüljenek”. **Folytatása a 6. oldalon ▶**

RMDSZ-támogató Néppárt

▶ Támogatásáról biztosította tegnap az RMDSZ-t az Európai Néppárt elnöke. Wilfried Mar-

tens az EPP nyári egyetemére érkezett Bukarestbe több néppárti politikus kíséretében. **3. oldal ▶**

Kelemen Hunor (balra) fogadta a néppárti delegációt

Fotó: Tofán Levente

Nemmel felérő halasztás

▶ Szavazásra sem bocsátotta tegnap a soros lengyel EU-elnökség az uniós bel- és igazságügyi miniszterek brüsszeli tanácskozásán Románia és Bulgária felvételét a schengeni övezetbe, ugyanis nem tudták jobb belátásra bírni a vétóval fenyegető Hollandiát és Finnországot. Emil Boc kormányfő elismerte, sokkal rosszabb lett volna, ha szavazásra bocsátják a kérdést, és elutasítják az övezet bővítését. Hangsúlyozta, Románia technikailag felkészült a csatlakozásra, és reményét fejezte ki, hogy az Európai Unió tanácsának októberi ülésén sikerül áttörést elérni. **3., 4. oldal ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Enache a legesélyesebb?

Saját magát tartja Dorin Florea jelenlegi marosvásárhelyi polgármester legesélyesebb kihívójának Smaranda Enache, a Pro Európa Liga (PEL) társelnöke. Állítását azzal támasztotta alá, hogy a Maros parti városban egy román, illetve egy magyar pártszervezet megrendelésére végzett felmérés kimutatása szerint a demokráta liberális városgazda után ő a második legesélyesebb jelölt. A városi RMDSZ által kiadott *Központ* című lapban megjelent adatok szerint az emberjogi aktivista támogatottsága a magyar válaszadók körében a legmagasabb: a megkérdezettek 38 százaléka adná rá voksát. A második helyen befutó Frunda György támogatottsága 19 százalék, őket dr. Benedek Imre és Csegi Sándor jelenlegi alpolgármester követi. Az EMNT jelöltje, Vass Levente a szavazatok alig 1 százalékát gyűjtené be.

Újabb mélypontra a lej

Átlépte a pszichológiai küszöböt tegnap a lej euróhoz viszonyított árfolyama: a Román Nemzeti Bank tegnap hivatalosan 4,308 lejben állapította meg egy euró értékét. Idén az euró értéke egyetlen napon sem kapaszkodott a 4,30 lej fölé. Legutóbb tavaly december 6-án lépte át ezt a pszichológiai értéket az uniós deviza.

Tárgyalni fognak Transznisziáról

A hivatalos tárgyalások felújításáról állapodtak meg a résztvevők a Dnyeszteren túli terület kérdésének rendezéséről folytatott konzultáción tegnap Moszkvában.

Magyar tábornok jelölése

Huszár László büntetés-végrehajtási dandártábornok (*képen balra*) személyében magyar szakembert jelölt Catherine Ashton az iraki EUJUST LEX misszióvezetői pozíciójára. Az EUJUST LEX az Európai Unió integrált iraki jogállamiság-missziója,

az EU biztonság- és védelempolitikája keretében indított vállalkozás.

A pápa európai kérdésekről

Időszerű politikai és gazdasági témákról, Európáról, valamint a nemzetközi pénzügyi válságról folytatott eszmecsere Berlinkben Angela Merkel kancellár és XVI. Benedek pápa. A katolikus egyház fő – aki kora délelőtt érkezett négy napos hivatalos állami látogatásra Németországba – előzőleg Christian Wulff államfővel találkozott.

Gyurcsány Ferenc és a „negyedik köztársaság”

Az 1918-ban, 1946-ban és 1989-ben megalapított köztársaság „Orbán rendszerének” leváltásával történő, „negyedik újraalapítását” tűzi ki célul a Gyurcsány Ferenc volt magyar kormányfő vezette Demokratikus Koalíció Platform 22 pontos kiáltványára. A platform honlapján is elérhető dokumentumban a szervezet elnöksége egyebek mellett rögzíti, elutasítják a „Fidesz keleties, önkényre épülő, fél-jogállami, a piacgazdaság eszméjét megkérdőjelező politikai rendszerét”. Gyurcsányt egyébként hivatali visszaélés vádjával október 3-án hallgatja ki az ügyészség.

Lobbizások az ENSZ-ben

Magyarország BT-tagságra, Palesztina a teljes jogú tagságra törekszik

Hírösszefoglaló

Magyarország BT-tagságának népszerűsítése állt azoknak a kétoldalú tárgyalásoknak a középpontjában, amelyeket Schmitt Pál köztársasági elnök az ENSZ-közgyűlés általános vitájának margóján folytatott kedden és tegnap New Yorkban. Magyarország kész közreműködni mezőgazdasági szakemberek, orvosok és állatorvosok kép-

zésében és megosztani az energetika területén szerzett tapasztalatait - mondta a köztársasági elnök a Ralph Gonsalves, Saint Vincent és a Grenadine-szigetek miniszterelnökével folytatott tárgyalásán. A Dimitrisz Hrisztofiasz ciprusi államfővel folytatott tárgyalásán Schmitt Pál kiemelte elkötelezettségét a két ország hagyományos jó kapcsolatai mellett, és felajánlotta a magyar EU-elnökség tapasztalatainak átadását, mivel Ciprus 2012 második felében tölti be ezt a tisztséget.

Hangsúlyos helyet kapott a BT-tagság azon a 11 tárgyaláson is, amelyet az ENSZ Közgyűlésének 66. ülészakára New Yorkba érkezett Martonyi János külügyminiszter folytatott kollégáival az ENSZ-ben. A magyar diplomácia vezetője Macedónia, Malawi, Grúzia, Izrael, Nepál, Suriname, Gambia, Saint Kitts és

Nevis, Banglades, Botswana és Kamerun külügyminiszterével találkozott.

A Közgyűlés legfőbb témája a palesztin ENSZ-tagság, amely körül megosztottság alakult ki. Emellett a közel-keleti és az észak-afrikai konfliktusok megoldásának kérdése állt az ENSZ-közgyűlés 66. ülészakáján a tegnap megnyílt általános vita középpontjában. Az ENSZ főtitkára, valamint az amerikai és a francia elnök felszólalásában megpróbálta eltéríteni a Palesztin Hatóság elnökét, Mahmúd Abbászt attól az elhatározásától, hogy a mára tervezett beszédében a palesztinok státusának állami szintre emelését kérje a világszervezettől. Az Egyesült Államok korábban értésre adta, hogy élni fog a vétőjogával, amennyiben a kérdés a Biztonsági Tanács elé kerül.

Barack Obama amerikai elnök – aki személyesen is közölte az Egyesült Államok álláspontját Mahmúd Abbással – felszólalásában hangsúlyozta, hogy az izraeli-palesztin konfliktust az ENSZ-beli szavazás helyett az érintett felek megállapodásával kell megoldani. Obama szerint a palesztin népnek szuverén államban kell élnie, de rámutatott: nem hisz abban, hogy a több évtizede tartó konfliktus befejezéséhez vezető utat le lehet rövidíteni az érintett felek megállapodása nélkül. ◀

Abbász és Obama. A palesztin tagság megosztja a közvéleményt. De mi lesz a magyar BT-tagság sorsa?

Lampedusának elege van

Gy. Z.

Összecsapott Lampedusán tegnap az olasz rendőrséggel és a helyi lakosokkal észak-afrikai bevándorlók egy csoportja azt követően, hogy a dél-olasz szigeten működő befogadó tábor előző este gyújtogatás következtében leégett. A többségükben tunéziai bevándorlók a hazatoloncolás ellen tiltakoznak. A rohamrendőrség akkor avatkozott be, amikor az észak-afrikaiak gázpalackok felrobbantásával fenyegetőztek. A bevándorlókat Lampedusa lakosai kövekkel dobálták meg, amire a tunéziai férfiak ugyancsak közporral válaszoltak. „Elegünk van! Takarodjatok!” – kiabálták a

lampedusaiak. „Lampedusát evakuálni kell, a bevándorló tábor leégett, használhatatlanná vált. Januártól ötven ezer bevándorlót fogadtunk be, elfogyott az erőnk és a türelmünk, ennél többre már nem vagyunk képesek” – mondta Bernardino de Rubéis lampedusai polgármester arra utalva, hogy kedden késő délután a szigeten működő bevándorló táborban gyújtogatás történt, maguk a bevándorlók gyújtották fel a tábor épületeit. A táborban tartózkodó több, mint 1300 bevándorlóból mintegy négy százan szöktek meg.

A bevándorlók napok óta tiltakoznak a szeptember 19-én aláírt olasz-tunéziai megállapodás el-

len, amelynek értelmében felgyorsították a bevándorlók hazaszállítását. Ez az eddig érvényes, április elején kötött megállapodást módosította, amely szerint az összes olaszországi bevándorló táborból heti két repülőjárat minden alkalommal harminc tunéziai tonloncoltak haza; ezentúl heti ötven lesz ez a szám, Lampedusáról pedig napi száz. Az ápriliséig érkezett észak-afrikai hat hónapos tartózkodási engedélyt kaptak.

Időközben tegnap újabb 149 menekült ért partot Reggio Calabriában. A Törökországból csónakkal érkezett csoportban szírek és kurdok vannak, közöttük negyven kisgyermek. ◀

Lampedusa szigetén elszabadult a pokol. A fleg tunéziai menekültek robbantásokkal fenyegetnek

Autonómia-tervezet készül

Kovács Zsolt

Autonómia-tervezeten dolgozik Antal Árpád. Sepsiszentgyörgy polgármestere, a helyi RMDSZ elnöke sajtótájékoztatóján elmondta: olyan dokumentumot készít, amely az SZNT státútumánál részletesebben taglalja az autonómia rendelkezéseit a románokra nézve. Antal Árpád szerint az októberi népszámlás után meg kell húzni egy vonalat, és el kell kezdeni dolgozni. Székelyföld autonómiáját a román közösségnek el kell fogadnia – véli Sepsiszentgyörgy polgármestere. Példaként Dél-Tirol autonóm tartományt említette, ahol az olaszok első lépésben azt mondták: Olaszországban beszéljen mindenki olaszul, majd a második lépésben rájöttek, hogy bizonyos köztisztviselői állásokat csak német nyelvtudással tölthetnek be. A harmadik lépés az volt, amikor rájöttek, hogy nekik jó, ha megtanulnak németül, emellett látták azt is, ahogyan a szegény Dél-Tirolból az autonómia révén Olaszország egyik leggazdagabb régiója lett. Antal Árpád szerint a székelyföldi románok most az első és második lépés között vannak. Ösztönzésként Antal Árpád javasolja a honatyáknak, nyújtsanak be törvénytervezetet: azon a településen, ahol a kisebbség aránya meghaladja a 20 százalékot, az intézmények ügyfélfogadó irodáiban a mindkét nyelvet ismerő dolgozók kapjanak 10-20 százalékkal több fizetést. ◀

Öt minisztert meneszt Boc?

ÚMSZ

► Öt miniszterétől készül megválni október elején Emil Boc kormányfő az *Evenimentul zilei* című napilap szerint, aki a végrehajtóban vetett bizalom visszaszerzését, valamint az Országos Szövetség Románia Halaadásáért (UNPR) lojalitásának megerősítését várja a kormányátalakítástól. A bukaresti újság úgy tudja, hogy Teodor Baconschi külügyminiszternek, Gheorghe Ialomițeanu pénzügyminiszternek, Traian Igaș belügyminiszternek, Valeriu Tabără mezőgazdasági miniszternek és Valerian Vreme távközlési miniszternek köszönik meg eddigi munkáját. Továbbá a kabinetben belül is lenne egy „vándorlás”, Gabriel Oprea jelenlegi védelmi tárca vezetőjét a belügy élére helyeznék. Az UNPR megszerezne a külügyminisztériumot is, ahova az alakulat tiszteletbeli elnöke, Cristian Diaconescu térne vissza. Az agrártárca élére a nemrég Neamț megyében képviselői mandátumot szerző Adrian Rădulescut tartják a legesélyesebbnek. A UNPR kormányzati előretörésével a PDL azt szeretné elérni, hogy az ellenzék-től átcsalogatottak alakulata vonzóbbá váljon jelenleg még PNL-s és PSD-s polgármesterek számára. Kormányzati források szerint Baconschi hivatalosan a Schengen-csatlakozás kudarc miatt fizetne miniszteri székével, viszont elemzők szerint a teológusi végzettségű diplomatára „fontos feladatok várnak” a Traian Băsescu államfő védnöksége alatt alakuló Népi Mozgalomnál. Traian Igașnak azt vetik a szemére, hogy nem tudta végrehajtani a belügyi átszervezést, Gheorghe Ialomițeanut „szürkének” tartják, Valerian Vremét pedig azzal hibáztatják, hogy eredménytelenül költötte el az e-Románia projektre elkülönített félmilliárd eurót. ◀

RMDSZ-támogató...

A nyári egyetem résztvevőit házigazdaként a román államfő, Traian Băsescu (középen) köszöntötte. Fotó: Tofán Levente

Farkas István

► „Nagyon elégedett vagyok az RMDSZ kormányzati, parlamenti és európai parlamenti tevékenységével és szerepével és bízom abban, hogy Romániában is értékeli ezt a munkát, illetve az ebből származó hasznokat” – jelentette ki a Kelemen Hunor RMDSZ-elnökkel tartott tegnapi kétoldalú megbeszélés utáni bukaresti sajtótájékoztatón Wilfried Martens. Az Európai Néppárt elnöke az EPP szakmai háttérintézménye, az Európai Gondolatok Hálózata tizedik nyári egyetemére érkezett a román fővárosba több neves néppárti politikus kíséretében. Martens délben találkozott az RMDSZ-es politikusokkal, akikkel a román-magyar politikai kapcsolatokról, a szövetségi politikai szerepvállalásáról, illetve a magyar kisebbség jogairól és tö-

rekvéseiről tanácskozott. Az EPP elnöke emlékeztetett: a belga kormány miniszterelnöke volt, amikor átszervezték Belgium intézményrendszerét úgy, hogy a három nemzet képviselői egyforma szintű autonómiaformát alakítottak ki. „Éppen ezért kiemelten fontosnak tartom a nemzeti kisebbségek számára az autonómia elérésének lehetőségét” – hangsúlyozta a sajtótájékoztatón Martens, aki szerint a romániai magyarságnak egységes képviselőre van szüksége ahhoz, hogy meg tudja őrizni és erősíteni pozícióját, illetve előre tudjon lépni a kisebbségi jogok érvényesítésében.

Kelemen Hunor elmondta, a megbeszélésen áttekintették az Európai Unió tagállamait is érintő gazdasági válság legfontosabb megoldási lehetőségeit és tárgyaltak az Európai Néppárt jövő évben sorra kerülő, bukaresti

kongresszusáról is. „Határozott ígéretet kaptunk Wilfried Martenstől arra, hogy az EPP programjának módosításakor helyet kapjanak a nemzeti közösségek jogai, az autonómia kérdése, és mindazok a közösségi jogok, amelyeket az RMDSZ évek óta szorgalmaz” – fogalmazott Kelemen.

Martens délelőtt Emil Boc miniszterelnökkel is találkozott, akit arról biztosított: a néppárti politikusok támogatják Románia schengeni csatlakozását.

A nyári egyetem délutáni megnyitóján a házigazda Románia részéről Traian Băsescu államfő, Emil Boc miniszterelnök és Markó Béla miniszterelnök-helyettes üdvözölték a rendezvényt. Az előadások keretében felszólalt Kelemen Hunor szövetségi elnök és Korodi Attila, az alsóház külügyi bizottságának elnöke is. ◀

A szálka és a gerenda

Schengen egy kis luxemburgi település a német-francia-luxemburgi határon, de alighanem mind az ezeröt száz lakosára jutna legalább egy kötetnyi mindazokból a dokumentumokból, amelyek a nevével kapcsolatban el-

hangzottak. 1985-ben több környező ország itt írta alá azt a határokat figyelembe nem vevő, szabad közlekedési nyilatkozatot, amelyet tíz esztendőre rá életbe is léptettek és az ott szolgáló határárőrök valamint a vámosok jelentős részét munkanélkülivé tették, illetve a munkahelyükként szolgáló ingatlanokat vagy lebontották, vagy átalakították más célokra. A schengeni egyezményhez csatlakozó államok száma azóta fokozatosan bővült, a szabadközlekedési övezetnek uniós és uniós kívüli országok is a tagjai, 2007 pedig igazi történelmi fordulópontra következett be: az egykori, vasfüggönyön túli országok közül kilencen nyithatták meg határaikat a szabad utazások előtt. Hozzájuk szeretett volna már évek óta csatlakozni Románia és Bulgária, csak hogy az egykori schengeni nyilatkozat mögött álló módszertani részletek és értelmezési lehetőségek azóta alaposan megszáporodtak, mindehhez pedig még hozzátette a magát a világgazdasági válság, illetve az arab világot felforgató forradalom.

Mindkettő hozzájárult ahhoz, hogy a szabad mozgás még inkább egyirányúvá váljon és az emberek százezrei a gazdagabb uniós vagy nem uniós országokat tartásuk céljára, ennek a harmadik évezredbeli népvándorlásnak minden következményével együtt. Románia is több országban letette a maga nem éppen patinás névjegyét. Talán emlékeznünk még, milyen diplomáciai erőfeszítésekre volt szükség ahhoz, hogy az olaszországi botrányokat el lehessen simítani, majd következtek a heteken át tartó franciaországi perpatvarok, azután Ausztria szólta be, hogy nagyobb figyelmet a Romániából érkezőkre és így tovább, a sor legújabbán Hollandiával és Finnországgal bővült. Azt mindenki elismeri, hogy Románia és Bulgária teljesítette a schengeni térség határainak megvédésével kapcsolatos műszaki követelményeket, de az is egyértelmű, hogy a maguk országában a különböző színű kormányok nem tudtak megbirkózni a lakosságának – azaz a választóknak – azoknak a visszajelzéseivel, amelyeket összességében negatív visszhangként lehet értelmezni. Románia és Bulgária alighanem megköszönheti az uniós lengyel elnökségének, hogy a belügyminiszterek tegnap, brüsszeli tanácskozásán nem szavaztak és határidő nélkül elnapolták a döntést. Ha ugyanis határozattal vetik el a csatlakozást, akkor az eddigi folyamat minden részét újra kellett volna kezdeni, és az még jó néhány esztendőnyi vesz igénybe. Nem valószínű, hogy az államfők októberi tanácskozásán változik a helyzet, így az idén még kétlépcsős csatlakozásra sem lehet számítani. Mindaddig azonban, amíg itthon gerendákban botladoznak, addig a szálkát nem a mások szemében kell keresni.

Nemmel felérő halasztás

Hírösszefoglaló

► Hollandia és Finnország elnöklése miatt az EU-országok belügyminiszterei – tegnap brüsszeli tanácskozásukon – nem tudtak dönteni arról, hogy Románia és Bulgária csatlakozhasson a belső határellenőrzéstől mentes schengeni övezetbe. A lengyel soros EU-elnökség sajnálatos állapotban meg, hogy nem érvényesült a szolidaritás elve, és nem teljesült az az ígéret, hogy ha a jelölt ország eleget tesz a felkészülési követelményeknek, akkor a schengeni övezet tagjává válhat. A hollandok és a finnek nem voltak nyitottak arra a javaslatra sem, hogy idén ősszel csupán a vízi és a légi kikötőkben töröljék el a határellenőrzést, a szárazföldi átkelőkről pedig jövőre döntsenek. Ezt az indítványt a korábban szintén fenntartásokat hangoztató Franciaország és Németország is el tudta volna fogadni.

Ígéretszegés történt

„Ígéretszegés történt” – jelentette be Jerzy Miller, az ülésveze-

tő lengyel belügyminiszter, hozzátéve, hogy a két tagjelölt állam uniós csatlakozása alkalmával ígéretet kapott arra, hogy a feltételek teljesítése esetén tagjai lesznek a Schengen-övezetnek. „Ennek alapján pedig szomorú következtetést kell levonnunk a tagállamok közti kölcsönös bizalom tekintetében” – nyilatkozta a lengyel tárca vezetője. „Április óta tudjuk, hogy a két állam teljesítette a csatlakozási feltételeket. Az uniós csatlakozásuk alkalmával Romániának és Bulgáriának tett ígéretet nem sikerült betartani” – tette hozzá a lengyel miniszter.

Bizalom kérdése

Gerd Leers, holland bevándorlási és menedékjogi miniszter elmondta, bár Hága elismeri a két ország határvédelmének technikai felkészültségét, de ezen túlmutató bizalomra is szükség lenne: arra, hogy száz százalékos biztonsággal meg tudják állapítani, a két szóban forgó ország mindent megtesz a korrupció és a szervezett bűnő-

zés ellen. Hozzátette: jelenleg nem ez a helyzet, így Hollandia nem támogatja azt a kompromisszumos elképzelést, hogy idén ősszel csupán a vízi és a légitörvényekben töröljék el a határellenőrzést, a szárazföldi átkelőkről pedig csak jövőre döntsenek. Hasonlóan fogalmazott Páivi Räsänen finn belügyminiszter is, aki elsősorban a korrupció felszámolását várja Romániától és Bulgáriától.

Băsescu az őszi EU-csúcs elé viszi az ügyet

A hivatalos román álláspont szerint a schengeni csatlakozást megakadályozó két ország el-

lenszegése tulajdonképpen belpolitikai okokra vezethető vissza. A köztvének adott hétfő esti interjújában Traian Băsescu államfő is arról beszélt, hogy az ellenkezés a hágai kormányban részt vevő szélsőséges alakulatnak, valamint a finn kormánypart euroszepticitásának tudható be. Hozzátette: Románia az Európai Tanács októberi ülésén napirendre kívánja tűzteni a bővítés kérdését. A bukaresti belügyminisztérium schengeni osztályának vezetője, Marian Tutilescu ugyanakkor azt mondta: nem kizárt az sem, hogy Románia az európai bírósághoz fordul a holland- finn vétó miatt. ◀

Tabără: nem fertőzöttek a holland tulipánok

Nem találtak olyan káros anyagokat a Hollandiából származó tulipánhagyma-szállítmányokban, amelyek indokolnák a szállítmányok vesztésgár alá helyezését – jelentette be tegnap Valeriu Tabără mezőgazdasági miniszter. Mint korábban írtuk, a borsói határállomáson múlt péntek estétől tartóztatják fel a Hollandiából érkező mag-, virág- és tulipánhagyma-szállítmányokat, baktériumos fertőzés veszélyére hivatkozva. Elemzők szerint a túlbuzgóságot valójában nem a fertőzésveszély, hanem a román schengeni csatlakozással kapcsolatos holland vétó váltotta ki.

Román lapszemle

Idén a szokásosnál hamarabb érkezik a tél. Ausztriában már a múlt héten lehullott az első hó, Nagy Britanniában és Romániában októberben várhatók az első hóhelyek. (Románia liberál) ► A Samsung jogi úton próbálja megakadályozni az iPhone 5 piacra dobását. A koreai cég szerint az Apple legújabb okostelefonja számos olyan fejlesztést tartalmaz, amit tőle lopott el Steve Jobs vállalata. (Adevărul) ► 95 milliárd euróra tehető az az összeg, amelyet Görögország behajthatna Németországon, ha a II. világháborúban a náci által „kölcsönvett” 476 millió birodalmi márkát visszakövetelné. (Puterea)

Távolodó schengeni álmok

Immár szinte biztosra vehető: Románia idén semmiképpen sem lehet tagja a teljesen szabad európai uniós utazást szavatoló schengeni övezetnek.

Bogdán Tibor

Derülátó politikai elemzők szerint Románia szempontjából nem éppen a lehető legkedvezőtlenebb eseménynek tekinthető az, hogy tegnap délben szavazás nélkül félbeszakadt az európai uniós belügyminiszterek a Románia és Bulgária schengeni tagságáról megrendezett brüsszeli tanácskozása.

A kompromisszum halvány reménye

Amennyiben ugyanis lebonyolították volna a szavazást, annak végeredményeként biztosra vehetően elutasították volna a két ország felzárkózását, mivel Hollandia és mellette Finnország is Románia és Bulgária tagsága ellen szavazott volna, márpedig a

27 tagállamból 22 országot magában foglaló schengeni övezetbe történő csatlakozáshoz a tagországok egyhangú szavazatára van szükség. Most Bukarest és Szófia számára halvány reményként megmaradt még az uniós elnökséget biztosító Lengyelország támogató lobbija, amelynek sikere nyomán, az Európa Tanács októberi ülése alkalmával, a legjobb esetben részleges schengeni tagságot kaphat a két ország, vagyis a szabad közlekedést csupán a légi és vízi forgalom esetében tennék lehetővé. Hollandia és Finnország azonban ezzel a kompromisszumos megoldással sem értene egyet. A két állam szerint ugyanis egy ország vagy felkészült, vagy nem a schengeni szerződés aláírására.

A holland és finn hatóságok maguk sem tagadják,

hogy technikai szempontból Románia és Bulgária felkészült a schengeni tagságra, ám azt sem titkolják, hogy a felvételnél végső soron a politikai döntés a meghatározó, még ha ez kissé igazságtalan is tűnhet. Szerintük vétőjükkal csupán helyrehozzák a 2007-ben elkövetett hibát, amikor is felvették az Európai Unióba a tagságra teljes mértékben felkészületlen Romániát és Bulgáriát.

Időtlen időkig?

A finn európai parlamenti néppárti képviselő Sari Essayah a román médianak nyilatkozva részletesebben is kitért Helsinki ellenkezésének okaira. Mint kifejtette, országa két alapvető okból tartja korainak Románia és Bulgária schengeni tagságát. Az egyik a Romániában általánosult vámkorrupció. A képviselőnek tudomása van ugyan a romániai határátkelőnél az év elején végrehajtott rajtaütésszerű ellenőrzésekről és letartóztatásokról, ugyanakkor azt is tudja,

hogy ezzel a korrupciót még korántsem sikerült felszámolni, hiszen a vámoknál a váltásonkénti csúszópénzek összege még mindig 6000 euró körül mozog.

A másik ok a romániai roma kisebbség kezeletlen helyzete, amelynek következtében az uniós tagállamokat elárasztották a Romániából érkező kéregetők. „A finnek sokkolja tömeges megjelenésük Helsinki utcáin. Sokak szerint, ameddig országunk nem lett az uniós tagja, erre felé nem léteztek koldusok” – fejtette ki a képviselő, aki szerint Helsinki a roma kisebbség problémáinak megnyugtató rendezéséig Románia nem lehet a schengeni övezet tagja.

Kijelentése mintegy alátámasztja a *France Presse* hírügynökség kommentárját, miszerint Románia és Bulgária csatlakozása „időtlen időkig elhúzódhat”.

Kik a vesztesek

Románia schengeni csatlakozásának elhúzódása első

sorban a hazai importőrök és exportőrök valamint szállítók számára okoz jelentős veszteséget. Emellett természetesen a történetek továbbrontják Románia amúgy sem pozitív nemzetközi megítélését. A Román Szállítók Szövetségének elnöke, Augustin Hagiú szerint az első konkrét hátrányt a turisták érzik majd meg, mivel fennmarad a személyenként átlagosan 50 lejes csúszópénz lefizetése. Ennyibe kerül ugyanis a turistabuszok minden egyes utasa számára az, hogy a járművet csomagellenőrzés nélkül engedjék át a határon a román vámosok. Amennyiben a fuvarozónak nem sikerül utasaitól begyűjtenie ezeket az összegeket, akkor a járművet több óráig is várakoztathatják a határátkelőnél. Jattot kell fizetniük a teherfuvarozóknak is, amennyiben nem akarják kitenni maguk egy részét a jármű tüzetes átkutatásának, másrészt akár egy-két napos feltartóztatásának. Ez idő alatt fennáll a veszélye a szállított áru megromlásának vagy megfa-

gyásának, hacsak a fuvarozó nem járhatja a hűtést-fűtést, ami viszont megnöveli az üzemanyag-fogyasztást, következképpen tehát a szállítási költségeket is.

A határátkelőknél kialakuló végeérhetetlen kamionsorok mindemellett a közúti közlekedést is megnehezítik, ami számos baleset forrása is lehet.

Hasonlóképpen vélekedik a Romániai Exportőrök és Importőrök Országos Egyesületének főtítkára, Mihai Ionescu is, aki mindehhez még azt is hozzáteszi, hogy Románia schengeni tagságának elhalasztása nyomán sérül a szabad áruforgalom Római Szerződésben rögzített elve.

A főtítkárs szerint Románia részleges schengeni csatlakozása, azaz a légi- és vízi közlekedés szabadabbá tétele nem sokat változtatna a kialakult helyzeten, mivel e két úton viszonylag csekély az áruforgalom. Ez a könnyítés ezért legfőképpen a természetes személyek, a turisták számára járna előnyre. ◀

Oktoberfest: a világ legnagyobb sörünnepe

Nem egyszerűen német – sőt, nem is német: bajor – népnünpély az Oktoberfest. Voltaképp minden sörkedvelő fontos eseménye, és nagy vágya, hogy egyszer ő is részese lehessen. Az idei hagyományoknak megfelelően szeptember harmadik szombatján pontban délben megnyílt Münchenben.

Gy. Z.

Az idei Oktoberfest immár a 178-ik a Bajorország fővárosában, egész Németországban és a világ több más országában nagy népszerűségnek örvendő fesztivál közt. Az Oktoberfestre több mint 6 millió látogatót várnak. A népnünpély I. Lajos bajor királynak köszönhető, aki 1810. október 12-én, még trónörökösként vette feleségül Terézia szász-hildburghauseni hercegnőt. A király a néphez való közelségét kívánta demonstrálni azzal, hogy sörfesztyált rendezett, amely annakidején október 17-én lóversennyel ért véget.

Október – szeptemberben

Terézia hercegnőre a mai napig emlékeztek a helyszínen. A hatalmas népnünpélyt ugyanis a róla elnevezett mezőn (németül Theresienwiese, azaz bajorosan a Wiesn) rendezték meg, ahol napjainkban, egészen pontosan 1850 óta a Baviát – ez latinul Bajorország neve – jelképező szobor is áll. A lóversenyt a következő év-

ben megismételték, majd 1818-ban felállították az első körhintát. Így jött létre az Oktoberfest, amelyen a habzó sörnek kezdettől fogva óriási szerepe volt. A látogatók eleinte kis standoknál, később aztán mind hatalmasabb sátrakban, valóságos sörvárokban jutottak hozzá az innivalóhoz.

Arra pedig egyszerű a magyarázat, hogy neve ellenére miért kezdődik az Oktoberfest már szeptember második felében, noha a hagyományok október 12-hez kötődnek. Az időpontot a rendezők az idők folyamán gyakorlatias okokból hozták előbbre, abból indulva ki, hogy a szeptember végi időjárás jóval kellemesebb. Az ünnepségsorozat utolsó hétvégéje azonban változatlanul októberre esik, még hozzá immár két évtizede október 3-ra, a német nemzeti ünnepre, amelyen a német egységet köszöntik, a második világháború után két részre szakadt Németország újraegyesítésére emlékeznek. (Ezért, hogy az Oktoberfest évente változó időtartamú.) A hagyományoknak megfelelően az első hordót a város főpolgár-

Habzó sörkancsók, csinos lányok – erről szól az Oktoberfest, a világ legnagyobb sörünnepe

mestere – az idén Christian Ude – több kalapácsütéssel veri csapra, majd ugyancsak a hagyományokat betartva átnyújtja az első frissen csapolt korsót a tartomány miniszterelnökének, ezúttal Horst Seehofernek.

A szociáldemokrata polgármester és a konzervatív tartományi kormányfő – a soron következő bajor választások két nagy riválisa – a tömeg ujjongása közepette koccintott egymással.

Az urak öltözéke

A rendezők izgalommal találgatják az időjárás alakulását. Az elmúlt években ugyanis több alkalommal fordult elő, hogy az ítéletidő miatt az Oktoberfesten nem is annyira a sör, mint inkább a forralt bor volt a sztár. A

szombati megnyitó napján szerencsére kellemes idő fogadta a vendégeket, és az előrejelzések is kedvezőek. Remény szerint a tavalyi, csaknem 6 és fél millió korsó sörnél több fogy el, függetlenül attól, hogy az ár korsónként – azaz literenként – 9 euró fölé emelkedett. És ha már itt tartunk, emlékezzünk meg arról a remek szokásról, hogy Münchenben – és Münchenből kiindulva egész Németországban – az az igazi férfiember, aki nem prózozza el, hanem a Maß-nak nevezett egyliteres korsóból issza a sört. A korsókat minden évben újratevezik, tulajdonuk pedig a söröződe, amely a sört tölti bele. Eltulajdonításuk ezért bűncselekménynek számít. Különösen az 1980-as, 1990-es években

harapódzott el a korsólopások száma, akkor a biztonságiak kapták feladatuk a lopások kifigyelését. A korsók szerencsére ma már szuvenírként megvásárolhatók. (A jelentkező mellékhatások lecsapolására szolgál a jellegzetes bajor viselet, a Lederhose – bőrnadrág – kialakítása is: csak két gombot kell rajta kikapcsolni, és máris mehet a menet. Ha a hangulat a tetőfokára hág, akár az asztal alatt is...) A sörnek van két nagyon fontos kiegészítője is: a fehéres, jellegzetes fűszerezésű bajor virsli (természetesen bajor mustárral) és a percc.

A hölgyek viselete

Ha pedig már szót ejtettünk, még ha szemérmesen zárójelbe téve is a férfivise-

letről, ne feledkezzünk el a nők ruházatáról sem. A hölgyek (merthogy ők sem vetik meg a sört) szinte versengenek abban, hogy kinek van szebb népi viselete, azaz ugyancsak jellegzetes dirndlje. Ez az alsósoknyából, szoknyából, kötényből, rövid buggyos ujjból álló ruhadarab rendszerint színes virágos anyagból készül, csipkeszegéllyel, és a lányok-asszonyok manapság azon vetélkednek egymással, hogy miközben gyakorlatilag mindent eltakar, kinek kacérbab a mellkivágása. A Wiesn forgatagában az újságok hasábjain naponra szereplő minden hölgyemény, híresség és celeb szeret megmerítkezni – természetesen dirndlben.

Az Oktoberfest főszereplői a pincérek, ezen belül is a pincérhölgyek, akik természetesen maguk is bajor népviseletben szorgoskodnak. Ők a felszolgálók tíz százalékát teszik ki. Szabályos versenyt hirdetnek ki közöttük, hogy ki az, aki egyszerre a legtöbb egyliteres korsót tudja összefogni, és kivinni az asztalokhoz. Ehhez évente kiváló edzőtábor a híres-nevezetes Hofbräuhaus (Hitler annakidején itt rendezte meg a félrebecsített, de rossz előérzeteiket keltő „sörpuccsot”), ahol egész esztendőben lehet készülni az Oktoberfestre – akár vendégként, akár pincérként, pincérnőként. Az ügyesebb felszolgálólányok egyébként egyszerre tíz-tizenkét korsóval is elbánnak, és gondoljunk bele: ez minimum ugyanennyi liter, plusz a korsók súlya. ◀

Lap-top

Szaurusok kora. A *Catavencii* fantasztikus szójátéka, amelyet az Antipa természetrajzi múzeum megnyitása ürügyén talált ki: „politozoikum”. Eszerint mi most a politika valamilyen földtörténeti őskorában élünk.

A nap címe. Az orosz-Băsescu háború, Liviu Avram, *Adevărul*

Magyarázat. A cikk szerzőjének eszébe sem jut megkérdőjelezni a *WikiLeaks* „jelentésének” igazát, tehát azt, hogy Traian Băsescu a fegyveres konfliktus lehetőségéről beszélt egy amerikai szenátornak, hanem egy sokkalta gyakorlatiasabb kérdést tesz fel: „Csakugyan, mit tehet Románia, hogyha Moldovát támadás éri?” A válasz nem meglepő – nem sokat. A NATO tagországok hivatkozhatnak a szerződés híres 5. pontjára, a szolidaritási kitétele, mert nem Romániát éri támadás, hanem a Pruton túl élő állampolgárait. A basescui gyerekszaj körülményei sem mellékesek, a *WikiLeaks* által idézett kijelentések abban a félelmetes légkörben hangzottak el, amikor Oroszország keményen visszavágott Szaakavili kalandor elnök Grúziájának, amikor az merészelt támadni. (Emlékszünk? 2008. augusztusa, Olimpiai Játékok Pekingben...)

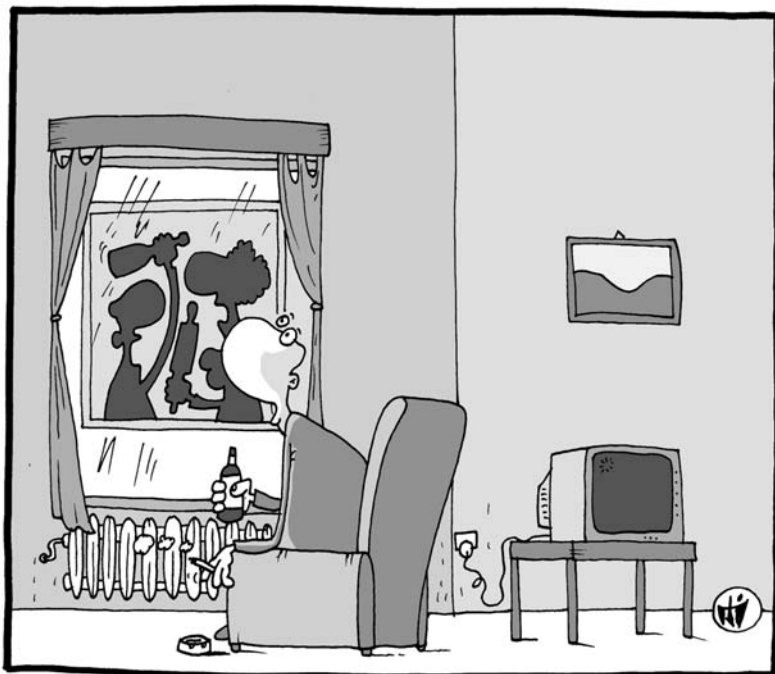
A kerékpár megszelídítése. Korodi Attila biciklizett, Borbély László biciklizett, most az *Evenimentul zilei* (ezeknek a háttérmozzanatoknak az emlegetése nélkül!) úgy ír Elena Udrea hasonló kezdeményezéséről, mintha Romániában ilyesmi még nem fordult volna elő. A szöke ciklon ugyanis szeptember 22-ikét gépkocsimentes nappá nyilvánította a minisztériumában, sőt, mint kiderült, ez egész Európában így van, a „Mozgékonyosság Európai Hete” keretében. S mit tesz az, aki nem tud biciklizni, vagy nem mer, vagy nincs kerékpárja? Tömegközlekedik. Lehetőleg villamossal, persze.

A nap állhíre. A román lapok brüsszeli tudósítói eltérő értesítéseket szereztek és közvetítettek Bukarestbe arról, hogy az Európai Parlamentben egy gyűlés során EBÁ-nak kinőtt egy foga. Egyes kormányparti lapok bölcsességfögről beszélnek, a semlegesek egy megszöről, az ellenzéki sajtó szerint nem kinőtt, hanem kihullott (a rosszindulatúbbja szerint nem magától...).

Minden napra egy mondás

„Nem az a dicsőség, hogy soha nem esünk el, hanem az, hogy mindig felkelünk, valahányszor elesünk.” Konfuciusz

Áramszünet

Horváth István

Készülődés

SZELLEMI DÉZÉS

(...) A dolog úgy áll, hogy az utolsó órát Fillér tanár úr tartotta és ragaszkodott hozzá, hogy az utolsó órán is magyarázzon. Én azt hiszem, a tanároknak óriási élvezetet jelent magyarázni. Velünk jár Breksch tanár úr fia, Breksch Egon, aki azt állítja, hogy a papája otthon is magyaráz, ahol pedig nem lenne muszáj neki. Fillér is magyarázott, az utolsó percig. Amikor a csengetés felhangzott, nagy ricsaj tört ki. Ez a csengetés a vakációt jelentette. Hátra volt még a Te Deum és a bizonyítvány, azután jön a szabadság! Petőfi is mindig a szabadságot dicsőíti. Ez még diákkorból maradhatott benne.

Az udvarból éles füttyjel hallatszott: Wagner rajnai motívuma. Ez volt a Felfedezők jele. A Felfedezők öttagú társaság, ha nem tudnák - és arra a célra alakult, hogy mindent felfedezzen, amit lehet.

A vakáció előszele mindenkit megvadított. A Felfedezők díszé és elnöke: Üsti István, körünk egyetlen színjelese, lassú léptekkel közeledett. Merezsényi egy másodikost terrorizált és Gomb Lexi csárdást táncolt a pedellussal.

Lassan mégis összegyűltünk, hogy megbeszéljük a nyári tárgyszorozatot. Legutoljára érkezett Müller, aki az utolsó pillanatban eladta könyveit egy negyedikesnek. Müller a legrosszabb üzletember közöttünk, bár ő az ellenkezőjét hiszi. Mi már egy héttel előttről eladtuk.

- Na, Gyapi - szolt hozzám Gomb - hát mit csinálsz nyáron?
- Én? - feleltem - semmi különöset. Terveztem, hogy csónakon lemegyek a Fekete-tengerig, valamint, hogy gombákat hozok a Himalája szelid lankáiról. De a tervekből sose lesz semmi.

Aszlányi Károly: Kalandos vakáció

Perecseni

Ha csak lehet, perecseni hagymát hozzak! – mondják, amikor a szatmárnémeti Nagypiacra megyek vásárolni. Azt már rég tudom, miért. Azért, mert a szilágysági magyar falu népe továbbra is a régi kerek és kiváló ízű erdélyi hagymát termeli. Közepes vagy annál kisebb mérete önmagában is elárulja, hogy nem fújták fel műtrágyával, ami azért sem lehetséges, mert nincs ilyesmire pénzük. S ez érvényes az általuk termesztett murokra, petrezselyemre és más zöldségekre is, amelyeket sok szatmárral együtt mi is igen kedvelünk. A piros perecseni murkot úgy rágják az unokák, mint a nyuszi, és hiszik is, hogy ettől lesznek nagyok és egészségesek. A harmadikos Áronka szerint fontos nyomelemek is vannak ám a sárgarépában, amelyek a vitaminokkal együtt elsősorban nyersen fogyasztva fejtik ki áldásos hatásukat.

Hosszú asztalsort foglalnak el a perecsenyiek, a szerdai és a szombati nagypiac-napon még a szemközti üzletek előtt is kínálják áruikat. Gyakran megállok velük beszélgetni. Legutóbb megtudtam, hogy jó volt a szőlőtermés, különösen a magasabb dombokon, ahol nem érte a fagy, minek okán a télen lesz nótázás, kóringyálás a soron. Vagy azt, hogy zilahi kollégánk, Fejér László mennyire iparkodik ősz hajával is, hogy megjelenjen a Hepehupa társadalmi és irodalmi folyóirat. Meg azt is, hogy az RMDSZ-ből kiszorult, az előválasztásokon elbukott zilahi személyek miként próbálják létrehozni a most bejegyzett új magyar párt helyi szervezetét, s ígérnek autonómiát még a hagymának és a muroknak is. Ami könnyű, hisz nem ők kell hogy jóváhagyják, hanem a román parlament. Ám a friss karcost hörpölvé elmerenghetnek, hogy mikor jön el az az idő... Aligha hamarabb, mint amikor Áronkának is olyan „behavazott” lesz a haja, mint most Fejér Lacinak!

Javasoltam a perecsenyieknek: írják ki nyugodtan, hogy biozöldséget árulnak, aminek maguk is tudatában vannak. Legyintettek, örülnek, hogy eladhatják, mert ebben az évben jócskán lement a zöldség ára. Egy fiatal nővel, aki egyetemi diplomás letéren hagymát árul, azt latolgattam: miként törhetnének ki mai helyzetükből, amikor kevés a munkahely és a megtermelt sok zöldségből is éppen csak a túlélésre jut? Széchenyit idéztem: sokan nagyon fent vagy nagyon lent keresik a hasznót, pedig legtöbbször ott van kezünk ügyében! Csak vegyük észre. Például azt, hogy valamivel máris több lenne a perecseniek haszna, ha a zöldséget nem minden család külön-külön, hanem összeállva, egy-két nagyobb autóval szállítanák a 70-80 kilométerre lévő szatmári piacra. Másféle szövetkezés (növényápolás, öntözés) a termelést tenné olcsóbbá. A biominősítés pedig az árut értékessebbé. Mert ez a jövő!

Sike Lajos

Mindennapi kenyérünk

Gyermekkorom óta jó érzésem, hogy ha izletes kenyér van az asztalon, akkor minden van az asztalon. Nem váltam rabiátus-sá (bevallom, olykor igen, de egészen más okból), de azóta is keresem-kutatom a jó kenyereket, kifliket, zsömléket, buccikat. Bárhol járjak a világban, a reggelihez adott pékárukat szakértő módjára mindenütt megkóstolom. Még az utóízét is megvizsgálom, akárcsak egy nemes bornál szokás. És bár tudom, hogy a magyar kenyérenél valaha nem volt jobb a világban (még az inszocializmus esztendeiben is – igaz, legtöbbször sorba kellett állni érte, de erről majd később), ez az idő sajnos elmúlt. A multik látványpékségeiben készült, viszonylag olcsón adott veknik tetszetősek

Gyulay Zoltán

ugyan, hiszen mindenféle mesterséges adalékanyaggal fölfűjják, miközben kovászt, azaz a kenyér lelkét soha nem láttak, de hazaviszi az ember, és lám, másnapra nem marad más belőle, mint kívül haja-belül morzsa, papírízű

valami. Ezt a műfajt a gyári kenyerek kezdték el.

Említettem, hogy világtúráim során mindenütt megkóstolom a kenyeret. (Olyan szokásommá vált ez, mint bárhol járván programomba iktatom az állatkert megtekintését is, és nemcsak az állatok – bármilyen gerinces – szeretete okán, hanem mert szent meggyőződése, hogy az állatokkal való foglalkozás módjából a legtöbbször arra is lehet következtetni, hogy adott országban miként foglalkoznak az emberrel. Mondhatnám: hogyan tartják az embert. Persze és sajnos: az állatot olykor jobban, tehát a módszer azért nem teljesen bombabiztos; a legjobb az, amikor az állat szabadon kóricál, és az embert zárják ketreche.) Szóval el kell árulnom, hogy barangolásaim során két helyen találkoztam olyan pékáruval, amelyet minden nap el tudnék képzelni az asztalomon (főleg, ha az orvos nem tiltott volna el a szénhidráttól), és ez a két hely: Bécs és Madrid. Az osztrák fővárosban (és szerte az országban) azzal a barnakenyérrel ba-

rátkoztam össze, amelynek állaga aprólykú, szivacsos, ha kicsit összenyomja az ember két ujjával, elengedvén hamarosan ismét kisimul, a színe tejeskávészínű, és az íze egészen csak egy árnyalatnyit savanykás – nemcsak sajtokhoz, felvágottakhoz, omlatthez ízlik, hanem a mézhez, a lekvárhoz is. Kicsit hasonló jellegű a madridi buci: mindig resz (mert frissen teszi a pincér az asztalra, de az üzletben kapható sem marad el mögötte), ízben-zamatban pedig a bécsire emlékeztet. Hozzáteszem: néhány száz kilométerrel arébb, Barcelonában még csak halvány másolatával sem találkozottam a fővárosiénak; igaz, az már katalán, nem pedig Madrid tartományi föld.

Ezzel el is jutottam a sorban állás emlékéhez. Gyermekkoromban gyakorta vágtam neki a nem túl hosszú és nem is túl kalandos útnak, hogy a közeli pékségből friss kenyeret hozzak. Kétszer kellett a sarkon bekanyarodnom (az úttesten nem kellett átkelnem), másodszer a kis élelmiszerbolt előtt is, ahová egyébként tejért, tojásért, fel-

vágottért rendszeresen jártunk, és el is jutottam a háztömb békebeli bérházunkkal átellenes utcában lévő, valaha maszek, ekkor már szövetkezeti sütödéhez. Ez utóbbi kitétel azért fontos, mert a pékek egy ismerték és őrizték a kenyérszítés minden csinját-bínját: késő éjszaka végeztek a kovászolással, s hajnalban már gyúrták-dagasztották is a tésztát. Igaz, a hagyományörzésbe besegítettek a mára már idejétmúlt kemencék is.

A sor az utcán állt, az egyetlen idős kiszolgáló asszony pedig motollaként dolgozott, gyorsan haladtunk. Időnként nyílt a hátsó ajtó, és valamelyik pék kerekéken gördülő kosárban újabb és újabb vekniket tolt be. Már ismertük őket, s noha a minőség egyenletes volt, azért egyikük-másikuk kenyere valahogy csak ízesebbre sikeredett. A környéken olyan illat terjengett tőlük, hogy az embernek összefutott a szájában a nyál. És hányszor, de hányszor érkeztem úgy haza, hogy a kenyércsücsök (a sercli) valahogy elillant, elfogyott, amiért jóanyám nem szidott meg, csak azért, mert – mondta – a meleg kenyér nem tesz jót a gyomornak. Már akkor úgy gondoltam: de hát csak egyszer élünk!

Hányszor, de hányszor érkeztem úgy haza, hogy a kenyércsücsök (a sercli) valahogy elillant, elfogyott.

Röviden

János vitéz Vásárhelyen

Petőfi Sándor *János vitéz* című elbeszélő költeményét mesejátékként viszi színpadra ma este 7 órakor a Maros Művészegyüttes, a Prima Primissima-díjas ko-reográfus Novák Ferenc, „Tata” rendezésében. Novák néhány évvel ezelőtt a Honvéd Tánccsínházzal alkotta meg ezt a mesejátékot, amely 10 év alatt 400 előadást ért meg.

Bánsági Panteon másodsor

A Bánsági Magyar Panteon második kötetét mutatják be ma a temesvári Kós Károly Központban. „Két éve, 2009-ben jelent meg a Bánsági Magyar Panteon, annak biztonságaként, hogy a bánsági magyarságnak igenis vannak szellemi nagyságai, akikre okkal nézhet fel nemcsak a térség magyarsága, hanem a térségünk minden lakója, anyanyelvétől függetlenül” – mondta el Kovács Katalin, a temesvári Szórvány Alapítvány irodavezetője és programmenedzserje. A Panteon 50 író, művész, tudóst, egyházi személyiséget és sportolót mutat be.

Somlyó: kákán a csomót?

Folytatás az 1. oldalról

A ferencesek arra utalnak, hogy a kulturális minisztérium megrendelésére készített tanulmány a pünkösdi búcsú egyediségét is kidomborítja, a ferences szellemiségre és a búcsú egyházi szempontok szerinti bemutatására fekteti a hangsúlyt; emlékeztet arra is, hogy a Mária-tiszteletnek pogány gyökerei is lehetnek, és bemutatja a Magyarországról érkező, ősmagyar vallást követő fiatalokat. A tanulmány szerzője, Tánccso Vilmos néprajzkutató szerint ha nem tudják elmondani, mitől egyedi és mitől különleges a csíksomlyói búcsú, nincs esély arra, hogy az UNESCO felvegye a szellemi világörökség listára.

Somlyót védének a ferencesek

Orbán Ferenc ferences tartományfőnököt ezek az érvek nem győzték meg. Határozottan kijelentette: az esetleges védelemnek kimondottan az egyházi processzióra kell vonatkoznia. A ferencesek még nem döntöttek a további lépéseikről. Orbán a

A ferencesek nehezményezik, hogy a szakértárca nem egyházi kuriózumként találja a búcsút. Fotó: ÚMSZ/archív

Kereszteljének azt mondta: a lehetséges forgatókönyvek között az is felmerült, hogy visszavonják a szellemi világörökség státusz elnyerésére vonatkozó kérésüket, amit – Kelemen Hunor biztatására – a művelődési minisztériumhoz benyújtottak. Ugyanakkor hangsúlyozta, a cél nem a végleges megoldások választása, hanem Csíksomlyónak, a kegyhelynek a védelme és erősítése.

Kelemen: nem látják tisztán

Az RMDSZ-es tárcavezető az Új Magyar Szónak adott nyilatkozatában hangsúlyozta: a végső dosszié, amit Párizsba fognak küldeni, egyaránt tartalmazni fogja a vallási és kulturális komponens is. „A hely vallásos szellemétől katolikusként én magam sem tudok és nem is akarok eltekinteni” – fogal-

mazott Kelemen. Tájékoztatása szerint ahhoz, hogy az UNESCO illetékes bizottságának döntése megszülessen, a minisztériumnak lépnie kellett, ezért készítették el Tánccso Vilmos egyetemi docenssel a dokumentációt. A tanulmány csak arra szolgált, hogy az országos szellemi örökséget elbíráló párizsi testület megismerje a búcsút, és jóváhagyja a világörökség-listára való felter-

jesztést. „Már többször elmondtam és továbbra is hangsúlyozom: a vallási komponensnek nagyon határozottan ott kell lennie a dossziében” – fogalmazott Kelemen. Mint megtudtuk, az iratsomó október és február között készül majd el, a vallási komponens elkészítésére pedig a katolikus egyházat és a ferences szerzeteseket kéri fel. „Nagy szeretettel és tisztelettel arra kérném a közvélemény-formáló barátainkat, hogy ha valami sikerül, akkor azt legfeljebb korrigáljuk, ha szükséges, de semmiképp ne próbáljuk megbuktatni még mielőtt a finisbe érne” – összegzett lapunknak a kulturális tárca vezetője.

A Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség egyébként nem osztja a ferencesek véleményét. „Teljesen mindegy a végeredmény szempontjából, hogy a csíksomlyói búcsút egyházi vagy kulturális rendezvényként terjesztik az UNESCO elé. A hangsúly a védelmen van” – jelentette ki a Krónika című napilap megkeresésére Potyó Ferenc érseki helynök. ◀

Liszt-pályázat erdélyieknek

ÚMSZ

▶ A Marosvásárhelyi Kulturális Központ képzőművészeti pályázatot hirdet Liszt Ferenc születésének 200. és halálának 125. évfordulója alkalmából. Az erdélyi magyar képzőművészeket megszólító, 1000 eurós fődíjjú, *Liszt Ferenc víziói* című pályázatra a kiíró olyan, a zeneszerző személyének, életútjának, illetve művészetének vagy a művei által kiváltott élménynek az ábrázolását várja, amelyek méltó hordozói szellemi örökségének. „A pályázaton teret adunk a személyes interpretációknak, reflexióknak, éppen ezért a képzőművészeti műfaj és technika

szabadon választható” – hangsúlyozzák a kulturális központ munkatársai, akik öt főből álló szakmai kuratóriumot kérnek fel a pályamunkák elbírálására. Az ítéletek a 35 évnél fiatalabb alkotók munkáit díjazják, de kijelentették, a pályázatra kortól függetlenül bárki szabadon jelentkezhet, küldhet be alkotást, ugyanis az október 14-16 közötti Marosvásárhelyi Liszt Ferenc Napok keretében kiállítást szerveznek a beküldött anyagokból. A pályázat díjának átadására is e rendezvényen, ifj. Csiky Boldizsár vasárnap esti zongoraestje után kerül sor. A hétvége programjában szerepel még egy középiskolai vetélkedő, vala-

mint egy Liszt Ferenc-pont felállítása. A pályázat elsődleges célja, a kétszáz évvel ezelőtt született zeneszerző munkásságának az ismertetése, népszerűsítése, illetve árnyalása a képzőművészeti alkotások révén, a zene keltette gondolatok, érzések képzőművészeti eszközeivel való kifejezése, a zene és képzőművészet kapcsolatának mélyítése. A pályamunkákat Marosvásárhelyen, a Retezatului utca 2/4 szám alatt kell benyújtaniuk a művészeknek, kiállításra kész állapotban, legkésőbb október 4-ig. További információk az office@vasarhely.ro e-mail címen, illetve a 0746-083212 telefonszámon kaphatók. ◀

Városünnep vásárral

Kovács Zsolt

▶ Hagyományos kirakodóvásárral folytatódik a hétvégén az egész évet átfogó *550 éve város Sepsiszentgyörgy* rendezvénysorozat, amelyen felidézik a korabeli vásárok hangulatát, hiszen a városnak egykor fontos kiáltványa volt a vásártartási jog. Szombaton és vasárnap a városközpontban sorra kerülő kirakodóvásár hagyományos termékek és termékek, korabeli viseletek, látványkonyhák és vásári komédiások, -muzsika és -játékok segítségével idézi fel a hajdani sokadalmi hangulatot. A kézművesvásárral lesz a helye a mesterségbemutatóknak is, ahol kéz-

ügyességüket és rátermettségüket az érdeklődők is kipróbálhatják. A hagyományos kirakodóvásár első napján a Regös Egyesület és a Cimborák Bábszínház, 9-13 éves gyerekeknek éléményszerű Mesebarangolást kínál. A vállalkozó kedvű gyerekek, 10 fős csapatokat alkotva játsszák végig az alkalomhoz illő Mátyás király és a székely ember leánya című mesét.

A vásárral ugyanakkor néphagyományokból és népi játékokból ihletődött feladatok, foglalkozások és játékok várnak a kicsikre és nagyokra egyaránt. Alkalmuk lesz rongybabát vagy diópörgettyűt készíteni, fazekalni, bútorfestést gya-

korolni, faragni vagy hímezni. A játékban jeleskedők vásári pénzt kapnak jutalmul, amit az *550 éve város Sepsiszentgyörgy* rendezvénysorozathoz kapcsolódó nyeménnyártárgyakra és szolgáltatásokra válthatnak át a vásári boltban. A hagyományos vásárt koncertek kísérik, így szombaton 10 órától kezdődően fellép az Égvilág zenekar – Ségercz Ferenc és barátai, a Szászcsávási zenekar, a Nicola Parov Quartet és Herczku Ágnes. Vasárnap pedig a Folker zenekar, István Ildikó és barátai, a Nemez zenekar, Balogh Kálmán és a Gipsy Cimbalom Band, illetve a Minestrone zöldségzenekar szórakoztatja a vásárolókat. ◀

HIRDETÉS

Consiliul Județean Covasna
Kovácszna Megye Tanácsa
Covasna County Council

IA Kovászna Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság
versenyvizsgát szervez
a következő végrehajtói köztisztviselői állás elfoglalására, meghatározott időtartamra:

- 2 felügyelői (inspektor), I. osztályú, segéd szakmai fokozatú, közalkalmazotti tisztség, szociális munkás egyetemi oklevél,

A versenyvizsga anyaga a Kovászna Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság székhelyén, valamint a www.protectiasocialacv.ro honlapon tanulmányozható.

A versenyvizsgára a Kovászna Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság székhelyén (Sepsiszentgyörgy, Sajtó utca 8/A. szám) kerül sor, 2011 október 6-án.

Jelentkezni 2011 szeptember 23 és október 3 között (7³⁰ - 16⁰⁰ óra) lehet a vezérigazgatóság székhelyén.

Bővebb információkat az igazgatóság Humánerőforrás irodáján, vagy a 0267-314660 és 0267-317464-es telefonszámokon nyújtunk.

VASS Mária
vezérigazgató

SZOMBAT

2011. szeptember 24.

A nap filmjei

TV2, 20.35

Féktelen balfékek

Ralph Kramden, egy New York-i buszsofőr nem csak nagy testet, hanem nagy terveket is dédelget: biztos abban, hogy egy szép napon valamelyik nagy ötletével sikerül kitérnie az ismeretlenségből és gazdag lesz! A gyakorlat azonban mind-egyeddig nem igazolta Ralph optimizmusát, félkész, vagy inkább sületlen ötletei rendre elbuktak szerető felesége bánatára.

DUNA TV, 22.00

Nagyítás

A hatvanas évek Londonjában virágzik a popkultúra, a szabadabb életmód. Az új nemzedék jellegzetes figurája Thomas, az önző, élvetve divatfotós. A fiatalember egyik nap szerelmespárt kap lencsevégre a parkban. A fotók előhívása és felnagyítása után, meglepetésére egy gyilkosság nyomaira bukkant. Rádásul feltűnik a stúdiójában a fotókon szereplő lány, aki bármit megtenne, hogy megszerezze a képeket.

RTL Klub, 23.15

Lángoló jég

Alaska maga a romlatlan, háborítatlan természet, az Aegis olajtársaságot azonban ez nem érdekli. Amikor a cég egyik szakembere, Taft tudomást szerez a környezetromboló tervekről, amely a helybeli lakosság megélhetését is kockáztatná, úgy érzi, tennie kell valamit. Miután halálosan összeküldözik a cég elnökével, Jenningszel, a szép helybeli aktívista, Masu pártjára áll.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világhíradó

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyszalagvár, Alternatívzene

16.00 Híradó/Ótói tea: Megy a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.05 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.40 Térerő

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Arcélek (ism.)

8.05 Hol volt, hol nem volt... (ism.)

8.25 Cimbora Retro

8.55 Az Ótestamentum

9.20 Kalózsziget (sor.)

10.20 A kővirág

(szovjet-francia kalandf., 1946)

11.45 Ázsia királyi lakomái

12.45 Híradó

13.05 Isten kezében

13.30 EtnoKlub

14.50 Török kezdőknek (sor.)

15.45 Magyar elsők

16.05 A tézsa útja

17.00 Aranyszarvas

18.00 Zala Open

Nemzetközi Formációk

Táncfesztivál

19.00 Híradó

19.35 Mese

20.05 Sherlock Holmes és a Baker Street-i

vagányok

(angol-ír krimi, 2007)

22.00 Nagyítás (angol-olasz-am. f. dráma, 1966)

23.50 Dunasport

0.05 Etűdök gépzongorára

(szovjet f. dráma, 1977)

1.45 Semmittevők (kiszjáték.)

2.15 Tour (magyar rövidf., 2009)

2.25 Felelet az életnek (ism.)

m1

6.51 Hajnali gondolatok

6.56 Ma Reggel

10.00 Mozdulj!

10.30 Marco és Gina

11.15 A kis Amadeus

11.40 Lülü, a teknőc

12.05 Hajrá, Becky!

(kan. ifj. sor.)

12.30 Most a Buday!

13.01 Hírek

13.05 Sztársáv

14.00 Divatos tengerpartok

a '60-as években

14.50 Magyarország

(ausztrál kalandfilm, 1985)

17.00 Magyarország története

17.30 Hogy volt!?

19.25 Sándor Mátyás

(magyar-francia-olasz sorozat)

20.30 Híradó

20.55 Sport hírek

21.05 SzerencseSzombat

Luxor, Ötösöltő és Joker sorsolása

22.00 A Bermuda-háromszög rejtélye

(amerikai-angol minisorozat)

23.25 A Nemadomfel és a Quimby együttes jótékonykai koncertje 2010

0.20 Montalbano felügyelő

(olasz krimisor.)

2.10 Koncertek az A38 hajón

m2

6.56 Ma Reggel

9.10 Csudaszombat

9.20 A fecske meg a szalmaszál

9.40 A három kismalac és a farkasok

10.35 A kevély kiskakas

11.05 Boltos mesék

11.35 A hazudós egér

12.10 Csudacsalád

(családi vígjáték, 1. rész)

12.44 Vacskamati virágja

13.01 Csudaszombat - Függyön fel! 2. rész

13.05 Mi kicsoda

13.30 Másodix

13.55 Fehérlófia

15.30 Csudacsalád

(családi vígjáték, 2. rész)

15.40 A walesi bárdok

16.05 Rádiójátékosok

(riportf.)

16.30 Csudacsalád

(családi vígj., 3. rész)

16.45 Bőborcsiga

16.55 Kőműves Kelemen

17.05 Kétkeréken merészen

17.25 Csudacsalád

(4. rész)

18.00 Derek vakációzik

(kanadai családi vígjáték)

19.40 Magyar Rádió Szimfonik LIVE

23.20 Újpest FC-Szombat

helyi Haladás bajnoki labdarúgó mérkőzés

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub

Benne: Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Yakari, Rupert maci

11.00 Winx Klub

(anim. sor.)

11.30 Asztro Show

12.25 Házon kívül

(ism.)

13.00 RTL Klub Híradó

13.10 Autómánia

13.45 Tuti gim

(amerikai sor.)

14.45 Sue Thomas - FBI (am. sor.)

15.45 Canterbury esetek

(am. krimisor.)

16.40 Forma-1 (élő)

- Szingapúri Nagydíj

Singapore Street Circuit, Szingapúr

18.30 CSI:

Miami helyszínelők

(am. krimisor.)

19.30 RTL Klub Híradó

20.00 Fókusz Plusz

20.30 X-Faktor (2011)

- A válogatás

Tehetségkutató show-műsor

22.05 ValóVilág

- Összefoglaló (élő)

23.15 Lángoló jég

(am. akcióf., 1994)

Utána: RTL-hírek

1.25 Árnyékok közt

(kan. thriller, 2009)

3.10 Fókusz Plusz

(ism.)

VASÁRNAP

2011. szeptember 25.

A nap filmjei

TV2, 21.05

Transformers

Évszázadok óta dúl a háború úrbéli robotok két faja, az Autobotok és az Álcák között, és a harc tétje az univerzum sorsa. Amikor a viszálykodó gépek a Földre érkeznek, csak egy fiatal fiú, Sam Witwicky, akadályozhatja meg, hogy a gonosz Álcák magukhoz ragadják a hatalmat. Sam átlagos tini, akit leginkább az iskola, a barátai, az autók és a lányok foglalkoztatnak.

m1, 22.00

Hullámok ördöge

Steve Addington a világ egyik legjobb szörföse. Annnyira laza, hogy meztláb, póló nélkül tengeti mindennapjait a havakkal a parton elegendő füves cigit elnyomva ahhoz, hogy a hullámok és csajokon kívül másra ne legyen gondja. Steve menedzsere, a maga is szörfös múlttal bíró Eddie próbálja meggyőzni a tengerpart Lebowskiját, hogy legyen az arca egy virtuális szörfös játéknak.

DUNA TV, 23.10

Free Rainer - A te tévéd is hazudik

Rainer TV producer, két, egyre kisebb népszerűségnek örvendő TV show vezetője, rendszeresen kábítószerezik, és semmi nem érdekli önmagán kívül. A változás hirtelen és elég fájdalmasan jön el az életébe: egy fiatal nő teljes sebességgel behajt az autójában, minek következtében súlyos sérülésekkel mindketten kórházba kerülnek. Pegah mint kiderül, az anakója egy férfinak, aki az ő showjában dolgozott.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igéihirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Broadway gyöngyszemei

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Nóták
17.25 Rádióintenzív református egyház
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.25 Cimborá Retro
8.15 A kék egér
8.25 Tőf-tőf elefánt
8.35 Kiváncsi FánCSI
8.50 Babar és a Télapó
9.15 Az Öttestamentum
9.45 Csodás csatangolások
10.50 Cápa csali (anim. f.)
12.10 Ízörzök
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 Valamit víz a víz (magyar filmdráma, 1943)
16.00 Múltidéző
16.30 Dunáról fúj a szél
16.35 A repülés története (kiszjáték)
16.55 Vannak vidékek
17.55 Talpalatnyi zöld
18.25 Kirakat
19.00 Híradó
19.30 Mese
20.00 Tragédia újragondolva
20.45 Heti Hírmondó
21.25 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.50 Dunasport
23.10 Free Rainer - A te tévéd is hazudik (osztrák-német filmdráma, 2007)
1.10 Illényi Katica koncertje a Tháliában

TVR 1

7.00 A hit világa - 1. rész (live)
7.50 Zarándokhelyek
8.00 A hit világa - 2. rész (live)
9.00 Ahogy elő van írva
9.30 Rajzfilmek
10.25 Népi hagyományok
11.10 A falu élete
11.55 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek
14.30 Hannah Montana (am. sor.)
15.00 Erdőn, hegyen
16.40 George Enescu Nemzetközi Fesztivál 2011
16.50 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész
18.50 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.30 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011, zárókoncert
20.40 Hírek
21.30 Flört a fellegekben (amerikai romantikus vígjáték, 2003)
23.00 Dr. House (amerikai sorozat)
0.40 Dánutz S.R.L. - 1-2. rész
2.30 Ahogy elő van írva (ism.)

VIASAT 3

10.55 Szex és New York light (sorozat) 12.05 MaxxMotion 12.35 A nagy házalakítás 14.30 Extralarge: (olasz-amerikai vígjáték) 16.15 A 10 méteres menyasszony (amerikai vígjáték) 17.45 Ha a férfi igazán szeret... (amerikai dráma) 20.05 Harmadik Műszak (sorozat) 21.05 CSI (sorozat) 22.00 Született detektívek (sorozat) 22.55 Amerikai pite 3. (amerikai-német vígjáték)

m1

6.56 Ma Reggel
10.05 Engedjétek hozzám
10.15 Katolikus krónika
10.40 Tanúságtevők (ism.)
11.05 A sokszínű vallás
11.15 Evangélikus magazin
11.45 Ortodox ifjúsági műsor
11.50 Látogatóban Csomós József református püspöknél
12.15 Az utódok reménysége
12.45 Zsidó konyha
13.01 Hírek
13.05 Zegzugos történetek
13.30 A hold fázisai
13.55 Marco kalandozásai (olasz-arg. sor.)
16.20 Út Londonba
16.50 Kecskeméti TE-Ferencvárosi TC bajnoki labdarúgó-mérkőzés
19.05 Anno
19.30 A király kalóza (kaland sor.)
20.30 Híradó este
21.05 Bűvös szék (magyar tévéjáték)
22.00 Hullámok ördöge (am. vígj., 2008)
23.30 Oda az igazság! (magyar-osztrák-lengyel történelmi dráma, 2009)
1.00 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

8.00 Román utlevél
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Ki vagy, doki? (angol kaland sor.)
10.30 Auto-mania
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia
12.00 UEFA Champions League Magazin
12.30 Jamie
30 perces ebédje
13.00 Dana kertjében
13.30 A világ palotái
14.00 A Történelmi Film Fesztiválja
15.10 A barátnőm vőlegénye (német filmdráma, 2009)
16.50 Zoom
17.00 Hírek
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut (ism.)
19.30 Nagy lábón - kulturális magazin (ism.)
20.10 Egy nap a mozi (am. filmdráma, 1995)
21.40 Zoom
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Mile High (angol vígj. sor.)
0.50 Ideo ideis
1.20 Szentek és mesterségek (ism.)
1.50 IT zon@

SPORT.RO

10.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Ploiesti-i harcosok
14.30 Pontos sportidő
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája 23.00 Gigászok harca 0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Mesék
11.55 A kínai Hunan Cirkusz
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Tanúságtevők
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Evangélikus magazin
14.45 Ortodox ifjúsági műsor
14.50 Látogatóban Csomós József püspöknél
15.20 Az utódok reménysége
15.45 Zsidó konyha
16.00 A Tihanyi Bencés Apátság
16.15 Don Matteo (sor.)
17.10 Rózsa Sándor (sor.)
18.40 Városrajzolatok - Budapest
19.10 Az emlékezet helyszínei
19.35 Mi kicsoda
20.05 Esti mese
20.30 Maupassant történeteiből
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Belmondó zenekar, Prognózis koncert
23.10 Marco kalandozásai (sor.)
1.25 Kecskeméti TE-Ferencvárosi TC mérkőzés (ism.)

PRO TV

5.30 Pro Motor (ism.)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 0 év után (talk show)
11.00 Repülő, vonatok, autók (amerikai vígjáték, 1987) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Nagy zűr kis Kínában (amerikai akció-vígjáték, 1986) (ism.)
15.00 Tenisz: BRD Tiriac Năstase Trophy (live)
17.00 Államfőnök (amerikai vígjáték, 2003)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Halálos napja (amerikai akciófilm, 2005)
22.30 Trópusi vihar (amerikai-angol-német vígjáték, 2008)
1.00 Halálos napja (amerikai akciófilm, 2005) (ism.)
2.30 Trópusi vihar (amerikai-angol-német vígjáték, 2008) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.30 Láza-dó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 Amor real (sorozat) 16.35 Mesés hölgyek 17.30 Az örökösök (sorozat) 19.30 A csábítás földjén (mexikói sorozat) 20.30 A szerelem győzelmé (sorozat) 22.00 Auróra (amerikai sorozat) 0.00 Szerelmekönnyek (román sorozat) 1.00 Clase 406 (mexikói sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Yakari, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkakukk
11.05 Trendmánia
11.35 Teleshop
12.35 Törzsutas
13.15 RTL Klub Híradó
13.15 Merlin kalandjai (sor.)
14.20 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 (élő) - Szingapúri Nagydíj
Singapore Street Circuit
Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.15 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.40 Majom a havon (kan. vígj., 2003)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Holnapután (am. sci-fi kalandfilm, 2004)
Utána: RTL-hírek
22.25 ValóVilág (2011) (élő) - Összefoglaló
23.20 ValóVilág (2011) (élő) - Beszázó show
0.05 Heti hetes
Utána: RTL-hírek
1.25 Portré
1.55 Halottasház (am. thriller)

ANTENA 1

5.00 101 kiskutya
5.45 Xena (amerikai kaland sorozat) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Elza, a vadon szülőtte (angol-amerikai családi kalandf., 1965) (ism.)
12.00 Xena (amerikai kaland sorozat)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 X-Faktor - verseny show (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.20 X-Faktor - verseny show (live)
21.30 Crank - Felpörögve (amerikai akcióf., 2006)
23.30 A titokzatos idegen (amerikai akciófilm, 2007)
1.30 Crank - Felpörögve (amerikai akcióf., 2006) (ism.)
3.15 A titokzatos idegen (amerikai akciófilm, 2007) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 A mágus (cseh-amerikai filmdráma) 13.10 Sülvé-főve (német-am. vígjáték) 14.55 Spionfióka (amerikai akció-vígjáték) 16.35 Dennis, a komisz ismét pimasz (amerikai vígjáték) 18.00 Bombajó bokszo (olasz akció-vígjáték) 20.00 Tengeri farkasok (svájci-angol-am. akciófilm) 22.15 Rambo 3 (am. akciófilm) 0.10 A puszító ring (dél-kor-am. akciófilm)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
Benne: 414-es küldetés, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.00 Született képek
11.25 Max Steel (sor.)
12.20 Stahl konyhája
12.50 Kalandjárát
13.25 Borkultusz (ism.)
13.55 90210 (sor.)
14.45 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)
15.45 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.40 Bűbajos boszorkák (am. sor.)
17.35 Step Up (amerikai romantikus dráma, 2006)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
21.05 Transformers (am. sci-fi akcióf., 2007)
23.45 Frizbi - Hajdú Péterrel
0.45 Knight Rider (am. sor.)
1.40 Az alkonyat harcosa (japán filmdráma, 2002)
4.00 EZO.TV
4.30 Napló (ism.)
4.55 Napló Extra (ism.)

PRIMA TV

5.00 Sport, diéta és egy sztár (ism.)
5.30 Az 5 csillagos otthon (ism.)
6.00 Tanulj, álmoldj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
8.00 Eladó lányok (vígj. sor.)
9.00 Stílustitkok (ism.)
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmoldj, szeress!
12.30 Én, Te, Ő (vígj. sor.)
13.00 Focus Monden (ism.)
13.30 Miss vidéki lány - reality show (ism.)
15.30 Kötelkedők krónikája (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (telenovella)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.00 Fején a nagyvilág
2.30 Ház, építés, design (ism.)
3.00 Levintza bemutatja (ism.)

KANAL D

8.30 Chipkatónák (amerikai akció-vígjáték, 1998)
10.00 Természet meglepetésekkel - reality show
12.30 Hírek 13.30 Éjszaka nálad alszom (francia romantikus vígjáték)
15.15 Ezel (sorozat)
16.45 Ez Románia! 17.45 Akarsz milliós lenni? (isméltés) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyékban 22.00 Casanova (amerikai kalandfilm, 2005)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ősök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Kodály generációk (magyar dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
7.00 Hogyan készült? Orvosi műszerek, ketchup, emeletes autóbuszok, fényhíd, repülőgépmoell
8.00 Autókereskedők - Mazda MX5
9.00 Hogyan csinálják? 10.00 South Beach-i klasszikusok - Pörög az üzlet
11.00 Amerikai hotrodok - '65-ös Mustang
12.00 Autóépítők - A nagy verdecasata
13.00 Autókereskedők
15.00 Óriás költöztetők
16.00 Állítólag... - Mini mítoszok
17.00 Kíváncsiság - Van-e teremtő?
18.00 Édesvízi szörnyek - A gyilkos harcra
19.00 Újjászületés: 9/11 emlékműve
20.00 Így működik a Világegyetem - Fekete lyukak
21.00 Autókereskedők - Subaru Impreza WRX
23.00 Újjáépítők - Muzeális érték
1.00 Akiből tengerallattjáró parancsnok lesz
2.00 A fegyverkovács - Páncéltörő

ETV

7.00 Híradó, ismétlés 7.30 Kultúrcepp 8.00 Reggeli Terefere 10.00 Útmutató 10.30 Hitélet, ismétlés 16.00 Piacér 16.30 Neve és hivatása... 17.00 Hitélet ism. 17.30 Több szemközt 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcepp, ism. 19.30 Híradó 20.00 Tájékoz. ism. 20.30 Híradó 21.00 Híradó 22.00 Metszet, ism. 22.30 Híradó 23.00 Több szemközt, ismétlés 23.30 Kultúrcepp, ismétlés 0.00 Piacér

HÉTFŐ
2011. szeptember 26.

A nap filmjei

Pro Tv, 14.00
A bűnbak

June-t azzal vádolják, hogy egy vita alkalmával megölte a férjét. A nő úgy emlékszik, hogy férje még életben volt, amikor kislívával elmenekült a házból, de hagyja magát meggyőzni, hogy ő volt az elkövető. A börtönben töltött 8 év alatt azonban átgondolja a történeteket, és szabadulása után nyomozásba kezd, hogy leleplezze a gyilkost. Nem is sejtí, hogy az akkori elkövető újabb gyilkosságra készült.

DUNA TV, 22.00
Gyermekkorok

Mindenki gyerekkorában van egy olyan fordulópont, ami egész későbbi életét befolyásolja, egy olyan esemény, vagy élmény, ami tudatosan vagy tudatalatt, meghatározóvá válik az egyén életében. A film hat jelentős filmrendező gyerekkorának ezt a meghatározó, a későbbi életművet is döntően befolyásoló eseményét mutatja be.

VIASAT3, 22.15
Keménykötésűek

Az alvilágban nem hibázatsz és nincs helye az érzelmeknek. Matty a saját bőrén éri ezt, amikor a maffián belüli első komoly próbatételére kerül sor. A történet egy táska készpénz körül forog, amelyet a maffiavezérnek kell leszállítaniuk. A táska persze elkeveredik, Matty pedig barátai, Marble és Taylor segítségével indul a táska nyomába. A fiú egy isten háta mögötti kisvárosban találják magukat.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra
13.05 Zenes üzenetek
14.00 Híradás, KultúrPresszó
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.40 Építészt XXI (ism.)
8.10 Magyar első
8.30 Híradó
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 Magyar világkarierek
10.00 Gerje - Kisvízfolyások mentén
10.35 MacGyver (am.-kan. sor.) (ism.)
11.20 Derrick (német krimisor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Afrika színei (ism. sor.)
16.10 Egy kis művészet
16.20 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
17.10 Híres zeneszerzők nyomában
18.10 MacGyver (am.-kan. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.50 Öregberény (magyar sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sporthírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Gyermekkorok (francia filmdráma, 2007)
23.20 Sportaréna
0.50 Pedersen elvtárs (norvég filmdráma, 2006)
2.15 Közbeszéd (ism.)
2.45 Sportaréna (ism.)

m1

6.56 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
10.00
11.00 Házaspárba (sor.)
11.55 Lengyel tájak - Opoli vajdaság (dokumentumf.)
12.30 Napirend előtt
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.50 Roma Magazin
14.20 Domovina
14.50 Szent István Vándorlás
15.20 Vizsgálat, lépj be!
15.50 Bűvölet (sor.)
16.20 Liszt Ferenc (magyar-német-olasz sor.)
16.50 Kisváros (magyar sor.)
18.05 Robbie, a foka (német sor.)
18.50 Angyali érintés (am. sor.)
19.40 Szerelmeim (am. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 Csárdáskirálynő (NSZK operettfilm, 1971)
22.55 Az Este
23.30 Titkok és szolgálatok (olasz sor.)
0.25 KOGART kiállítások 2006-2011
0.50 Sporthírek
1.00 Ma Reggel (ism.)

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 A rejtélyes XX. század
10.25 Barangolások öt kontinensen
10.50 Mesélő cégtáblák
11.15 Együtt
12.05 Kutyafül-Macsnyelv
12.30 Az én Budapestem
13.01 Híradó délben
13.20 Kárpát Expressz
13.45 Nemzeti értékeink - Esztergom
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 Elrejtett tájak
17.40 A hangszerkészítés mesterei
18.10 Magyar rock (magyar sor.)
19.05 Szabadlábban Erdélyben
19.30 Zorro legendája
19.55 Két zsaru egy pár (krimisor.)
21.00 Híradó este
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 24 (sor.)
23.00 Záróra
23.30 Angyali érintés (sor.)
0.15 Szerelmeim (sor.)
1.00 (NSZK operettf.)
2.40 Magyar rock Erdélyben
4.05 A hangszerkészítés mesterei

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Reggel (ism.)
7.55 Reggeli Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.15 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.15 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
16.15 A szív útjai (török sor.)
17.15 Ezel - Bosszú mindhalál (török sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Köszölgéti magazin
21.20 Barátok közt (magyar sor.)
22.00 ValóVilág (élő) - Aréna - összefoglaló
23.00 ValóVilág (élő) - Beszavazó show
23.45 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
Utána: RTL-hírek
0.50 Reflektor - Sztármagazin
1.00 Helyszíni szemle (német krimisor.)
1.50 Helyszíni szemle (német krimisor.)

TV2 TV 2

7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.45 Stahl konyhája (ism.)
10.50 Babapercek
10.55 Teleshop
12.35 Step Up (am. rom. dráma, 2006)
14.30 EZO.TV
15.30 Eva Luna (ism.)
16.30 Psych - Dilis detektívek (krimisor.)
17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.25 Update Konyha
18.30 (am.-mex. sor.)
19.30 Tények
20.20
21.35 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.15 Aktív A TV2 magazinja
22.50 NCIS (amerikai krimisor.)
23.50 NCIS: Los Angeles (krimisor.) Közben: Kenósorsolás
0.45 Aktív Extrá
0.50 Esküdj! - éjszakai-show
1.20 Tények Este - Hírműsor
1.55 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.25 Különleges ügyosztály - Párizs (krimisor.)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Ingtalanpiac (ism.)
12.30 Bruttó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Ázsia (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 Keresztmetszet (ism.) - Riportmagazin
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág (ism.)
19.20 Stopper
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
23.30 BBC Reporters (ism.)
0.05 Rájátszás (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Románia, nap mint nap! (live)
9.50 George Enescu Nemzetközi Fesztivál 2011
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sor.)
11.25 Visszajátszás
12.45 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Kurier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 A vad Balkán (oszták természetfilm)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.00 Prim Plan (talk show)
22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sor.)
22.50 Zoom
23.00 Dr. House (amerikai sorozat)
0.40 U2 koncert
1.40 Kurier TV (ism.)
2.05 A vad Balkán (oszták természetfilm) (ism.)

TVR 2

8.00 A Simpson család (anim. sor.)
8.35 Familie Dr. Kleist (német sor.)
9.30 Jamie Amerikában
10.00 Szigetek kincsei
10.30 Nagy lábón
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Biznisz óra
13.30 Miért ABC
14.00 Az ajándék (auszt. sor.)
14.35 Együtt Európában
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.25 Remix
18.30 Jamie Amerikában
18.55 Adio
19.00 Szigetek kincsei
19.35 Három királyság (kínai sor.)
20.30 Biznisz óra
21.30 Aeroshow
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Csillagközi romboló (amerikai-angol akcióssorozat)
23.55 Három királyság (kínai sor.)
0.50 Tomboló öklök (am. kaland sor.)
1.40 Boldogulj egyedül! (ism.)

PRO TV

4.00 Tenisz: BRD Tiriic Năstase Trophy 2011 (ism.)
6.00 (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Államfőnök (amerikai vígjáték, 2003) (ism.)
12.00 Fial és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport
14.00 A bűnbak (amerikai-kanadai krimi, 2007)
16.00 Fial és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Fogadok az élettel (román sorozat)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (amerikai akciófilm-sor.)
0.00 Pro Motor - autós magazin (ism.)
1.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Odaát (amerikai akció sorozat) (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - műsora (live)
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
10.50 Menyasszony a fiamnak - reality show (ism.)
11.30 Nélem az irányítás - reality show
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiamnak - reality show (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Mr. Bean (angol-amerikai vígjáték)
22.00 Nárcisz: Törvénytelen szerelmek (sor.)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.50 Egy bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora (live)
1.05 Mr. Bean (angol-amerikai vígjáték) (ism.)
3.00 A simlis és a szende (amerikai sorozat)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Stílustitkok (ism.)
7.30 Az 5 csillagos otthon (ism.)
8.00 Családban (román sorozat) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.30 Tanulj, álmodj, szerez! (ism.)
11.30 Fintescu hidja
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Családban (román sor.) (ism.)
16.00 A cseresznye a tortán
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
20.30 Miss vidéki lány - reality show
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Mondenii (szórakoztató műsor)
23.45 NCIS (amerikai krimisor.)
1.00 Hírek (ism.)
2.00 Fintescu hidja (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - Mercedes Cosworth
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Hogyan készült? Szörfdeszka, matrica, szendvicseksz, beton tetőburkoló
11.00 A túlélés törvényei - Tűzgyűrű
12.00 Amcsi motorok
13.00 Autókereskedők
15.00 Kíváncsiság - Miért élvezzük a szexet?
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok - Fantasy motor - Joseph McClelland
18.00 Autókereskedők - Bentley
19.00 A túlélés törvényei - Globális túlélési útmutató
20.00 Állítólag... - Az első torpedó
21.00 Hogyan készült?
22.00 Kíváncsiság - Támadnak az idegenek?
23.00 Ez csak üzlet - A vér kötélez
0.00 Autókereskedők - Lotus Elan
2.00 A túlélés törvényei - Globális túlélési útmutató

VIASAT 3

10.20 Nyomtalanul (sorozat)
11.10 A 10 méteres menyasszony (am. vígjáték, 1959)
12.40 Topmodell lesznek!
13.40 Feleségcsere
14.40 Órangyal (sorozat)
15.40 Doktor House (sorozat)
16.30 Gyilkos számok (ism.)
19.20 Jóbarátok (ism.)
20.20 Két pasi (sorozat)
21.15 Doktor House (sorozat)
22.15 Keménykötésűek (am. akcióthriller, 2001)
0.05 Esküdt ellenségek (am. krimisorozat)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sport
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Sport.ro Hírek
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
20.05 Sport.ro Hírek
22.00 KO királyok
23.00 Sport.ro Hírek
23.10 Wrestling SMACK

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sorozat)
9.45 Dona Barbara (sorozat)
12.45 Mesés hölgyek
14.15 Clase 406 (sorozat)
15.30 Amor real (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Vad szív (mex. sorozat)
18.30 A lángoló ég alatt (sorozat)
19.30 A csábítás földjén (sorozat)
20.30 A szerelem győzelme (sorozat)
22.00 Éjszakai történetek
22.30 Auróra (amerikai sorozat)
23.30 Szerelmeim könnyek (sorozat)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Sülve-főve (német-am. vígjáték)
12.55 Találkoztunk már? (kanadai thriller)
14.40 A maffia felkeléstája (amerikai filmdráma)
16.35 Dr. Végtet (am. akciófilm)
18.15 Szárguldas a semmibe (am. akciófilm)
20.00 Gördülő kung-fu (hongk. akció-vígjáték)
22.00 Részeses karatemester 2. (amerikai-hongkongi akció-vígjáték)
0.00 Megfizetsz (amerikai thriller)

KANAL D

7.30 Családi történet (sorozat)
9.30 Teleshopping
10.00 Kedves barátnőm
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Légy az enyém
15.15 A szív úrnője (török sorozat)
16.45 Célpontban
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
20.00 A szívnek parancsolni nem lehet (dráma-sorozat)
22.00 Szemek az árnyékban
23.30 Kanal-D Hírek
0.30 Perzselő szerelem (amerikai horror-vígjáték, 2007)

ETV

10.00 Értékeink, ism.
10.15 Vendégváró, ism.
10.30 Ájtáró
16.00 Híradó
16.15 Kultúrcepp, ism.
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Ájtáró
17.30 Híradó
17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló
18.00 Reggeli terefe
18.30 Híradó
19.00 Piac-tér
19.30 Híradó
20.00 Neve és hivatása...
20.30 Tóth Menyhért, dokf.
21.00 Piac-tér, ism.
21.30 Híradó
22.00 Ájtáró
22.30 Híradó

Szeptember 23., péntek

Az év 37. hete és 266. napja, hátravan 99 nap

Ma **Tekla** és **Ildikó** napja van. A Tekla női név, a görög Theokleia rövidüléséből keletkezett. Jelentése: Is-ten dicsősége. Az Ildikó germán eredetű magyar női név. Attila hun uralkodó feleségének, Krimhildának a nevéből származik. Szombaton **Gellértek** ünnepelenek. Vasárnap **Eufrozina**, **Ken-de** napja lesz.

- 1926 – Henry Ford bevezeti a napi 8 órás és heti ötnapos munkaidőt.
- 1931 – Budapesten, a Royal moziban levetítik az első magyar hangosfilmet, *A kék bálványt*.

Vicc

Haldoklik az öreg paraszt, és a városi rokona megkérdi:
– Hívjak orvost?
– Nem kell, fiam. Mi itt falun természetes halállal szoktunk meghalni.

Recept

Hozzávalók: 60 g vaj, 10 g narancslekvár, 100 g porcukor, 100 g kandírozott narancshéj, 3 ek narancslikőr, 1 ek vaníliaaroma, 200 g étcsokoládé.

Elkészítése: A csokoládét vízgőz fölött felolvasztjuk. A vajat a kandírozott narancs kivételével a többi hozzávalóval jól kikeverjük, majd hozzákeverjük a már langyosra hűlt csokoládét, végül a kandírozott narancshéjat. Legalább egy órára hűtőbe tesszük, majd golyókat formálunk belőlük és kakaóporban meghempergetjük.

Évforduló

- 1846 – Először figyelik meg a Neptunusz bolygót.
 - 1938 – A New York-i világiállításán elássák az első Westinghouse időkapuszulát, melynek tervezett kinyitási ideje 6939.
- Szombat, szeptember 24.**
- 1493 – Kolumbusz Kristóf elindul második útjára az „Új Világ” felé.
 - 1853 – A Cornelius Vanderbilt által épített jacht az első, amely körbetutazza a Földet.
 - 1895 – Először biciklizte körbe egy nő a Földet, útja 15 hónapig tartott.
- Vasárnap, szeptember 25.**

A hatos lottó nyerőszámai:
31, 26, 32, 38, 45, 36.

Gondolatjel

Visky István rovata

Teljesseg az, amikor helyesen cselekszel akkor is, amikor senki nem látja. Sokszor csak kép-mutatásból, a többiek meggyő-zéséből cselekszünk helyesen, pedig önző érdekeink és vágyaink éppen az ellenkezőjét dik-tálnák. Ilyenkor – bár helyesen cselekszünk – mégis csak mér-hetetlen hiúságunkat szolgál-juk ki. Az a bátor, aki magá-

nyos pillanataiban is képes helye-sen cselekedni, mintha látná va-laki. A bölcs ember tudja, hogy mindig látják. Nem egy másik ember, hanem maga az Igazság és a Rend. Emellett pedig önma-gunk tanúi is vagyunk, és önma-gunk elől el nem rejtőzhetünk. Ezért van az, hogy a titkon elkö-vetett gaztett után mindig szomo-rú és kiábrándult a lelkünk.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Képes a realitások talaján gon-dolkozni és cselekedni. Felgyor-sulnak az események, és hirtelen kell gyors döntéseket hoznia.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Minden lehető dolgot megtesz a siker érdekében, és mégis negati-van alakulnak a dolgok.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Nem kell azonnal a bizalmába fogadnia valakit. Fontos híreket hall, amit ne osszon meg má-sokkal.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

A párjával vívott szerelmi csa-tákban nehezen lehet győztest hirdetni. Szép őszi napokra szá-míthat.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Munkahelyén rossz hírek kelnek lábra. Felborul a terve, és nem is tud elintézni valami fontosat.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ma napéjegyenlőség van. Képes a változtatásra. Senki sem tudja jobban önmél, hogy minden vál-tozik.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Anyagi téren megszabadulhat egy nyomasztó teherrel, s ettől, magánéleti gondjai ellenére, derűsebbnek látja a világot.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Párkapcsolatában átmeneti vál-ság következhet be, melyet félre-értés okoz, de ezek a nehézségek szeptember végéig megoldódnak.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Elcsábíthatja egy régi ismerős, aki eddig távolságtartó volt. Vele jól érzi magát, azonban veszeke-désre kell számítania.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Minden fontos dologgal kapcsola-tban legyen őszinte, s akkor győztesként kerülhet ki a kelle-metlen helyzetekből.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Fordítson fokozott hangsúlyt megjelenésére. Egy nagy tisztelet-nek örvendő ember figyelni önt, aki hosszú évekre segíteni fogja.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Keményen kell dolgoznia, hogy rendben tartsa pénzügyeit, de menni fog. Találkozik valakivel, aki szeretettel gondol vissza önré.

A következő napok időjárása

Szombat 21°C / 27°C
Általában napos idő lesz, de a keleti területeken a felhőképződésből még zápor kialakulhat.

Vasárnap 22°C / 23°C
Túlnyomórészt napos, csapadékmentes időre van kilátás, helyenként ködfoltokkal.

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Az északi országrészt gyenge hidegfront érinti, ezért ott megnövekszik a felhőzet és helyenként zápor is előfordulhat. Másutt számottevő felhő és csapadék nem valószínű.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hojnap hajnali hőmérséklet
Arad	24°C	14°C
Brassó	22°C	11°C
Bukarest	28°C	14°C
Csikszereda	22°C	11°C
Kolozsvár	22°C	13°C
Marosvásárhely	23°C	13°C
Nagyvárád	24°C	15°C
Szatmárnémeti	23°C	13°C
Temesvár	24°C	14°C

UV-faktor

Horváth István

***	FEJETLEN SEFI	RÓVID MATRICA-SZÖVEG, VÉDJEGY	HAJDAN	PATKÓ-SZEGEK!	KÉTSÉGBE ...: KÉTEL-KEDIK	LENDÜLE-TESEN FUT-NI KEZD	NAGY TESTŰ, KIHÁLT MADAR	ILLATOS NÖVÉNY	PÁCOL, ECETES LEBEN TARTOSIT
BOLDOG EMBER									
FÉMBUROK RÁGO-SZERVEN									
***	KETTŐS BETŰ	FEUDÁLIS VISZONY		TALPPONT, MÉLYPONT	KÁRTYA-LAP	FILMSZIN-HAZ FAROL			
FEHÉR HOMLOKŰ									
TŰZCSÓVA!		TŰZET SZÜNTETŐ					AZ ŐN VEGYJELE		
HAZAI SOR		KELETI ÁLLAM					ELEFÁNT-CSONT	BENT HÍV!	FOGADA-SÁRA
ÉSZAK-MAGYAR-ORSZÁG (RÓV.)				CROMWELL SZEMELY-NEVE	FAJDBŐR!				
KERÉK-ABRONCS						HORDÓT MÉRŐ			
ÚTNAK ERESZT						BENT HÍV!			
									ILYEN BŐRŰ AZ INDIANI

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hi-vatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ
és a Szabad Sajtó Alapítvány

94.0 MHz PROFÍ RÁDIO
A ZENE ARAD BELŐLE

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

95,1 fm
Paprika Rádió
Fűlön csíp.

95 FM
SICULUS
Rádió

Sláger Rádió
fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDIO
FM 95,6
www.radiocluj.ro

Tíz forduló kispad Gardošnak

► Röviden

Kiesett a CFR 1907

Labdarúgás

ÚMSZ

► A Román Labdarúgó-szövetség fegyelmi bizottsága szerdán estebe nyúló, 200 perces maratoni gyűlésen döntött a Liga-1 hetedik fordulójának szabálytalankodóinak ügyében.

A Kovács István játékvezető által kiállított Florin Gardoš tíz fordulóra tiltották el, ami a jelen állásban azt jelenti, hogy a Steaua középhátvédje hiányozni fog csapata Sportul Studențesc, Galaci Oțelul, FC Vaslui, Rapid, Petrolul Ploiești, Concordia Chiajna, Ceahlăul Piatra Neamț, Brassói FC és Dinamo elleni bajnoki mérkőzéseiről, azaz leg hamarabb az őszi idény december 10-i zárófordulójában, a Kolozsvári CFR 1907 ellen léphet pályára.

Valeriu Argășeală klubelnök sokallja a büntetést, annak ellenére, hogy a szabályzatban, fehér-feketen az áll,

A Steaua játékosa, Florin Gardoš (piros mez) sokak szerint enyhe büntetést kapott

Fotó: Mediafax

hogy testi sértés esetén 6-10, súlyos testi sértés esetén pedig 16-24 forduló eltöltés róható ki.

Maga a sértett, a Gardoš sikertelen szerelési kísérlete

nyomán lábtörést szenvedett Cosmin Băcilă is jóval enyhébb büntetés mellett foglalt állást, nem úgy Marin Condescu. A Pandurii tulajdonosa cinikusnak tart-

ja a Steaua óvását, s klubja részéről a büntetés növelését követelő beadványt kíván letenni a RLSZ fellebbezési bizottságának munkaszabályára.

A román labdarúgás történetében egyetlen ennél szigorúbb büntetés volt, Ionel Ganea 16 fordulós eltöltést kapott, miután Dorin Mudura partjelző nyakának ugrott.

A másik két kiállított játékost is eltöltötték, a rapidos Ovidiu Hereát három, a steauás Iasmin Latovlevici-et pedig egy fordulóra. A lelátóra küldött edzők közül Petre Grigoraș (Pandurii) megúsza figyelmeztetéssel, míg Viorel Hizo (FC Vaslui) három-, Răzvan Lucescu (Rapid) pedig kétfordulós eltöltést kapott.

Szurkolói egy részének randalírozása miatt a Dinamónak három mérkőzést kell zárt kapukkal rendeznie, s 50 ezer lej pénzbírságot is kell fizetnie. Tegnap a Nagyvárad Luceafărul elleni kupamérkőzésén már hiányoztak a nézők, s ha a piros-fehér alakulat óvása nem jár sikerrel, a Concordia Chiajna és a Brassói FC elleni bajnoki mérkőzéseken is üresek lesznek a lelátók. ◀

A labdarúgó-Román Kupa tizenhatodöntőinek szerda esti mérkőzésein a Rapid 4-1-re verte a másodosztályú Bukaresti Juventust, az Astra pedig 1-0-ra Ploiești-en a CFR 1907-et. A kolozsváriak 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben is elhódították a serleget. Lapzártá után Steaua-Kv. Sănătatea (L3), Vársárhely-Konstancai Viitorul (L2), Dinamo-Várad Luceafărul (L2) és FC Vaslui-Jádi Voința (L3) mérkőzések voltak.

Liga-2, hatodik forduló

A labdarúgó-Liga-2 6. fordulójában, a második csoportban: szombaton: Buk. Juventus-FC Argeș Pitești, Tordai Arieșul-Dévai Mureșul, AL-RO Slatina-Nagybányai Maramaros FC, FC Olt-UTA, Besztercei Gloria-Gyulafehérvári Unirea, CSM Râmnicu Vâlcea-Chindia Târgoviște; vasárnap: Temesvári Poli-Gaz Metan Severin; hétfőn: Nagyvárad Bihar FC-Nagyvárad Luceafărul.

Nincs már román a főtáblán

Tenisz

ÚMSZ

► A szerdai játéknappal utolsó mérkőzésén Robert Lindstedt (svéd), Horia Tecău páros 6-7 (8), 6-4, 10-8-ra verte a Victor-Mugurel Anagnastopol, Florin Mergea román duót a bukaresti BRD Open tornán. Az egyes főtáblán tegnap a legjobb nyolc közé jutásért játszottak. Joao Souza (brazil)-Adrian Ungur 4-6, 7-6 (6), 6-1, Albert Ramos (spanyol)-Pere Riba (spanyol) 2-6, 6-4, 7-5, Filippo Volandri (olasz)-Marcel Granollers (spanyol, 3.) 6-1, 6-3, Florian Mayer (német, 2.)-Carlos Berlocq (argentín) 6-2, 0-6, 6-4, Alessandro Giannessi (olasz)-Frederico Gil (portugál) 7-6 (2), 0-6, 6-3, Pablo Andujar (spanyol, 4.)-Marius Copil 6-2, 6-3. A román Davis-kupa-csapat tagjaként Copil volt az utolsó román a 32-es táblán. A párosok második fordulójában: Daniele Bracciali, Potito Starace (olaszok, 3.)-Pere Riba (spanyol), Joao Souza (brazil) 6-3, 6-1. Két mérkőzés sötétedés miatt megszakadt: Robert Lindstedt (svéd), Horia Tecău-Jordan Kerr (ausztál), Travis Parrott (amerikai) 6-3, 2-6-nál és Julian Knowle (osztrák), David Marrero (spanyol)-Carlos Berlocq (argentín), Lukas Rosol (cseh) 6-4-nél. A napot újabb bemutatkozó mérkőzés zárta, ezúttal a francia Yannick Noah partnere az iráni Mansour Bahrami volt, Ilie Năstase társa a marokkói Younes El-Aynaoui. ◀

Real- és Barca-remik

Labdarúgás

Híresszefoglaló

► Hétközi 5. fordulóra folytatódott a spanyol labdarúgó-Primera División 2011/12-es idénye, szerdán este a Real és a Barcelona sem tudott nyerni. A madridiak Racing Santander vendégeként ikszeltek (0-0), a katalánok pedig az addig százszázalékos Valencia otthonából hoztak egy pontot (2-2). A vendégeknél másodsor egyenlítő Cesc Fabregas (kézpályán) ezzel első négy bajnokiján egyaránt gólt szerzett, ilyenre más középpályás még nem volt képes a klub történetében. További eredmények: Rayo Vallecano-Levante 1-2, Atlético Madrid-Sporting Gijón 4-0, Málaga-Athletic Bilbao 1-0. Osasuna-Sevilla 0-0, Real Sociedad-Granada 1-0, Villarreal-Mallorca 2-0, Atlético Madrid-Sporting Gijón 4-0. Tegnap este két mérkőzést rendeztek.

Az olasz Serie A hétközi 4. fordulójában Adrian Mutu vezetését szerzett csapatának, de a Cesena végül kikapott a Laziótól, 1-2. A címvédő AC Milán harmadik bajnokiját sem tudta megnyerni, 1-1-re mérkőzött a vendég Udine-sével. Nincs már hibátlan csapat, miután a Napoli (0-1 a Chievóval) és a Cagliari (2-3 Palermóban) kikapott, a Juventus pedig 1-1-et játszott Torinóban a Bolognával.

További eredmények: Novara-Internazionale 3-1, Fiorentina-Parma 3-0, Genoa-Catania 3-0, Lecce-Atalanta 1-2. Tegnap este AS Róma-Siena-találkozót rendeztek. Ezt megelőzően a Genoa (7 pont, 7-3) vezetett a Juventus (7p, 6-2), az Udinese (7p, 5-1), a Napoli (6p, 6-3) és a

Fiorentina (6p, 5-2) előtt. Az első fordulót a játékosok miatt elhalasztották.

Az angol Ligakupa 3. fordulójában Costel Pantilimon kapus kezdőember volt a Manchester Cityben, amely 2-0-ra verte a másodosztályú Birmingham Cityt. További eredmények: Chelsea-Fulham 4-3 (tizenegyesekkel), Brighton (II.)-Liverpool 1-2, Everton-West Bromwich Albion 2-1 (hosszabbítás után), Cardiff City (II.)-Leicester (II.) 7-6 (tizenegyesekkel), Southampton (II.)-Preston (III.) 2-1.

A Magyar Kupa 3. fordulójában: Soproni Vasutas (NB II)-Haladás 0-2, Dunakanyar-Vác (NB II)-Újpest 1-4, Videoton FC Puskás Akadémia (NB II)-Győri ETO 0-3, Győrszemere KSK (megyei I.)-Pápa 0-10, ZTE (NB III)-BFC Siófok 0-2, Kentaur Sprint ASC (megyei I.)-Kaposvári Rákóczi 0-2, MVM Paks II. (NB II)-Pécsi MFC 0-3, Szigetszentmiklós (NB II)-Budapest Honvéd 2-1 (hosszabbítás után), Budaörs (NB II)-Vasas 0-2, Egri FC Heves (NB II)-Diósgyőri VTK 0-0 (büntetővel: 2-4), Kazincbarcikai BSC (NB II)-Debreceni VSC 1-5. Az európai kupákban szerepelt négy csapat, a Videoton, a Paks, a Ferencváros és a Kecskemét a következő körben kapcsolódik be. ◀

Serlegekért kosaraznak

Kosárlabda

Turós-Jakab László

► Bár hivatalosan még nem közölte a Román Kosárlabda-szövetség honlapja, a Totalbaschet.ro tudni véli, hogy a Marosvásárhelyi Nova Vítát kizárták a Román Kupa további küzdelmeiből. Az élvonal újonca ugyan 78-39-re nyert hazai pályán és csak 51-43-ra kapott ki Alexandrián a CS Teleormantól, de nem juthatott a legjobb nyolc közé, mert a vásárhelyi mérkőzésen szerepeltette a játékjog nélküli Johann Boršant.

A szakszövetség döntésével kiegészült a negyeddöntő mezőnye, szeptember 24-én és 28-án, oda-vissza alapon, BBALL 6 Seps BC-Bukaresti Rapid-, Szatmárnémeti CSM-CSM Târgoviște-, Bukaresti CSM Sportul Studențesc-Kolozsvári U- és Aradi ICIM-CS Teleorman Alexandria-mérkőzéseket rendeznek a legjobb négy közé jutásért.

E hét végén a férfi-Román Kupa nyolcadöntőinek visszavágóit rendezik meg, négy találkozóval élő közvetítés is lesz: pénteken, 19 órától, a Digi Sport 2-n a Marosvásárhelyi BC Mureș-Temesvári BC (az első

mérkőzésen: 67-90), szombaton, 18 órától, a TVR 3-on a Kolozsvári U-Mobitelco-BT-Medgyesi Gaz Metan (72-89), vasárnap, 18 órától, a TVR 3-n a BCM Pitești-Szebeni CSU Atlasiib (89-82), hétfőn, 18.30-tól, a Digi Sporton pedig a Nagyvárad CSM-Csíkseredai Hargita Gyöngye- (78-82) mérkőzés tekinthető meg.

A további program: pénteken: Energia Rovinari-CSU Ploiești (76-78). szombaton: Politehnica Iași-Buk. CS Municipal (49-102), CSȘ Giurgiu-Buk. Dinamo (69-92), CS Otopeni-SCM Universitatea Craiova (73-69). ◀

Román-magyar pólós álmok

Vízilabda

T. J. L.

► Vasárnapig zajlik a nagyüzem a férfi-vízilabda-Bajnokok Ligájában, illetve a második számú kontinentális sorozatnak számító Eurokupában.

A korábban Euroligának hívott BL-ben, az athéni C csoportban, a román bajnok Nagyvárad CSM Digi ma az olasz CN Posillipóval, szombaton a horvát Jadran Herceg Novival, vasárnap pedig a házigazda görög Vouliagmeni NC-vel játszik, a kvartettből a körmérkőzés két legjobbjára jut tovább.

A Szeged hazai pályán igyekszik kiharcolni a továbbjutást a Belgrádi Crvena zvezda, az orosz Sturm 2002 Csehov és a horvát Primorje EB Rijeka ellenében. A Vasas a zágrábi F csoportban érdekelt, s sorrendben az

olasz RN Savonával, a házigazda HAVK Mladosttal és az Athéni Panathinaikosszal játszik.

A LEN Kupából lett Eurokupában az első selejtezőkör meccseit bonyolítja le. Az A csoportban a Honvéd tegnap már le is győzte az orosz Szankt-Petyersburgot (20-2), s a továbbiak

ban a grúz Ligamus Tbiliszivel, a francia Olympique Nice Natationnal, a holland De Zijl Leidennel és a horvát VK Medvescakkal találkozik a grúz fővárosban, a C csoportba osztott Szolnok pedig a török Heybeliada Isztambul, a német SV Würzburg 05-tel, a házigazda olasz Rari Nantes Bogliascóval és az izraeli Hapoel Qiryat Tivonnal.

A Romániát képviselő Aradi AMEFA az isztambuli B csoportban a török Enka, a német SG W98/WASPO Hannover, a horvát VK Mornar Split, a grúz Iveria Tbiliszi és az Athéni Panioniosz GSS ellen igyekszik kiharcolni a továbbjutást.

Az Eurokupa négy selejtezőcsoportjából négy-négy gárda folytathatja, a második körben a négy BL-csoport harmadik és negyedik helyezettjei is csatlakoznak a mezőnyhöz. ◀

Elkötelezettség és összjáték

Bozsó Imre Lehel szerint a Magyar Ifjúsági Tanács ernyője alatt több összeforrott csapat működik

A Magyar Ifjúsági Tanács azért jött létre tizenöt éve, hogy Erdély ifjúsági szervezeteit összekapcsolja, teremtsen lehetőséget együttműködésükre, háttértámogatója legyen tagszervezeteinek (Erdélyi Ifjúsági Keresztyén Egyesület, Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége, Romániai Magyar Cserkészszövetség), és képviselje érdekeiket a közéletben, az ifjúságpolitikában, a kulturális életben. Sándor Krisztinától, aki 2003-tól 2011-ig volt a MIT elnöke, szeptember elején Bozsó Imre Lehel vette át a stafétát.

Zsigmond Júlia

► **Elnökként milyen tervei vannak?**

– Fontosnak tartom a tagszervezetek közötti kommunikáció erősítését, mert együtt gondolkodva, együtt dolgozva lehetnek csak igazán formálói az erdélyi magyar fiataloknak. Az utánpótlás-nevelésre is nagyobb hangsúlyt fektetnék, hiszen azok tudnak hatékonyan tevékenykedni a MIT-ben, akik eleve ifjúsági szervezetekben szocializálódnak, ők sokkal tisztább képet alakíthatnak a világról. Arra törekednék továbbá, hogy az elődök által megteremtett stabilitást megtartsuk, a gyengeségeinket korrigáljuk, és a MIT tevékenységét továbbra is a civil vonalon folytassuk.

► **Mióta és miért tagja a MIT-nek, és kiknek ajánlaná a csatlakozást?**

– A MIT-nek nincsen egyéni tagsága, vagyis ahhoz, hogy valaki MIT-es legyen, valamelyik tagszervezetben mártagnak kell lennie. Jómagam már Szatmárnémetiben önkénteskedtem a helyi IKÉ-nél, aztán Kolozsváron is folytattam ezt. A MIT-tel IKÉ-sként találkoztam 2006-ban, amikor elmentem életem első küldöttgyűlésére. Ettől kezdve figyelemmel követtem a MIT munkáját, de nem avatkoztam bele igazán. Aztán a 2008-as tavaszi küldöttgyűlésen az IKE színeiben jelölést kaptam az al-elnöki tisztségre. Elvállaltam, és azóta folyamatosan kivettem a részem a munkából. Tennivaló volt bőven, de egy hatékonyan működő, jó csapattal dolgozni mindig öröm. Rendkívül jó csapattal dolgozhattam az IKÉ-nél is, a FIKÉ-nél is. Rengeteg nagyszerű programot szerveztünk, és számos képzésen is részt vettem, sokat tanultam. Mindenkinek aján-

lom, hogy próbálja ki, milyen az IKÉ-ben munkálkodni.

► **Milyen a tagszervezetek közötti együttműködés? Mennyire lehetséges, illetve eredményes összehangolni ezek tevékenységeit?**

– A tagszervezetek egyértelműen jól kommunikálnak egymással. Az egyházi szervezetek, valamint a cserkészek elvrendszertükben is közel állnak egymáshoz, ebből kifolyólag többször is együttműködnek. Az EMI és a MISZSZ sokat segít a programok kivitelezésében. Arra, hogy mennyire sikerül összehangolni a MIT tagszervezeteinek tevékenységét, a válasz egyszerű: Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor. Ez egy olyan rendezvény, amelynek szervezésében mindegyik MIT-tagszervezet részt vállal. Van, aki többet, van, aki kevesebbet, de mindenki ott van. Természetesen a Tusványoson kívül több program van, amelyekbe a tagszervezetek is bekapcsolódnak, ezek közül kiemelném az Adj, király, katonát vetélkedőt és a Civilsulit.

► **Idén túljelentkezés volt az Adj, király, katonát vetélkedőn. Nem félt, hogy a nagy család utáni vágy, amely a játék hevében felébred a résztvevőkben, később, az anyagi gondokkal való szembesüléskor, ellankad?**

– Vélhetően nem az anyagiak fogják meghatározni a gyermekvállalást. A mi programunknak a célja elültetni a többgyermekes család gondolatát, s ha ez sikerül, akkor nem hinném, hogy meggondolnák magukat. Gyermekvállalást vizsgáló felmérések is azt bizonyítják, hogy a legtöbben hűek maradnak a serdülőkorban kialakult elképzeléseikhez ilyen téren.

► **Említette még a Civilsulit. Lesz-e belátható időn belül folytatása, és sejtethető, hogy milyen témával, meghívottakkal?**

– Lesz Civilsulit! Mindenképpen folytatni kívánjuk, de valószínűleg kibővítve és egy kicsit átalakítva. Terveink szerint tavasszal indul újra a program. Meghirdetjük országosan, és abba a városba visszük majd el, ahonnan meghívást kapunk. Minden esetben közélettel kapcsolatos témáink lesznek, és – figyelembe véve a helyiek igényeit – nyitottak vagyunk kérésükre más témákat is feldolgozni.

► **A XII. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor mellett milyen nyári programoknak volt szervezője, társszervezője, támogatója a MIT?**

– A Tusványoson kívül a lakiteleki MIT-tábor az, amit a MIT szervezett. Emellett természetesen kiemelném a tagszervezetek programjait, hiszen a MIT a tagszervezetekért van. Így támogatói voltunk az EMI-tábornak, a Váltás irányt elnevezésű keresztyén ifjúsági fesztiválnak, az Unitárius Ifjúsági Konferenciának és több kisebb regionális tagszervezeti programnak. A Kolozsvári Magyar Napoknak pedig társszervezői voltunk.

► **Hogyan értékeli a rendezvényeket, amelyeket a Kolozsvári Magyar Napok ifjúsági programjainak koordinátoraként szervezett? Milyen visszajelzések érkeztek?**

– Bevallom őszintén, pozitívan csalódtam a kolozsvári magyarokban. Az idej magyarnapokat összességében pozitívan értékeltem. Természetesen voltak kisebb szervezési gondok, de ezeket a kívülállók nem érzékelték. Ami a MIT-sátrat illeti, elmondhatom, hogy a reggeli

Bozsó Imre Lehel személyes fotórából

beszélgetések különböző felekezeti egyetemi lelkészekkel nagyon jól sikerültek, a közönségtalálkozók csak fokozták a hangulatot. Éppen olyan lett ez a sátor, mint amilyenek elképzeltük. A visszajelzések közül pár mondatot idéznék: „Jók a feliratok!” (Miénk Itt a Tér!), „Végre valaki kitett egy magyar lobogót”, „Milyen jók ezek a szörpök, s hogy ide bármikor be lehet ülni, az előadások és a koncertek idején is”.

► **A közeljövőben milyen fontosabb rendezvényeket tervez a MIT?**

– Legközelebb Csángóföldön tart képzést a MIK (Magyar Ifjúsági Konferencia), ide a MIT és tagszervezetei is küldenek résztvevőket. A képzés azt a célt szolgálja, hogy az erdélyi magyar fiatalok átadják a csángó magyar fiataloknak azt a szervezeti tudást, amely egy ifjúsági szervezet megalapításához szükséges. A közeljövőben szeretnénk Erzsébet királyné mellszobrának visszaállításában is szerepet vállalni. Ez a kolozsvári Fellegránon állott. Azt szeretnénk, ha a szobrot – mint egykor a sétatert – közadakozásból állítanák vissza. A szoborhoz vezető sétálóútvonal pedig az ifjúsági szervezetek bevonásával, közmunkával kívánjuk felújítani, amennyiben ez lehetséges lesz.

► **Mit kell tudnunk a Magyar Ifjúsági Konferenciáról, illetve a MIT kapcsolatairól határon túli magyar ifjúsági szervezetekkel?**

– A MIT alapító tagja a Magyar Ifjúsági Konferenciának, amely a legfelsőbb fóruma a magyar ifjúsági szervezeteknek. Mindemellett szövetségben vagyunk a Fidelitasszal és az Ifjúsági Keresztyéndemokrata Szövetséggel. Természetesen ezeket a kapcsolatokat egyre erősebbre kívánjuk szőni, akár közös programok megvalósítása révén. A magyarországi ifjúsági szervezetek részét vettek a Tusványos-szervezők eskütételén – ez alapján is arra következtethetünk, hogy ők is fontosnak tartják a jó kapcsolatot a MIT-tel, valamint a magyar állampolgárság felvételét a fiatalok körében.

► **Igaz, hogy a MIT nem zárkózik el a politikától?**

– A MIT nem politizál. Viszont olyan közéleti kérdésekben, amelyek érintik az erdélyi magyar fiatalok sorsát, természetesen véleménynyilvánítást formál, hallatja a hangját. Az, hogy a MIT ve-

zetőségi tagjai egyenként, civilben milyen politikai nézeteket vallanak, az mindenkinek az egyéni szimpátiáján alapul. A tagszervezeteknek is teljes körű autonómiájuk van eldönteni, hogy milyen politikai nézeteket vallanak. A MIT-nek nem tiszte ebbe beleszólni, mert nem a tagszervezetek vannak a MIT-ért, hanem a MIT van a tagszervezeteiért.

► **Mi a titka annak, hogy egy ilyen színes, fiatalokból, többnyire egyetemistákból álló csoport már 1995 óta folyamatosan működik? Meddig tart ki ez a lelkesedés?**

– A MIT egy olyan ernyő, amely alatt több összeforrott csapat működik. Elkötelezett emberekről van szó, akiknek nem közömbös az erdélyi magyar fiatalok jelene, jövője. A lelkesedés pedig nem áll meg addig, amíg tagszervezeteink és a MIT elnöksége szorosan együttműködnek. Hogy mi a titok? Az, ami a jelmondatunkban is áll: Mi tudjuk, mit akarunk!

Bozsó Imre Lehel (1984, Szatmárnémeti)

Tanár, a Magyar Ifjúsági Tanács elnöke. A szatmárnémeti Református Gimnáziumban végzett 2003-ban, majd a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Karának valláspedagógia-történelem szakán diplomázott 2007-ben. A 2007–2008-as tanévben történelmet oktatott a dési 1-es számú általános iskolában. Önkénteskedett a szatmárnémeti Ifjúsági Keresztyén Egyesületnél, majd Kolozsváron az IKE főiskolászakosztályánál. 2008-tól 2011-ig az IKE projektkoordinátora és pályázat-író munkatársa, ugyanakkor a MIT alelnöke.

Mozivászón

Lenyűgöző tánc-intarzia

Farkas István

Aki eddig abban a tévhitben élt, hogy a térhatású mozi, a 3D az akció-, horror-, netalán animációs filmek védjegye, ki fog ábrándulni ebből: mostantól művészfilmek (vagy, ha úgy tetszik, elvontabb alkotások) is élhetnek a lehetőséggel. Akárcsak Werner Herzog a chauvet-i barlang kőkorszaki festményeiről készített dokumentumfilmjében, Wim Wenders is meglelte a háromdimenziós ábrázolás lényegét. James Cameron úttörő, de eléggé öncélú kezdeményezése (Avatar, 2009) után, úgy néz ki, megtalálta igazi értelmét ez a filmkészítési technika.

Wenders legújabb filmje, a *Pina* (címének a magyar nyelvterületen megnyilvánuló sikamlós konnotációjától tekintünk el) nem igényel összehasonlítást ahhoz, hogy lenyűgözönek minősítsük. A rendező minden szempontból formabontó és – a merész avantgardizmus felé való közelítése miatt – valódi pszeudo-dokumen-

tumfilmmel rukkolt elő, emléket állítva a 2009-ben, 68 éves korában elhunyt Pina Bausch jeles koreográfusnak. A csúcstechnológiás videotechnikát használó alkotás nem hagyományos életút-feltérképezés, hanem a famulusokkal készített rendező interjúkból és Pina Bausch koreográfiáiból összeállított lélegzetelállító táncmutatványok intarziája. Nem elbeszélés, nem kronológia, nem monográfia, mégis az az érzésünk, hogy teljesebben mutatja be a kortárs táncművészetet ezt az egészen különleges egyéniséget, mint bármely, a *Discovery*-től megszokott, recsegős, elmosott szelű, fekete-fehér kordokumentum-mozgóképek. A rendező tapintatosan a háttérbe vonult, és engedte kibontakozni a művészno tántványait, a művészno által megálmodott mozdulatokat. (Sőt, ha megpróbáljuk összefogni a briliáns vágásokkal lüktető ritmusúvá szabdaltnak, talán abban is valamelyik Bausch-koreográfia elemeit vélhetjük felfedezni.)

Fotó: outnow.ch

Wim Wenders legújabb filmje, a *Pina Bausch* táncművészetéről szóló alkotás ténylegesen bevonja a nézőket történéseibe – a 3D technika révén is

A film másik óriási pozitívuma, hogy nem mitizálja halott hősnőjét, hanem magát a Táncot mint ősi szakrális cselekménysort helyezi előtérbe, érzékelteve ebben a kultúrák gyökerénél munkáló, kirobbanó dionüszoszi erőket, de ugyanakkor azt a hatalmas munkát is, amely-

lyel az elhunyt német táncmester nő megzabolázta ezt a teremte romboló indulatot. A Bausch-féle stilizálás azonban nem megszelídítést jelent, hiszen az általa megújított Tanztheater kilépett a zárt színpalak közül, és újra elfoglalta a világot – mint annak idején az a ritmusos

mozgássor, amely az istenekkel való kommunikációt szolgálta! A *Pina* jelenetei köfejtőben, folyóparton, színpadon ugyanazt az erőt és ugyanazt a szépséget mutatják. Az „hommage”-filmet ugyanakkor magasra emeli az is, hogy nem egy karrier apológiája, hanem

annak, mondhatni, a metonímiaja – olyan részeket mutat meg az életműből, amelyek a vásznon és – a különleges filmzési technikának köszönhetően – a teljes moziateremben újateremtik a tragikus hirtelenséggel lezárt életmű teljességét. A néző hiányérzet nélkül távozhat a moziateremből, mert amit látott, az teljes és egész.

A 3D-s kivitelezésnek köszönhetően Wenders, ravasz csellel, valósággal berántja a nézőket is Bausch „bacchanáliájába”, akik így teljes testi valójukkal tudnak részt venni a Művészetnek ezen az ünnepélyén. Bausch koreográfiájának és Wenders poétikus képalkotásának köszönhetően a Tánc is új dimenzióba lép ebben a filmben. És úgy teszi, hogy mindezt azok a kolozsvári „kártíres” TIFF-nézők is megértették, akik annak idején a cégtől kaptak ingyenjegyet „egy tare de tot” 3D-s filmre. A vetítés első felében egy kicsit ugyan fészkelődtek, de aztán gyorsan megadták magukat a wendersi és bauschi erőknél.

Széchenyi István

Hitel (részletek)

A magyar nem bírja magát oly jól, mint körülményi engednék

Ki minden nélkül el tud lenni, és semmi szükségéi nincsenek, irigylésre méltó, tagadni nem lehet; s kivált, ha egy olyan szabadulhat meg az élet számos kötetlőtől, ki annak minden javait ismeri is, s nem olyan, kinek minden nélkül ellenni kell, és szegénysége s nyomorúsága sohasem érezte vele valami jobbat. Azonban (...) az emberiség díszére jóformán el van már döntve, hogy a lehető legnagyobb szerencsét sem a magátútl mindent megtagadó, sem az örömeiben undorodásig úszó nem találja fel, hanem az, ki lehető legtöbb keserű érzések eltávolztatása mellett, mérsékelve még édes gerjedelmekkel is örvend. S így ne gondoljuk, hogy az, ki nem szegény, már jól is bírja magát, mert aki jóllakott, kinek ruhája s hajléka van, bár sokan boldognak tartják, és szegénynek áltáljában nem is mondhatni, még messze van azon meglegedés pontjától, melyet elérni minden ember törekedik. Ki állati része jölétében gondolja feltalálni belső csendét, nem ismeri nemesb lelkek szép örömit, s boldogsága nem lehet sokkal nagyobb, mint az állaté, mely nem tudja, „honnan, mi, hová”, s azért éppen úgy méltó az irgalomra, kinek módja nincs lelki tehetségei kifejtéséhez, mint kinek kenyere

nincs; szánakozásra éppen úgy, ki lelki eledelt nem bírhat el, mint kinek gyomra testi táplálást nem emésztethet; s ha valamelyiknek hátramaradni vagy veszni kellene, veszne inkább az agyag. De nem szükség, sőt öncsorbulásunk lenne, míg emberi létel sorsunk, ha csak egyik részünk kényei vagy a másiknak reményei volnának kielégítve. Se magasb lelkek, se állatok nem vagyunk, hanem emberek; élünk azért mint emberek, csak hogy halhatatlan részünk soha ne váljon rabbá. (...)

Szinte mindenki jobban bírhatja magát szorgalma után, akárhol jött a világra. (...) Így van minden hazában felesleg és hiány, s csak az, ki azokat tökéletesen ismeri, szerezhet lassan-lassan magának s hazafiainak több birtokot. S nem az cselekszik bölcsen, ki hazaszeretét abban helyezeti, hogy minden idejét annak dicséretére pazarolja, hanem inkább az, ki hátramaradásit fejtegeti s boldogításában elősegélleni fáradozik. Ami igazán jó s kitűnő, nem kell annak dicséret; fénylik a gyémánt magában is. (...)

Kell tehát ismerni hazánk javait, hiányit s helyzetünk minden oldalit, mert csak így bírhatjuk valódiilag jól magunkat. Hogy az országban ami hátra van, előre menjen s ne talán félre, ahhoz legény kell a gátra s ember, a szó legvelősb értelmében! Kell nemzetiség, mert csak úgy

bírhatja magát ki-ki jól, ha az marad, mivé Isten alkotá: török török, angol angol, magyar magyar sat. (...)

Ha kívánjuk hölgyeink megmagyarosodását, tegyük azt, ami magyar, elfogadhatóvá, tetszetővé is. Eszközöljük azt felsőbbségünk által. Ne várjuk el, hogy szépeink lenni szeressenek oly házánkfa társaságában, ki tán zsiros csizmában látogatja meg őket, pipaszaggal tölti el a házat, s beszédjé közben a tiszta padlatra jókat pök, s vagy alacsony hízelkedéssel felhőkig dicséri, ha jó reggelt tudnak magyarul mondani; vagy mindenről oktatólag

beszél, ámbár a negyedik vármegyében se volt; vagy egy originált akar mutatni, kinek esze szinte könyökében, s ki mindent összevissza habar, vagy némán és szolgaként az ajtónál áll sat. Mert természetes, hogy társasága egy oly külföldinek sokkal kellemetesebb, ki mesze járt, sokat látott, a legnagyobb következesek kűtféjén, s a legnevezeteseb történetek tantúja volt, s mulatságos előadása s életrevaló módja által órákat pillanatokká varázsol. Ne legyünk irántok igazságtalanok, s csak kérdezzük magunkat: helyzetésekbem nem szeretnők-e mi is inkább az utazott, kicsinosodott idegen társaságát, mint egy durva előítéletekkel megtölt földinkét!

Nem kívánunk-e inkább

Fotó: mek.oszk.hu

Györgyi Alajos: Gróf Széchenyi István

olyan emberek körében lenni, kiktől élni tanulhatunk, mintsem olyanokéban, kik nevetséges tanácsok s faragatlan dicséretetek által belsónket nem kevésbé sértik, mint részrehajló vagy tán alaptalan okoskodásikkal untatnak? Ne fáradjunk annak megmutatásában, mert úgyis hiában lenne, hogy magyar leánynak illőbb volna magyarul mulatni sat., ha a külföldi magaviselete bátrabb, ügyesebb, kellemeseb s tetszetősben tud körülte forogni. Egymáshoz vonzódásra, barátságra, szerelemre, megtetszésre s arra, ami mulat, semmi egyéb nem kényszeríthet, hanem csak felsőbbség és baj! Egyedül tiszteletre lehet valakit kényszeríteni, egyébre semmi, amit ha ugyan megérdemlünk, még halálos ellenségünk se tagadhat meg tőlünk.

Ne törekedjünk hiába a víznek hegy ellen vitelére, s ne reméljük, hogy a teher felé essék; de eszközöljük inkább azt, hogy nemcsak tiszteletre, de még barátságra, sőt szeretetre méltók is legyünk, hogy tapasztalásink, szebb szokásink s öntartásunk társaságunkat kívánatosá, mulatságossá s bájolóvá tegye. (...)

Éppen úgy ne kívánjuk hátráltatni, hogy könyveket, erőműveket, gazdasági műszereket, egy s más házi bútorokat, lovakat sat. inkább külföldről szerezzünk, mint idehaza vásároljunk, de készítsünk helyesebbeket, tenyésztesünk jobbkat. – Ne mondjuk mindjárt hazafitlanságnak, ha egy külföldi könyv külsője jobban tetszik, mint egy magyaré; sőt néz-

zük azt inkább jobb ízlés előmenetelének, s készítsünk még helyesebbeket, ha lehet. Ha pedig belseje jobban mulat, írjunk eszesebbet, s tegyünk a saját szabadságáról józan javallatot. Ne akarjuk, hogy egész világ minket vegyen mintául – modellául –, a vén ti. az ifjat, s az erősebb engedjen a gyengébbnek, tanuljabb a tanulatlanok; alkalmazzassunk inkább magunkat a többiekhez, kivált a műveltebb nemzetekhez; mint közönségesen a fiú követi apja nyomdokát s az ügyetlenebb az ügyesebbet, s nem viszont. (...)

Minden felsőbbség jobbra idomítástúl függ. A rosszabb ló, ha idomított, meggyőzi a jobbat, mely idomítva nincs. Úgy éppen azon egy ember vagy ezred minden ellenséggel diadalmi hiedellel szállhat szembe, vagy eggyel se, amint ahhoz el van vagy el nincs készítve. Mai időben a legelszántabb bátorság is semmi lesz a hidegvérű kombináció előtt, mert az ész meggyőzi a testet. (...)

Ne oszoljon meg a magyar erő többé soha, de szerencsében, mint veszélyben legyen törvényes urának leg-hűbb s legerősb támasza – hiszen még a külföld is azért dicsér, hogy királyunkat, szabadságunkat egyenlően szeretjük; legyen a trónus mindennek középpontja s azon szív, melyhez a legtávolabb erek is kapcsolva vannak. (...)

(1791. szeptember 21-én, 220 éve született a fenti sorok szerzője, a jeles gondolkodó, író és államférfi. A szöveg forrása: Magyar Elektronikus Könyvtár)

Unalmas így a nyeregben

Orbán Viktor lova megdöglött

Lengyel László
NÉPSZABADSÁG

„Nem értem, minek üti a döglött lovat, nem fog attól vágtatni” – mondja a benzinkutas. „Ha egyszer, szerrinte, tíz évig válság lesz, akkor mi a fenének erősködik?” „Attól, mert nekik, a bankoknak rossz, nekem még nem lesz jobb.” Ennyi rövid kommentárja a miniszterelnök beszédéről.

Régen köszönhetett ilyen kevés embernek ennyi rosszat az ország. Orbán első elve: Mindent a gazdagnak, semmit a szegénynek. Az elmúlt másfél év egyik legszomorúbb tanulsága, hogy még csak értelme sincs mindazoknak az elvételeknek – különadók, nyugdíjpénzek, visszamenőleges foglalkozások –, amelyek roncolták a magyar gazdaság építményét, a jogállamot és a társadalmi morált. Ebből a hatalmas pénzből nem járt jól igazán csak egy kicsiny töredék, és ők is csak rövid távon.

Orbán Viktor lova megdöglött. Ráfoghatja ezt az elődökre. Mondhatja, hogy másutt is döglenek a lovak. Ettől a lova elpusztult. És maga ismertte be, hogy tíz esztendőig föl se támad. Gondoljuk csak el, ezzel azt mondta, hogy az ő politikai ciklusa, majd további két választási ciklusban nem kel fel a nap, sötét, didergető hideg és reménytelenség várható.

Ha léket ütsz a saját hajdon az egykulcsos személyi jövedelemadóval és a leengedett, beruházáshoz nem kötött nyereségadóval, ha megsemmisíted a leginkább beruházásra képes ágazatok fejlesztési kedvét a különadókkal, és ha lehetetlenné teszed a magyar vállalkozók versenyképes működését az alkalmazottaik kötelező bér-emelésével, ha elveszed a bankok hitelezési kedvét, akkor aligha csoda, hogy a 2006 óta beruházáshiányos országban tovább esnek a beruházások, stagnál a fogyasztás és nincs növekedés.

Hátrafelé nyilazók

Ha ehhez még hozzájárul a kormány külső és belső hiteltelensége, akkor nem csoda, hogy a miniszterelnök és gazdasági minisztere két lehetetlen feladat elé került: nem tudják összerakni a 2012-es költségvetést, és nem tudnak elfogadható és hiteles növekedési pályát mondani 2014-ig. Ez már a saját – igazi magyar (IMF-mentes), igazi fideszes, tősgyökeres orbáni (nem Bajnai-fertőzte) – költségvetés. Ez már nyereg alatt puhított, hátrafelé nyilazó, ne bántsd a magyart növekedési pályát.

A költségvetés és a növekedési pályát összeállításához

le kellene mondani mindarról, amiről az Orbán-kormány soha nem tud lemondani.

Orbán második elve: Tévedhetetlenek vagyunk. Mindig igazunk van. Nem engedünk a negyvennyolcból. A zárt személyiség és a zárt politika jellemzője, hogy annál erőszakosabban markolja a kilincset, minél inkább el kellene engednie, annál tovább mutat erőt, minél gyengébb. Borderline világ. Ha eddig nem tárgyalt, most már még kevésbé tárgyalhat. Ha eddig nem ismerhetett be semmilyen hibát, most egyáltalán nem teheti. Magabiztosság. Elszántság. Konok akarat.

Itt nem használnak tanács. Nincs értelme türelemnek. Lepereg a könyörgés.

Csak ártani tud

A harmadik Orbán-elv: Nem tárgyalunk. „A Fideszben, aki tárgyal, nem dönt, aki dönt, nem tárgyal” – mondta nekem az akkori frakcióvezető '98-ban.

De az egész nem vezet sehová. Mivel biztat, ha teljesül 800-900 milliárd kivétele a halálosan beteg gazdaságból és társadalomból? Azzal, hogy 2013-ban továbbra se lesz se beruházás, se fogyasztás, se növekedés, viszont újabb százmilliárdokat kell kivenni. És mivel biztat 2013? Ugyanezzel. 2014? Sehol semmi. Bezárt iskolák, kórházak, csődbe jutott önkormányzatok, lerohadó infrastruktúra, romló közbiztonság. Már régen nincs jelentősége, hogy mit követtek el a bolsevik kutyák. Már nem számítanak Orbán ígéretei. A gazdaság és a társadalom pozitív értelemben kívül került a kormányzat hatókörén. Már csak ártani tud.

Emlékszem, ahogy 1985 után Kádár és rendszere elvesztette a valósággal szembeni háborút. Egyre kevésbé az számított, hogy a hozzáértők mit mondtak. Nálunk is meggyőzőbb volt a nyers valóság. A dolog maga.

Ha a társadalom nem hitt az Orbán-kormány bírálójának egészen mostanáig, most hihet a saját szemének. Már nem kell megrémisztetni senkit azzal, hogy válság van. Tudja. Már nem kell bizonygatni, hogy valami rémes jön. A társadalom a rémesnél rémesebbre számít.

Nincs kegyelem

Ha valamikor a magunkfajtaknak kellett ráébreszteniük a társadalmat a gazdaság, a politika és benne saját helyzetére, most Orbán teszi. Jobban megijesztette népét, mint Bokros tudta és akarta. Ha az elit Orbántól és a rendszerétől fél, a nép a helyzettől, amit Orbán előidézett.

A negyedik Orbán-elv: Minél rosszabb, annál jobb. „Kormányozni a válságban lehet, akkor nem kell, nem

szabad tekintettel lenni senkire” – állította később Orbán Viktor. Egyszerű, a mai Orbán a holnapi könyörtelen mérszárást készíti elő. Olyan költségvetést csinált, ahol nincs kegyelem. Nem a szavai, a tettei fognak beszélni.

Alig hinném, hogy ne lehetne megegyezést találni a különböző szakmai csoportokon belül és között a helyzet megítélését illetően. Lehet, hogy a különböző színvonalú közgazdászok nem ugyanazokra az okokra vezetnek vissza a történeteket, de a diagnózisban gyorsan megállapodásra tudnának jutni. Valószínűleg az egészség-, oktatás-, szociál- és kultúrpolitikai szakértők is hasonló szakmai minimum megfogalmazására képesek.

Az elmúlt évtized tapasztalata, hogy semmire se megy az a szakma, amelyik különutas sűgásra, egyéni kijárára alapozva próbál eredményt elérni. Ha az 1986-87-es Fordulat és reformnak és a 2008-2009-es Reformszövetségnek van üzenete, akkor az a Né-

dolatokat felfogja, átvegye, megvitassa, netán megvalósítsa. Előny volt a hatalom-nélküliség, a megvalósítás reménytelensége a Fordulat és reform idején is. Időt és szabadságot adott a gondolkodásnak, felszabadította a vitákat.

A jelent realitán szemlélni, a jövőt a valósághoz híven megformálni vagy együtt fogjuk, vagy sehogy. Vagy létrejönnek a közgazdászok-gazdaságpolitikusok szakértői dialógushelyei, vagy kialakul a diplomaták és nemzeti ügyekkel foglalkozó szakértők munka- és párbeszédképes köre, vagy lesz oktatáspolitikai műhely, vagy lesz az egészségügynek belső kerekasztala, vagy létrejön az igazságszolgáltatók szabad kis köre, vagy a média forráspontjává válik ez vagy az a klub, vagy lesz ezek között a körök között szabad átjárás, vita, programmegyeztetés, vagy robbanás lesz.

Vagy mi magunk helyettesítjük a hatalom által fölszámolt köztes, tárgyaló szférát a nyers állami erőszak és a

2014-ben, ha eljutunk odáig békében, vagy békés és kölcsönösen előkészített kerekasztal-tárgyalások lesznek, vagy durva erőszak, bosszúállás. Egy merev, rugalmatlan és ezért kiszámíthatatlanul törekeny rendszerrel szemben ellenfeleink nyitottnak, rugalmasnak és kiszámíthatóknak kell lenni.

Az ötödik Orbán-elv védtelenné tesz: Jog, hogy ha van, az a mi jogunk, miénk itt minden hatalom. Egy önuralmát veszített, erőben és erőszakban hívó rendszer kihívja maga ellen a társadalom önuralmának elvesztését és az erőszakot. Ilyenkor kell a véleményt formálóknak, a befolyással bíróknak kellő önuralommal rendelkezniük.

„Kádárnak mennie kell!” – írták a Társadalmi szerződés szerzői 1987-ben. De hozzátették, igen helyesen, hogy a hatalom pártjával, ha képes és alkalmas rá, tárgyalni kell. Orbánnak mennie kell! De a Fidesz és választói itt maradnak, és megfelelő időben, megfelelő feltételek között velük tárgyalni és

kordonbontás is, politikus főszereplőkkel. Az sem számított rendőri közreműködést indokló problémának, hogy a „népgyűlés” zavarja a parlament működését – pedig zavarta, például a kormánypárti képviselőket a demonstrálók rendszeresen inzultálták.

A fentiek okán nem csak azt tudtuk meg nagyon pontosan, hogy a rendőrségnek hol van a tűréshatára, hanem azt is, hogy a mostani kormányerők mit gondolnak a véleménynyilvánítás ezen formáiról. Sőt a nagyközönségnek az a része, amelyik nem felejtette a szavazófülkében a memóriáját, azt is fel tudja idézni, hogy a Fidesz-közeli média milyen álláspontra helyezkedett az utcai politizálással kapcsolatban. Még az emlékezetes tüntetésfolyam legdurvább epizódjáról, az autógyújtogató, székházostromló éjszakaról is az 56-os forradalmi romantika ugrott be a jobb oldali véleményformálóknak – vélhetően tehát mindig kellemesen felszökik az adrenalin szintjük, ha a nép a köztereken mondja (és mutatja) ki, mit gondol a nagypolitika teljesítményéről.

Most újra itt az alkalom: lehetne örülni, lelkesedni. Még csak attól sem kell tartani, hogy korpa keveredik a tiszta búza közé, és véletlenül mindenféle szedett-vedett népség kapja a batoritást. A szeptember 29-i csütörtökre meghirdetett – és a rendőrség által mondvasínált indokkal megtiltott – tüntetést a szakszervezetek szervezik: törvényesen működő, demokratikus, legitim vezetéssel rendelkező munkavállalói érdekvédelmi szervezetek. Akik demonstrálni szeretnének, azok konkrétan a dolgozókat reprezentálják: rendőrök, katonák, tűzoltók, mentősök – ők azok a bizonyos „emberek”, akikért a kormányzás történik. És az ellenük az utóbbi hónapokban elkövetett esélyszűkítő, sőt esetenként (bírószági ítéletek szerint is) jogsértő kormányzati lépések nyomán az a legkevesebb, amit elmondhatunk: nekik is van annyi okuk az elégedetlenségre, mint a 2006. őszi „pesti srácoknak”.

A szervezőket bizonynyal morcosá teszi a gondolat, hogy ami akkor még szabadságharc volt, az ma betiltandó cselekmény. Talán majd a rendőrségi tiltásról döntő bíróról fejében is végigfut: az alkotmány és a gyűlekezési törvény lényegileg ma is ugyanaz, mint öt évvel ezelőtt.

Hogy a lényeg, vagyis a demokrácia megvan-e még, az most nem a rendőrségen, és nem is a bíróságon múlik. Hanem leginkább azokon, akik formát és teret keresnek az érdekeik megvédéséhez. Meg azon is, hogy észrevesszük-e: értünk (is) haragszanak.

Fotó: Tólfán Levente

Orbán Viktor

– „nem szabad tekintettel lenni senkire”

meth-kormány és a Bajnai-kormány elődeitől és utódaiktól megkülönböztethető szakmai eredményessége. A bírálatot külön-külön elmondtuk. A harangokat félrevertük.

Nincs értelme arról elmélkedni, hogy ki, mikor, mennyire mélyen, radikálisan, bátran mondta, húzta a harangot – az egyéni szakmai bírálat kora lejárt. Legyen bárki a legnagyobb szakmai tekintély, közvéleményt formáló guru, nincs semmilyen hatással a kormányra, és jozefinista illúzió, hogy bármikor lesz.

Vagy robbanás lesz

Egymással kell a szakmai csoportoknak, szereplőknek már nem a helyzetről, a válság mélyebb gyökereiről dialógust folytatni, hanem a lehetséges rövid- és hosszabb távú megoldásokról. Ne tántorítson el senkit a hatalom-nélküliség, hogy nem figyel rá senki, hogy se kormány, se ellenzék nincs olyan intellektuális, érzelmi és intézményi állapotban, hogy a gon-

Fotó: MTI

Bajnai Gordon

– ellenszélben, demokratikusan

feldühödött társadalom között, vagy válságról válságra fogunk bukdácsolni. Vagy mi adunk alternatív javaslatokat a szakszervezeteknek és a vállalkozóknak, és mi kapunk tőlük használható tapasztalatokat és fordítjuk le a közvélemény, az államigazgatás nyelvére, vagy dialógus helyett párviadatok jönnek.

Orbánnak mennie kell!

Alternatív költségvetés és alternatív növekedési pálya, ez a rövid távú gazdaságpolitikai feladat. Alternatív kül-, oktatás-, egészségügyi-, szociál-, foglalkoztatás-, önkormányzati politika – folytatnám, ha nem tudnám, hogy mily csekély a szervező erő, a tehetetlenség. És mégis! Senki nem mondhatja majd gyermekeinek, hogy a politikusok rontották el, ők nem csinálták meg, amit egy szakmának magának kell elvégeznie.

Ha a politikára várunk, akkor azt fogjuk kapni, amit az elmúlt 10-12 évben a fejünkre zúdítottak.

megegyezni kell. E feltételek egyike a közös szakértői dialógus és vélemény a válság megoldására és a válság utáni rezsim alapjainak megteremtésére.

A lehullott leveleket senki se ragaszthatja vissza a fára. De fát még közösen ültethetünk.

Morcos csütörtök

Hargitai Miklós

NÉPSZABADSÁG

Annak, hogy a Gyurcsány- és a Bajnai-kabinet gyakorlatilag a teljes ciklusa alatt erős ellenszélben kormányzott, volt egy akkori-ban nagyon kényelmetlennek látszó, de a demokrácia szempontjából kifejezetten üdvös következménye. Nevezetesen, hogy nem létezik olyan demonstrációs forma, amit társadalmi és politikai ellenzék ne vetett volna be ellene. Volt itt Erzsébethíd-foglalás, tömeggyűlés az Astoriánál, hónapokig tartó piknik a Kossuth téren, sőt

Kivételek ereje

Az ismeretlen Szögletes Iroda

Rodica Ciobanu
Gândul

Betéve ismerem az Ovális Irodát. A két egymásnak fordított kanapét között az alacsony kisasztallal, alatta a szőnyeget az elnöki emblémával; a tapétával álcázott ajtót; a fal mellé állított Queen Anne-komódokat, az ablak alatt az elnök személyes holmijával (Clinton ott tartotta a pénzügyministry-t, Obama – családi fotókat); a fehér kandallót, előtte a bőrfotelekkel; a hatalmas lámpákat a heverők végéhez igazított, félkör alakúra szabott asztalok és az elnök íróasztalát – amelyet Resolute-nak neveznek a hajó után, amelynek maradványaiából készült, masszív viktoriánus darab – zászlókkal körbekerítve. Az idők folyamán a terem leégett, újáépítették, illetve elköltöztették. A televíziók korában az amerikai elnökök diszkrétan alkíttatták maguk után: kicserélték a bútorokat, de a helyüket nem változtatták meg, hogy az átalakítás ne vegyen el a hely jellegéből. Következésképp az Ovális Irodát könnyen felismerni, még ha Reagan a fehéret részesítette is előnyben, Clinton a kék-piros kontrasztot, Obama pedig a semleges tónusú bézst, barnát, mustárszínt. Az amerikai számára a hely érzelmi és történelmi jelentőséggel bír: a „Resolute desk” mögül háborúkat hirdettek meg, lemondásokat jelentettek be, a nemzet által nagy érdeklődéssel várt beszédek hangzottak el. A külvilág számára pedig az Ovális Iroda a szuperhatalom jelképe, a nagy viták helye, a világgrázó döntéseké – egyfajta tiltott zóna, ahova az államfők közül is csupán a kiválasztottak léphetnek be. Ennek ellenére ez a Földkerekség legismertebb hivatala, bármikor tehet benne az ember egy virtuális sétát, falain kívül az amerikai elnök nem is képzelhető el. Merthogy ott a munkahelye. Szeretném magam elé kiegészíteni Románia elnökét is Cotroceni-beli dolgozószobájában, de mindössze pár képet láttam az szögletes irodájáról. Falait fálval burkolták, teleszűfolták nehézz, gazdagon díszített bútorokkal, hosszú, tanácssterembe való asztalokkal és könyvespolcokkal, fel a mennyezetre. Az elnök valahol a terem végében, egy vajdadrónon ül a cseresznyefa asztal mellett, amelyen számítógép és néhány telefon áll. A helyiség sötétnek tűnik, és személytelennek, mint egy múzeum. Gazdái soha nem használták hivatalos fogadásokra, fontos közlendők vagy tévéinterjúk felvételére; egyikük sem enged-

te magát meglepni odabent egy pillanatnál hosszabb időre, gyorsan behúzták maguk után az ajtót, és a látogatókat inkább a palota szalonjaiban fogadták. Irodájuk megmaradt intim térnek, ahova a kíváncsiskodó esetleg a nyitott kapuk napján vethet egy pillantást, akkor is a küszöbről. A román köztudatban tehát az elnöki iroda nem létezik, az elnök képét inkább a pártösszejövetelekkel kapcsolják össze, semmint a hellyel, ahol dolgozik. A Belépni tilos felirat jelentheti az átláthatóság hiányát, ugyanakkor lehet rossz politikai marketing is. Az amerikai elnök a nemzet szolgálatában munkálkodó (mutakozó) vezető látszatát kelti, miközben Románia elnöke mintha bújócskázna a palotájában. Az amerikaiak számára annyira otthonos az Ovális Iroda, mintha a saját office-uk lenne, az ott születő döntések részeseinek érezhetik magukat. Eközben a románok úgy érezhetik, hogy vezetőik elbújnak előlük, érdekeiket figyelmen kívül hagyják. Végül soron nagyon egyszerű: amikor bepillant az elnök irodájába, az ember úgy érzi, bepillantást nyert a politikába. És mivel Traian Băsescu elnök éppen belépett az Ovális Irodába, jó lenne ezentúl elsősorban nem a Cireșicában elképzelhetni. (Fordította: Sz. L.)

Egyéb borzalmak Băsescu módra

Cornel Nistorescu
Cotidianul.

Nem vagyok annyira eszement, hogy ne érteném: egy-egy téma erőltetése nem növeli az olvasók érdeklődését. Tudom, hogy ha folyton Traian Băsescuról írunk, a szavak el-, az olvasóink pedig belefáradnak. Ugyanakkor (...) a közbeszédet az elnök mondatai, gondolatai, beszédei, javaslatai és hibái uralják. A román elnök kétségbeesetten aktív nagyon sok területen, amelyhez nem ért. Hét év elteltével egyre többet beszél, újfent bizonyítva, hogy sokkal kevesebbet tanult, mint amire számítottunk, vagy amit a tisztsége megkövetelne. Pár napja az elnök – vagyis az az ember, aki autoriter módon vezeti az európai alapok felhasználásában siralmasan megbukott kormányt – utasításokat adott az európai ügyek miniszterének. Oly könnyedén szónokolt, mintha európai alapokból doktorált volna, noha mióta csak hatalomra került, Traian Băsescu bizonyítottan a közösségi alapok „sírásójaként” jeleskedett. Az ominózus estén meg is nevezte a kudarc okát. Ami nem más, mint a köztisztviselők hozzá nem értése! Nem a magas rangú illetékesek korrupciója – nem akart a saját tyúkszemére taposni.

Vagyis a román kormány miniszterei kivétel nélkül tiszták, okosak és főleg tisztességesek. Igaş is, Udrea is, Baconschi is, ahogy Videanu, Berceanu, Anca Boagiu, Arion és Ialomiţeanu is. Csak a tisztviselők a minisztériumokban, azok tompák. A Holdról jött, becstelen impostorok. Ők jelentik a kulcsot a román kudarchoz minden téren. Ők a korrupció forrása. Az angyalian tiszta miniszterek a jó pász-

Traian Băsescu
– egyre többet beszél

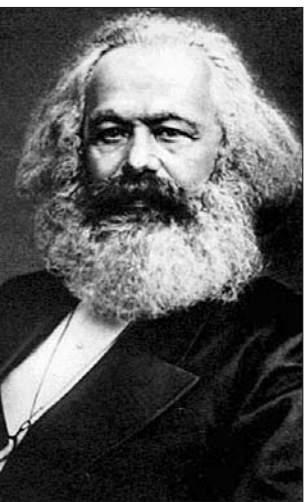
torok, akik egy-egy farkascördát terelnek. (...) Végül a schengeni csatlakozás megtagadásával kapcsolatos képtelenségek arra utalnak, hogy az elnök végképp elvesztette az egyensúlyt és az irányt. Ebből, az Európai Unió „nagygyúji” részéről érkező jelzésből sem értette meg a lényegét. Azt képzeli, egyszerű fricskáról van szó, holott (...) Európa a schengeni csatlakozás elutasításával valójában megtagadja Traian Băsescutól, hogy egyenlő politikai partnernek vagy a magas rangú tárgyalófélnak kijáró bánásmódot. A román népnek pedig nyilvánvalóan azt üzeni: ha Európát akarjátok, cseréljétek elnököt! (Fordította: Sz. L.)

Gratuláció Paleologunak

Ion M. Ioniţă
adevăruL

Nem rajongok Theodor Paleologu politikálási stílusáért. Mintha kirúgták volna az óvodából, hogy valamilyen csoda folytán a parlamentben landoljon! Szokása, hogy nagy ártatlanul mindenféle badarságokat mondjon, hogy azután egyedül szórakozzon rajtuk. (...) Olybá tűnt, hogy Paleologu úr megragad a PDL szolgálatos bohócának szintjén, mégis ő volt az, aki bátorságból és méltóságból leckét adott kollégáinak, akik megragadták a 90. életévét töltő Mihály királytól a parlamenti meghívást, nehogy megsértsék az államfőt. „Éppen mert az államfő azt mondta, amit mondott júniusban, becületbeli kérdés, hogy a király október 25-i meghívá-

sára szavazzunk” – mondta Paleologu a parlamentben, hozzátéve, hogy a javaslat elutasítása „FSN-s pimaszság” lenne. Bravo, Paleologu úr, miután az ön apja a tekerők nagykövetének nyilvánította önmagát, ön elutasította, hogy az arcátlanok képviselője legyen. Sajnos a PDL padjain nem sok hasonló képviselő ül. Mihály király mellett mindössze négy másik példélés szavazott, ami fényesen jelzi, mennyire „jól áll” a román politika jellem dolgában. Valamennyit lekörözte Mircea Toader PDL-s frakcióvezető. Nem többet, nem kevesebbet tett, meghívta öféléjét a

Karl Marx
– a kapitalizmus halott?

parlament folyosójára, egy fröccsre, esetleg egy miccsre vagy tarjára, hasábburgonyával és válogatott manéllel. Szerencse Paleologuval. Különbözik amikor megkérdezték, mi a véleménye Traian Băsescunak a királyral kapcsolatos kijelentéseiről, a volt művelődési miniszternek volt bátorsága szárazon kijelenteni: „Éljen a király!” Tanulságos. Paleologuban megvolt a jóérzés arra is, hogy kimondja: a PDL-s politikuskos nyilvánvaló szervilizmusa magának Traian Băsescu elnöknek sem tesz jót. A felsorolt kijelentések vélhetően nem vizszik előre Theodor Paleologu politikai karrierjét. Igen-igen nevéükön nevezte a dolgokat, és az ilyesmit nem nagyon bocsátják meg. Sajnos egy Paleologu – amilyen tegnap volt – nem csinál tavaszt. A király meghívása a parlamentben magától értetődő gesztus lett volna, de nevelés politikai vitába fulladt. A liberális párt csoportjának a nevében Călin Popescu-Tăriceanu erősködött, hogy a törvényhozás tisztelje meg meghívásával a királyt. A szavazásnál az RMDSZ billentette el a mérleget, a PDL pedig – leszámítva Paleologut és négy másik társát, akik igennel szavaztak – megragadtak az 1990-es FSN szintjén. Még szerencse, hogy elítéltük a kommunizmust! (Fordította: Sz. L.)

Marxnak majd-nem igaza volt

John Gray
A mai válságos időkben sokan vélik úgy, hogy annak vagyunk tanúi, amit Marx előre látott. A tekintélyes

brit eszmetörténész azonban csak részben ad igazat Marxnak. „A lobbanékony természetű német gyűlölte a burzsoá életmódot, és arra számított, hogy a kommunizmus véget vet neki. Ahogy megjövendölte, a burzsoá lét megsemmisült. De nem a kommunizmus végzett vele, hanem a kapitalizmus” – olvassuk a BBC honlapján a konzervatívból új baloldallivá, majd ismét jobboldallivá váló John Gray filozófus esszéjét. Marx megmondta, hogy a kapitalizmus egyre nagyobb túlermelést idéz elő, amiből válságok következnek, s végeredményben a tőkés rend ily módon megsemmisíti önmagát. Ennek módja a proletárforradalom és a nyomában kiépülő kommunista társadalom lett volna, de a kommunizmus dolgában – állapítja meg Gray – Marx tévedett. A kapitalizmust már jobban jellemezte. És nemcsak azt látta meg, hogy a tőkés piacgazdaság válságról válságra halad, hanem azt is, hogy megsemmisíti önnön társadalmi bázisát, a polgárságot. Legalábbis Gray szerint. Azért persze neki sem kerüli el a figyelmet az a korábban elképzelhetetlen életszínvonal-emelkedés, amely Marx óta a nyugati világban végbe ment. (...) Csak hogy közben a polgári erények kivesztek. Mindenesetre az elmúlt két-három évtizedben már nem erény, hogy valaki takarékos: a kamatláb alacsonyabb az inflációs rátánál, tehát aki megtakarít, nem nyer. Mindjárt jobban jár az, aki felelőtlenül kölcsönt vesz fel, majd csödbe megy, és nem törleszt. A munkahelyhez való hűség sem erény immár. Ma az a munkavállaló értékes, aki gyakori munkahelyváltással igyekszik egyre jobb feltételeket kihozni magának. A többség persze nem ilyen, ezért a többség sorsa bizonytalan. Nem tudhatja biztosan, meddig lesz munkája. Hisz’ minden bizonytalan, és gyorsan változik. Marx megmondta, hogy „minden elporlad, ami oly szilárdnak látszott”. Gray szerint lenyűgöző, hogy ily pontosan látta előre a távoli jövőt, s valóban lenyűgöző is lenne, ha látta volna. De persze nem látta, nem erről beszélt, hanem a tizenkilencedik század gyors társadalmi változásairól. (...) A kapitalizmusról pedig azt tartotta, hogy a szó szoros értelmében elnyomóróást okoz, mert úgy számolt, hogy a tőke jövedelmezőségének csökkennie kell. Arra számított, hogy az elnyomóró proletariátus előbb-utóbb rákényszerül a kapitalizmus megdöntésére. Ez mind tévedésnek bizonyult, tehát nemcsak a kommunizmus utópiája volt hibás elképzelés, hanem Marx a kapitalizmust is sok tekintetben félreismerte. Mindenesetre a régi vágású, takarékos és hűséges polgár (bár ez a meghatározás inkább Max Weber polgárképeinek felel meg, mintsem Marx burzsoáképeké) csak úgy nem számít korunk

hősének, ha el nem is tűnt azért. (metazin.hu)

Gyászbeszéd a kézírás fölött

Graham T. Beck
A számítógép elterjedésével egyre inkább visszaszorul a kézírás. Sok helyen már az iskolában sem oktatják. A kézírás védelmezői múlt századi áltudományos aggodalmakat elevenítenek fel. „Ne dőlj be a kézírásos mozi-poszttereknek és könyvborítóknak. A kézírás halott” – olvassuk Graham T. Beck amerikai publicista írását a Morning News portálon. A cikk apropója az, hogy egyre több amerikai állam mellőzi a kézírás iskolai oktatását. A gyerekek közül sokan a számítógép klaviatúráján tanulnak meg írni. Ez persze az az állapot, hogy a kézírásunk macskakaparás, sőt sokan csak nyomtatott betűket tudnak papírra vetni. A kézírás visszaszorulása sokakban aggodalmat kelt. Az ellenérvek egy része gyakorlatias. Hogyan kommunikálunk, ha netán nincs áram? Vajon a csekkeket és számlákat is géppel írjuk majd alá? (...) Ezek az ellenvetések többnyire ingatag lábón állnak. Aligha vitatható, hogy a munkaerőpiac nagyobb a gépelés használatára, ráadásul megtanulása is kevesebb energiába kerül, mint a szépírásé. A kézírás sokkal lassabb és fáradságosabb, mint a gépelés. Arról nem is beszélve, hogy kézzel írt szöveget ma már sehol sem használunk. A félelmek zöme azonban érzelmi. Sokan azért ragaszkodnak a kézírásához, mert a személyiség kifejeződésének tekintik a kézzel írt szöveget, szemben a személytelen gépi szöveggel. Beck arra mutat rá, hogy a kézírás alig egy százada tekintjük az egyéniség jelének. Az írástudás egészen a kora újkorig az elit privilégiuma volt, a szegények legfeljebb csak olvasni tudtak. (Amerikai lévén, Beck nem is tekint vissza az újkorig előtti időkre, amikor az elit sem írt, hanem külön személyzet alkalmazott erre a célra.) Az általános írástudás csak a 19. században, az iparosítás és a közoktatás elterjedésével jelent meg. Sokáig olyanokra nem az egyéniség kifejeződésének tekintették, hogy különböző szabványok határozták meg az írásképet. (...) Az írásképet és a személyiség közötti, Beck szerint többnyire áltudományos fejtegetések is ennek nyomában ütötték fel a fejüket. Hogy aztán már az írógép megjelenésekor hivatkozhasanak rájuk a kézírás kihaltától és a lelketlen nyomtatott szöveg egyeduralmától az aggodók. Beck szerint tehát nincs racionális okunk a félelemre. Nem dől össze a világ, ha a klaviatúra végleg kiszorítja a tollat. De azért ő is elismeri, hogy nosztalgiaival gondol a kézírásra. Talán azért, teszi hozzá, mert már ő is többnyire géppel ír, és ezért kézírása borzalmas macskakaparás. (metazin.hu)

Jogszabály a jegyességről

Az októberben hatályba lépő új polgári törvénykönyv első alkalommal szabályozza Romániában a jegyességet. A hatályos jog eddig csak a házasságot ismerte el olyan kapcsolatnak, amelyhez jogkövetkezményeket fűz, de szabályozatlanul maradtak a jegyességi viszony joghatásai. A jegyesek gyakran kötnek olyan jogügyleteket a jövődőlő házasságuk reményében, melyeket más körülmények között nem kötnének, mint például munkahely- vagy lakásváltást, beruházások, ajándékok, esküvői előkészületek stb. Ha az eljegyzést házasság követi, a felek vagyoni viszonyai beolvadnak a házasságba, viszont a jegyesség megszűnése és a házasság elmaradása esetén az elszennvedett anyagi és erkölcsi sérelmek miatt komoly viták keletkezhetnek közöttük, melyek szükségeltetik a jogi szabályozást. Az európai jogállamok többségében már régóta szabályozzák az ilyen természetű jogvitákat, Angliában például a jegyesség felbontása kapcsán gyakran rendkívül magas összegeket peresítenek jóvátétel és kártérítés címén.

Az új román törvénykönyv 266. szakasza szerint jegyességnek nevezzük a házasság megkötésének kölcsönös ígértét, mely egy férfi és egy nő között jöhet létre. Nincs szó arról, hogy az állam a jegyességet kötelezővé tenné adott esetekben, ellenkezőleg, az idézett szakasz kimondja, hogy a házasság megkötésének nem lehet feltétele az előzetes eljegyzés. Ezért a jogalkotó nem is szabályozza a jegyesség fogalmi elemeit, e téren továbbra is a népszokások és hagyományok módzatai érvényesülnek, a joggyakorlat pedig a szokás-

jog íratlan normáit tekinteti mérvadóknak.

A hagyomány

A jegyesség témaköre egy igen érdekes dolog, mert magát az „intézményt” a jog nem szabályozza. Viszont a kérdés, hogy kit is tekintünk jegyesnek, annyira magától értetődő a társadalomban, hogy a jogalkotó nem is érezte szükségességét részletezni a jegyesség ismérveit, csupán arra szorítkozott, hogy röviden, egy férfi és egy nő közötti házassági ígértékként határozza meg a jegyesség lényegét.

Tulajdonképpen ősidők óta létezik a jegyesség. A régi rómaiaknál a házasságkötést (nuptiae) rendszerint megelőzte az eljegyzés (stipulatio), mely egy szóbeli szerződés volt, tanúk előtt, a menyasszony apja és a vőlegény között. A középkori

egyház is szertartásos alakításokkal vette körül az eljegyzést, a házassági ígért érvénytelen volt, ha nem ezen alakítás szerint kötött. A kézfogás kölcsönös ígértét, elkötelezettséget jelentett arra, hogy a fiatalok egymással házasságot fognak kötni, ha viszont az egyik fél különösebb indok nélkül elállt az adott szavától, és ezzel a másik fél rossz híret keltette, az elutasított félnek jogában állt egyházi bírósághoz fordulni, hogy pénzbeli jóvátételt kérjen az elszennvedett erkölcsi kárért. Napjainkban is gyakoriak az eljegyzés külsőségei, mint a leánykérés, jegyajándék, jegyűrű stb., de a jegyesség állapota nem feltétlenül függ alakításától vagy jelképektől. Manapság az is előfordul, hogy diszkrét, négy szemközti lánykérés zajlott, amit esetleg még a szülőknek sem árultak el. De ugyanúgy je-

gyeseknek lehet tekinteni például azokat is, akiknél egyszerűen csak „úgy alakultak a dolgok”, hogy eldöntötték, összeköltöznek egy későbbi házasságkötés reményében, bár ennek időpontját nem tűzték ki. Az élettársi viszony is jegyességnek minősülhet, ha a felek bizonyíthatóan házasságot ígérték egymásnak. A jegyesség mindig a házassági szándék kinyilvánításával veszi kezdetét, a bíróságon pedig a házassági ígért bármilyen úton-módon bizonyítható.

A törvény

De melyek a jegyességi viszony sajátosságai és joghatásai? A jegyesség egy olyan gyakorlatban kialakult, íratlan magatartási szabály, amelynek létezését az állam elismeri abban a formában, ahogy az a társadalom nagy

része által elfogadott, de melynek értelme és célja, a törvény értelmében csakis a házasság lehet. Ezért a törvény semmisnek minősíti a jegyesek közötti bármilyen egyezséget, amely arra az esetre tartalmaz kikötéseket, ha a házasságot nem kötnék meg. Felmerül viszont a kérdés, hogy az eljegyzés alapján a jegyes követelheti-e a másiktól a házasság megkötését? A kérdésre a válasz nemleges, hiszen még a népszokások sem állítottak ilyen elkötelezettséget. Az eljegyzés nem egy szerződés vagy előszerződés, nem származik belőle sem kötelezettség, sem kereseti jog a házasság megkötésére, a jegyesség alapján a házasságkötést tehát nem lehet kikényszeríteni. Akkor viszont miben áll a jegyesség joghatása?

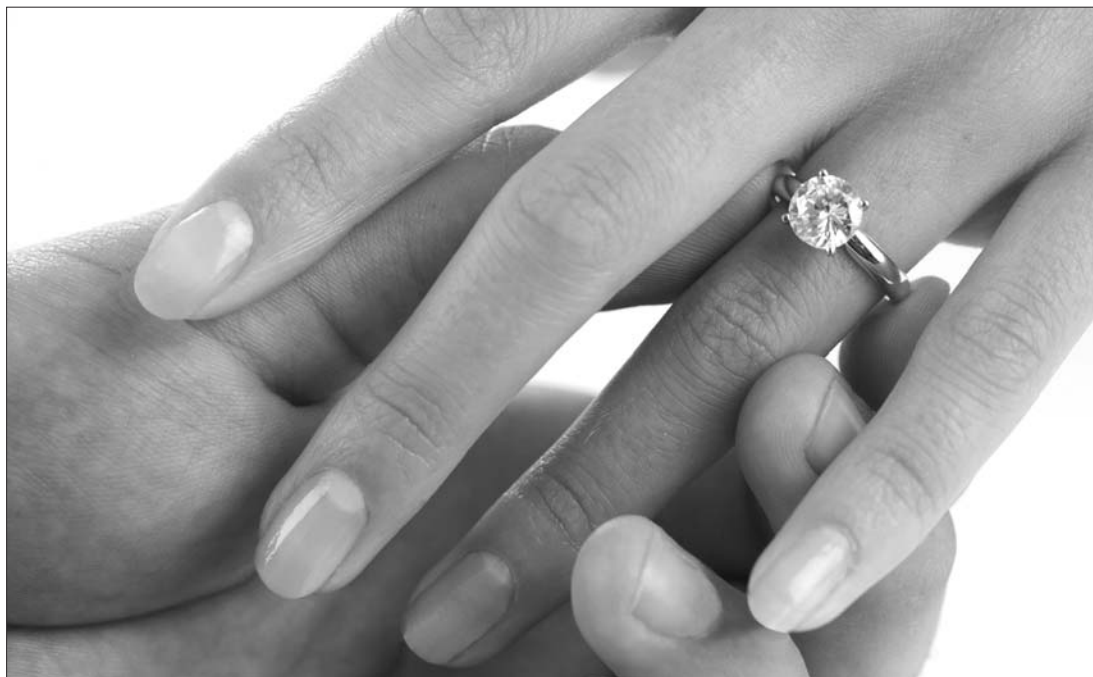
Összefoglalva, bár sem az eljegyzés szokása, sem a házassági ígért nem kötelező,

viszont a könnyelmű, felelőtlen ígértetés, a jegyestárs hitegetése és a jegyességi viszony indokolatlan felbontása ezentúl már nem csak a közvélemény megbélyegzését, de komoly jogkövetkezményeket is vonhat maga után.

A jegyességi viszony megszűnése esetére a törvény lényegében az eredeti állapot visszaállítását szorgalmazza. Így a felek kötelesek természetben visszaadni minden olyan ajándékot, melyet az eljegyzés jeléül, illetve a jegyesség tartama alatt a kötendő házasság okán kaptak, vagy ha ez nem lehetséges, értékét gazdagodásuk erejéig kötelesek megtéríteni. Ellenkező esetben kereseti jogokkal élve, az ajándékozók bíróságon követelhetik az ajándékok visszaszolgáltatását. Az ajándékokat nem kell visszaadni, ha a jegyesség az egyik fél halála miatt ért véget.

Ha a jegyesség ideje alatt a felek a kötendő házasság reményében beruházásokat és egyéb költségeket eszközölnek, és ha a jegyesség felbomlása miatt a házasság nem jön létre, a vétkes fél kártérítéssel tartozik. A károkat annak a félnek kell megtérítenie, aki megszegte házassági ígértét, indokolatlanul és önkényesen visszalépett a jegyességtől, vagy pedig annak, aki tetteivel, viselkedésével okot adott a jegyesség felbontására. A törvény szerint a jegyességbontásra okot nem adó fél bíróságon igényelheti vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítését. Az ilyen jellegű kártérítési kérelemnek a jegyességtől való visszalépés napjától számított egyéves elévülési határideje van.

Dr. Gulyás József
jogtanácsos

A vagyonközösség kényszerű megszüntetéséről

(Válasz Cs. J.-nek
Gyergyószentmiklósról)

Levélírónk rövid levele az ingatlan örökösök közötti akaratgyegység hiányát tanúsítja. Több örökös is van, de érdekeik nem azonosak; van közöttük olyan, aki eladná az örökölt vagyont egészét, mások elutasítják ezt, de az eladást szorgalmazó társtulajdonost sem kívánják „kifizetni”. Milyen jogi megoldás létezik a társtulajdonosok közötti konfliktus, inkább érdekellentét feloldására? – teszi fel a *Törvénytár* szerkesztőinek a kérdést.

Azzal kezdem, hogy a polgári jog területén nagy változások előtt állunk: október 1-jén ugyanis hatályba lép az új polgári törvény-

könyv, de egyelőre az új eljárási törvénykönyv nélkül. Ha tehát most, ebben az időben keressük a jogi megoldást, nem csak az új Ptk. szabályaira kell figyelemmel lennünk, hanem a régi, de még hatályos perrendtartási törvénykönyvnek 2000-ben, a 138. sürgősségi kormányrendelettel beiktatott, a bírósági úton eszközölt (vagyoni) felosztás elnevezésű VII/1. fejezetében foglaltakra is.

Az új Ptk. a vagyonfelosztásról vagy másképpen mondva, az osztatlan vagyonközösség megszüntetéséről két helyen is rendelkezik. A magántulajdonról szóló II. cím 669–686. szakaszaiban, majd a IV. cím alatt az 1143. és következő néhány szakaszban. A régi

jogi alapelvet az említett 1143. szakasz tartalmazza, mely szerint senki nem kényszeríthető, senkitől nem várható el az, hogy vagyonközösségben használja vagyonát. Ebből következik, hogy ennek megszüntetését élete folyamán bárki, bármikor kezdeményezheti. Ez történhet a társtulajdonosok vagy tárörökösök egyező akarata alapján, békes úton, közjegyzői vagyonfelosztási okirat alapján, amely ingatlanok esetében kötelező, a betáblázással együtt, még akkor is – mondom én –, ha a vonatkozó törvényszöveg a felosztást legtovább 5 évig terjedően felfüggesztő/elodázó egyezség megkötéséről rendelkezik (672. szakasz). Az

új Ptk. 676. szakaszában a felosztás módzatait említi, az első helyen az egyik vagy több társtulajdonosnak természetben történő odaitelését emelve ki, úgy, hogy ez vagy ezek a többiek részét pénzzel váltja/váltják ki (in schimbul unei sulțe). Ha ez akaratgyegység hiánya miatt nem kivitelezhető, a bíróság a vagyontárgy eladását rendelheti el, akár nyilvános árverésen, a törvény szabályai szerint, mely esetben a kapott vételárat tulajdonrészük arányában elosztják a volt tulajdonosok között. Az eljárási szabályokat – mint már láttuk – a ma még hatályos polgári eljárási törvénykönyv VII/1. fejezete tartalmazza, amelyek szinte szó szerint az új, de

még hatályba nem léptetett új eljárási törvénykönyvben is benne vannak/lesznek, egészen pontosan ennek V., *A bírósági úton történő vagyonfelosztás szabályai* című V. címében. Ennek az utóbbinak a 976. szakaszában az áll, hogy amennyiben egyik társtulajdonos sem igényli egyedüli tulajdonba a vagyont, a bíróság annak értékesítését rendelheti el, akár a bírósági végrehajtó bevonásával, rajta keresztül, aminek egyik gyakori formája az árverés lehet. Ennek az eljárásnak több szakasza is van, de mindez végig bírósági felügyelet alatt történik, határidők betartása és betartatása mellett. Az eljárást magát minden esetben bírósági határozat zárja

le, amely egyben végrehajtható okirat is (constituie titlu executoriu; új eljárási törvénykönyv, 980. szakasz) A bírósági határozat alapján, ha ez jogerőssé és visszavonhatatlanná válik, az addigi vagyonközösség megszűnik. Magát a nem könnyű, időigényes és ügyvédi közreműködést igénylő eljárást nevezhetjük akár kényszereladásnak vagy – értékesítésnek is. Ezt elkerülendő, inkább járható a békes, a „megegyezéses” út, azaz az „együtt-ladás” idegennek, vagy pedig az, amikor az egyik társtulajdonos tartja az egész ingatlant, s a többiek részét pedig kifizeti.

Deák Levente

Beköszöntött a zöldkorszak

A környezetkímélő autókra helyezték a hangsúlyt az idei Frankfurter Autószalonon

A környezetkímélő autók fontos szerepet kaptak az idei Frankfurter Autószalonon, s immár Romániában is kezdenek megjelenni a kizárólag elektromos meghajtással működő négykereűek.

A jövő standard változatban érkezik – hirdeti a Frankfurter Autószalon idei mottója, hiszen a vasárnap befejeződő németországi seregszemlén környezetbarát technológiákra helyezték a hangsúlyt. Az egyedüli, kizárólag elektromos meghajtásra épülő, nagy szériagyártásra tervezett újdonság azonban csak a harmadik generációs Smart ForTwo electric drive.

A második széria sikerén felbuzdulva tovább fejlesztették a modellt, aminek eredményeként a jövőre piacra kerülő új nemzedék immár meghaladja a 120 km/h-s végsebességet. A zero károsanyag-kibocsátást garantáló kétszemélyes kisautóba immár egy 17,6 kWh-os akkumulátor került – ezt már nem az amerikai Tesla, hanem a német ACCUmotive szállítja –, amely városban akár 140 km-es hatótávolságot is elbír, az 55 kW-os villanymotor immár 13 másodperc alatt gyorsul százra. Az elemek teljes feltöltéséhez nyolc óra kell 230 V-os hálózatról, de gyorsítottól egy óra is elég hozzá. A márkafőnök, Annette Winkler ezért büszkén jelentette ki: „Önmagát múlta felül a Smart ForTwo. Eddig is az urbánus mobilitás úttörője volt, most pedig az új electric drive még magasabbra helyezi a vezetési élményt és a környezetkímélet mércéjét. Az annyit emlegetett elektromos korszak végleg beköszöntött az új nemzedékkel.” Már azt is lehet tudni, hogy a legújabb generációs modell ára 16 ezer euró körül lesz, így a Smart ForTwo lesz a legolcsóbb elektromos autó Romániában. Az eddigi 18 ország he-

lyett harmincban forgalmazzák majd, így a Daimler legalább tízezer darab értékesítését reméli.

Lóerős hibridek

Persze a villanymotoros autók vezetési élménye még mindig keveseket győz meg, ezért Frankfurtban is többnyire a hibridautók képviselték a „zöld kategóriát”. Ezek között viszont igazi luxusnégykereűek is akadnak, így például a Fisker Surf. Igaz ugyan, hogy az ára bőven a százezer eurós átlomhatár felett lesz, de két, összesen 300 kW-os elektromos erőforrása összesen 408 lóerőt fejt ki, amelyet egy 260 lóerős, kétfutós turbómotorral egészítettek ki. A Fisker Surf akkumulátora kizárólag villanyautóként használva nyolcvan kilométeres hatótávot biztosít, míg sportváltozatban, azaz a turbómotort is használva mintegy 480 km-et

Frankfurtban mutatták be a Smart ForTwo electric drive harmadik generációját

lehet vele megtenni egyetlen feltöltéssel.

Az Audi A8 most debütált hibrídváltozatáról már korábban beszámoltunk, de Frankfurtban mutatkozott be a Lexus GS új generációs hibrídváltozata is, amelyben egy 3 literes V6-ost társítottak elektromos motorral. A 338 lóerős autó akár 210 km/h-s sebességet is elérheti, de használható kizárólag villanymotoros üzemmódban is. Akárcsak a Citroën DS5 hibrídváltozatát, amelyet ez év végén hoznak el Romániába.

Az egyik nagy hiányzója a Frankfurter Autószalonnak a Nissan volt, már 2009 óta válogat az európai autószalonok között, s az idén épp a németországi seregszemlét hagyta ki. De a súlyos gazdasági problémákkal küzdő Saabnak sincs idén standja, mivel most inkább a csőd elkerülésére összpontosít. Három hónapja van arra, hogy átszervezze a vállalatot, addig a svéd állam fizeti az alkalmazottak bérért. Ezt a göteborgi fellebbviteli bíróság ítélte meg, miután a väners-

borgi bíróság első fokon elutasította a csődvédelmi kérvényt. A Spykerről Swedish Automobile-ra keresztelt holland vállalat adósságai folyamatosan nőttek, amióta megvette a svéd autógyárat a General Motorstól, most két kínai cégtől próbálnak meg pénzt szerezni.

Villanyáramra kapcsolják Romániát?

Nálunk még nem annyira elterjedt az elektromos autók

használata, de lassanként kezdik kiépíteni a szükséges infrastruktúrát. Júniusban, mint ismert, átadták az első töltőállomást Bukarestben, ahol nappal 5 lejért, éjszakai pedig három lejért lehet teljesen feltölteni az akkumulátorokat. A tervek szerint tovább fejlesztik a hálózatot, hiszen a gyártók is kezdik szállítani a villanyautókat. Eddig a Renault, a Citroën, a Mitsubishi i-MiEV, a Smart és a Mini hozta be modelljeit, a Mitsubishi-ből például épp a tegnapi nap adtak el egy darabot, ez immár a harmadik Romániában. Az elektromos autók használata viszont még mindig körülményes, de rajongóik szerint városi használatra nagyon megfelelő. A napokban amúgy az Opel Ampera is megérkezett az országba, de egyelőre csak a németországi tesztjárműveket mutatják be, hogy népszerűsítsék a típust, a forgalmazását nálunk csak jövőre tervezik. Az Ampera – a többi elektromos autóhoz hasonlóan – még igencsak drága, majd 43 ezer euró, és kizárólag elektromos üzemmódban 40-80 km-t lehet vele megtenni.

Már a romániai utakon is feltűnhetnek az elektromos autók

Megvannak a jelöltek

Nyilvánosságra hozták a 2012-es Év Autója választás jelöltjeit, győztest azonban a megszokottól eltérően nem idén, hanem csak jövőre hirdetik. A szakújságírókból álló zsűri egyelőre csak teszteli a díj aspiránsait, majd hétre szűkíti az igen változatos harmincöt fős listát. Az Audi az A6-ossal és a Q3-ssal verseng, a BMW az 1-es és 6-os szériával jelölt, a Chevrolet az Aveóval és az Orlandoval szerepel, a Citroëntől pedig a DS4 és a D5 áhítozik a címre. De a listán szerepel a Fiat Panda és a Ford Focus is, ez utóbbit pedig a végső győzelemre is esélyesnek tartják az autós berkekben. Az idei jelöltek sorát a Honda Civic, a Hyundai i40 és a Veloster, a Kia Picanto és a Rio, a Lancia Ypsilon, Range Rover Evoque, a Lexus GS, a Mazda CX-5, a Mercedes Benz B-, valamint ML-osztálya és az SLK, az Opel Ampera és a Zafira Tourer, a Peugeot 5008, 3008 Hybrid4 és a 911, a Renault Fluence Z.E. és a Kangoo Z.E., a SsangYong Korando, a Toyota Verso S és a Yaris, valamint a Volkswagen Beetle, a Jetta és az Up! teszi teljessé, s miután a 2011-es díj történeti siker volt (a választás történelme során először nyert elektromos autó) akár a jövő évi döntés is okozhat meglepetést.

Programajánló

Dumasínház – Showder Klub

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Szakszervezetek Művelődési Háza, szeptember 23., péntek, 19 óra.

A Dumasínház humoristáinak stand-up estje. Fellépők: Dombóvári István, Beliczai Balázs, Zsóka Levente. Jegyek: 20 RON diákoknak, 25 RON felnőtteknek.

Party Cover Band szülinap

Helyszín: Csíkszereda, Ami Club, szeptember 23., péntek, 22 óra.

A Party Cover Band zenekar a 70-es, 80-as évek legna-

gyobb világlágereit dolgozza fel abból a megfontolásból, hogy a harminc, negyvenéves korosztálynak is legyen, amire táncolnia végre a fiatalabb korosztály mellett. Repertoárjukban többnyire funk, diszkó, pop, rock stílusú dalok szerepelnek, de előfordul néhány reggae, country és egyéb műfaj is.

Színház a vonaton

Helyszín: Nagyvárada, vasútállomás – Félixfürdő. Vasútállomás, szeptember 24., szombat, 17 óra 20 perc.

Személyvonat indul 17.20-kor a nagyváradi főpályaudvar 4. vágányáról Európa irányába. Az érde-

kelt utasok menetjegyüket megválthatják a Szigligeti Színház jegypénztáránál. Európa, David Greig műve alapján az utazás szabadtéri előadás, amely a Nagyvárada és Félixfürdő között közlekedő vonaton, illetve a Félixfürdői vasútállomáson zajlik.

Zenés játék Cserháti Zsuzsa emlékére

Helyszín: Székelykeresztúr, PIK Egyesület terme (Hargita u. 6 sz.), szeptember 23., péntek, 19 óra.

A Boldogság, gyere haza egy hétköznapi történet, melyben a karrier, család, szerelem, szeretet, barátság játékszinterein küszködő végig magát egy nő. Egy történet az „egyetlen” érzésről Cserháti Zsuzsa emlékére.

Komolyzene Hargita megyének

Helyszín: Gyergyóditró, Művelődési Ház, szeptember 25., vasárnap, 17 óra. Gyergyóremete, Balás Gábor Művelődési Ház, szeptember 25., vasárnap, 19 óra. Komolyzenei hangverseny a Csíki Kamarazenekar előadásában.

Hagyományos kirakodóvasár

Helyszín: Sepsiszentgyörgyön és több más helyszínen, szeptember 24., szombat – 25., vasárnap.

Szombat – szeptember 24., színházi koncertek: 19.00 – Szászcsávási zenekar, 21.00 – Nikola Parov Quartet és Herczku Ágnes.

Vasárnap – szeptember 25., színházi koncertek: 19.00 – Nemez zenekar, 21.00 – Balogh Kálmán és a Gipsy Cimbalom Band. Allandó programok – kézművesvásár, terményvásár, vásári csárda, garasos vásárok játékok és mesterségbemutatók, Guzsalys játszóház.

FILM.DOK dokumentumfilm-fesztivál

Helyszín: Csíkszereda, Szakszervezetek Művelődési Háza, Márványterem.

A hétvégi program, péntek, szeptember 23.: 12:30-13:40 A szellem filozófusa – Fülep Lajos (1885-1970) (2011), 14:00-14:54 Roma álom (2010), 15:00-15:30 Hát ki az én életem? (2010), 15:45-

15:53 A madarak téli röpte (2008), 16:00-16:25 Blocul Nr.6 (2011), 16:30-17:30 Népművelő a felvevőgéppel (2011), 17:30-18:37 Két világ közt (2011), 19:00-19:51 Vad Magyarország – A vizek birodalma (2011), 20:00-20:46 Kételkedem, tehát vagyok! (2010), 21:00-21:36 Vadászfilm - Széchenyi Zsigmond utolsó expedíciója (2010), 21:45-22:08 Orrszarvúak végveszélyben (2011), 22:10-22:40 Albestenii.

Információs vetítések: Péntek, szeptember 23. – 19.00-20.20 Régi idők ezer leánya (2011), 20.45-20.55 A pénzről (2011), 21.00-22.33 Bucharestless (2011). Szombat, szeptember 24. – 15.00-18:00 Ceausescu önéletrajza. Vasárnap, szeptember 25. 16.00-22.00 díjazott filmek vetítése.

Az ezerarcú kukorica

Jellemző, hogy az üzletekben található kukoricakonzervekkel nem tudunk mit kezdeni, vagy a kukoricadarát is csak puliszka készítésére használjuk. Adunk most néhány ötletet, hogy ezt az ízletes, laktató zöldséget hogyan használhatjuk a konyhában.

Tejszínes kukoricás húsos tészta

Hozzávalók: 50 dkg darált hús, 1 konzervkukorica, főzőtejszín, vaj, só, bors, fokhagyma, kapor, penne tészta, 15 dkg sajt.

Elkészítés: A húst vajon megpároljuk, ízesítjük, ha megfőtt beletesszük a kukoricát, liszttel megszórujuk, tejszínnel felengedjük, kiforraljuk, majd a kifőtt tésztával elkeverjük. Tálaláskor reszelt sajtot szórunk rá.

Sonkás rakott kukorica

Hozzávalók: 1 doboz kukoricakonzerv, 15 dkg sonka, 4 db tojás, tejföl, sajt, zsír, petrezselyemzöld.

Elkészítés: A leszűrt kukoricát összekeverjük a ledarált sonkával, a tojással és 2 kanál tejfövel. Az egészet egy zsírral kikent tepsibe öntjük és sütőben megsütjük. Még forrón reszelt sajttal megszórjuk, tejfövel és finomra vágott petrezselyemmel tálaljuk.

Kukoricapuffancs

Hozzávalók: 1 doboz csemegekukorica, 5 ek. liszt, 2 db tojás, 2 dl tej, 1 db vörshagyma, 1 ek. olaj, 1 tk. sütőpor, ételízesítő, só, bors, olaj a sütéshez.

Elkészítés: A hagymát az olajon megpároljuk, majd botmixerrel pépesítjük. A egész tojásokból a tejjel és a liszttel finom, sűrű palacsinta tésztát készítünk. Hozzáadjuk a kukoricát, sütőport, egy kevés ételízesítőt és a hagymát, borsot, só. Összekeverjük. Az olajat felforrósítjuk és a masszát olajos ka-

nál segítségével beleszaggatjuk. Szűrőlapát segítségével megfordítjuk, mindkét oldalát pirosra sütjük. Papírral kibélelt tányérra szedjük, bármilyen húsos ételhez köretnek adható.

Kukoricás muffin

Hozzávalók: 10 dkg margarin, 17,5 dkg kukoricadarát, 7,5 dkg cukor, 15 dkg liszt, 1 cs. sütőpor, 1 db tojás, 2,5 dl tej, 12,5 dkg narancslekvár, 2 dkg darabosra vágott pisztácia(nem sózott), 12 db muffin papír.

Elkészítés: A darát összekeverjük a liszttel a cukorral és a sütőporral. Megolvasztjuk a margarint, majd a tojással a tejjel és 5 dkg lekvárral együtt a darakeverékhez adjuk, majd az egészet jól összedolgozzuk. A papírformákat a muffinsütő tepsimélyedéseibe tesszük, és tésztát a formákba öntjük. Előmelegített sütőben 18-20 percig sütjük. A maradék lekvárt felmelegítjük, mekenjük a forró muffinokat majd mindegyiket megszórjuk pisztáciával.

Kukoricasaláta-kocsonya

Hozzávalók: 1 doboz konzervkukorica, 2,5 dl marinált paradicsompaprika, 1,5 dl majonéz, 2 dl natúr kefir, 1 csokor petrezselyemzöld, 2 púpozott ek. zselatinpor, 1 teáskanál porcukor, 1 diónyi vörshagyma, bors, só ízlés szerint.

Elkészítés: 1 nagy özgecformát folpack fóliával úgy bélelünk ki, hogy lelógó pereme is legyen. Keverőtálba öntjük a majonézt, a ke-

firt, a nagyon finomra vágott petrezselyemzöldet, a finomra vágott hagymát, a porcukrot, a borsot, a sót és az egészet simára keverjük. A levétől leszűrt kukoricát beletesszük a mártásba. A paprikát is leszűrjük, majd apróra vágva hozzáadjuk a kukoricás mártáshoz. A kukorica levét és 2 evőkanál paprikalevet összeöntünk, majd a zselatinra csorgatjuk. 10 percig állni hagyjuk, majd kis lángra tesszük a zselatinos masszát és folytonos keverés közben folyékonyra oldjuk. Ha az egész feloldódott, szűrőn keresztül beleöntjük a salátába, amit azonnal alaposan összekeverünk, és belesimítjuk az előkészített formába. A tetejét betakarjuk, és a hűtőszekrényben dermedtetjük legalább fél napig. Közvetlenül tálalás előtt deszkára borítjuk, és ujnyi vastag szeletekre vágjuk.

Csirkecombok joghurtos kukoricapehely-kéregben
Hozzávalók: 8 csirkecomb felső része, 1 kis pohár

joghurt, 1 db tojás, 20-25 dkg kukoricapehely, só, olaj.

Elkészítés: A csirkecombok bőrét eltávolítjuk, sózzuk. A joghurthoz keverünk egy tojást. A kukoricapehelyt kissé összetörjük. Egy tepsit kikenünk olajjal. A csirkecombokat beleforgatjuk a joghurtos tojásba, utána a kukoricapehelybe, majd azonnal az olajozott tepsibe tesszük. Ezután a hús felületét is kissé meglocsoljuk olajjal, fóliát teszünk a tepsire, és előmelegített sütőben kb. 40 percig sütjük, majd leveszük a fóliát és szép rózsaszínűre pirítjuk.

Könnyű kukoricaleves

Hozzávalók: 2 doboz kukoricakonzerv, 1 pohár kefir, 1 ek kukoricaliszt, 1 csokor petrezselyemzöld, 8 dl víz, 2 dl tejszín, 1 zöldségleves kocka, vaj, só, füstölt sajt, fehér bors, szerecsendió.

Elkészítés: A kukoricát a vajon megpároljuk. Felöntjük 8 dl vízzel, beletesszük a leveskockát, a felvágott petrezselyemzöld felét, és fehér

borsal, szerecsendióval ízesítjük. Miután felforrt, hozzáadjuk a habarást: a kefirrel elkeverjük 0,5 dl tejszínnel és egy evőkanál kukoricaliszttel. Felforraljuk, hozzáadjuk a maradék tejszint, sózzuk és végül a tetejére hintjük a maradék petrezselyemzöldet. Reszelt füstölt sajttal megszórva tálaljuk.

Sajtos-almas kukoricásfasírt

Hozzávalók: 400 gr sós vízben főtt kukorica, 1 reszelt alma, 50 gr reszelt sajt, 2 tojás, 2 evőkanál liszt, 2 evőkanál zsemlemorzsza, só, fehérbors. Szósz: 4 kiskanál majonéz, 1 kiskanál ketchup, 3 gerezd fokhagyma, 2 kiskanál citromlé.

Elkészítés: A tojást a liszttel és a zsemlemorzsával összekeverjük, hozzáadjuk az almát, a sajtot és a kukoricát. Forró olajban evőkanállal halmokat teszünk, és mindkét oldalon megsütjük. A szószhoz valókát összekeverjük, rizzsel körítve kiváló ebéd.

Kert-ész

Gyümölcs-szüret

Mivel az almatermésűek fő szedési ideje szeptemberben kezdődik, ellenőrizzük a létrákat, edényeket, hogy ne érjen meglepetés a szüret idején. Az M9-es alanyra oltott almák és a birsalanyra oltott körték rendszerint előbb szedhetők, mint a magoncra oltottak. A gyenge növekedésű alanyra oltott fák termése kevésbé tárolható. Ezért a különböző alanyról szedett gyümölcsöket külön kell raktározni. A szeptemberben lehullott gyümölcsöket ne hagyjuk a földön sokáig. Ugyanis ezek a gyümölcsök általában „kukacosak” vagy betegek. A lárvák a gyümölcsből kibújva a földben bebábozódhatnak. Ezért naponta szedjük fel a lehullott gyümölcsöket. A beteg gyümölcsöket sose hagyjuk a fán. Szedjük le, de ne vegyítsük össze az egészségesekkel, mert a kórokozók ezeket is megfertőzhetik. A legjobb, ha ledobjuk a földre, és szedés után azonnal összegyűjtjük, majd el is égetjük őket. A leszedett gyümölcsöt óvatosan szállítjuk. Minden átrakás során sérülhetnek. Különösen a nyomásra érzékeny fajtákra figyeljünk. A legjobb, ha már szedéskor osztályozzuk, és azonnal a tárolásra szánt ládába szedjük, amelyeket a tároló helyiségbe szállítunk.

Figyeljünk, hogy a gyümölcstároló helyiség szellőztető-berendezései úgy legyenek kialakítva, hogy szellőztetéskor rágcsálók, rovarok és szennyező anyagok ne juthassanak be. A legegyszerűbb, ha szunyoghálót szerelünk fel.

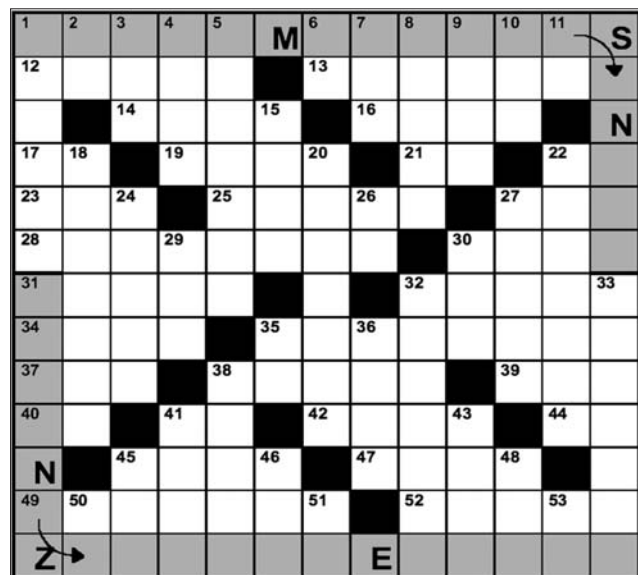
Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Tevepárbeszéd

Tevék beszélgetnek:

– Mondd, papa, miért van nekünk púpunk?

– Azért kisfiam, mert a sivatagban nagy a meleg és nincsenek kutak. Ebben visszük a tartalék vizet.

– Mondd, papa, miért van ilyen nagy patánk?

– Azért kisfiam, mert a sivatagban, a homokban csak ezen lehet jól járni.

– És mond, papa, ...? (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 12. Ütőérjelző! 13. Sárga füzéres virágú növény. 14. Gabonaféle. 16. Csapat (ang.). 17. Répalevelek! 19. Meghasad a jég. 21. Ady Endre álneve. 22. Felelős kiadó (röv.). 23. Van (ném.). 25. Teremt, csinál. 27. A lom társa! 28. Pátosszal beszél. 30. Hazai. 31. Szakmai fogást figyelj. 32. Zsákjelző lehet. 34. A szobában. 35. Munkácsy Mihály festménye. 37. Duplázva: halandzsa. 38. Hazai megye. 39. Kuckó, zug (nép.). 40. Eötös-idezet! 41. Indul a túra! 42. Feltűnően nagy. 44. Tégladarab! 45. Legendás svéd teniszező (Björn). 47. Juhistálló. 49. Tartószervezet. 52. Nálánál lentebbről.

Függőleges: 1. Bandi. 2. Király ruhája! 3. Felső végtag. 4. 476-ig tartott. 5. Kockázatos. 6. Ipari (röv.). 7. Száját tágra nyit. 8. Mulatt. 9. Kereskedik. 10. Dűledék. 11. Cefrében vannak! 15. Pólus. 18. Jelenséget észretevő. 20. Fényforrás. 22. Tisztábbá válik az anyag. 24. Hazai megye. 26. Állattenyésztők Lapja (röv.). 27. Gyulladásgos. 29. Network (röv.). 30. Felkiáltó szó. 31. A poén második része. 32. A rezesbenda is ez. 33. Íztelen a leves. 35. Kettőt beolt! 36. Coca ...; üdítőmárka. 38. Kőzettörmelék. 41. Madár dísz. 43. A Zsolt régi magyar alakváltozata. 45. Emésztővezeték. 46. Akadály. 48. Gyulladás. 50. Páros óceán! 51. Zenekar (röv.). 53. ... Havre; francia város

1	8			4	5		9	2
				3			4	
2	7	4	8		6		3	
4	2	7						
	3	5	6			2	1	8
						3		
8	6							
			1	5	6			3
3	5	2	9				8	

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

4	9	3	6	8	5	7	1	2
5	7	8	2	3	1	9	6	4
1	6	2	4	7	9	5	3	8
6	2	1	8	5	7	3	4	9
3	4	5	1	9	2	8	7	6
7	8	9	3	4	6	2	5	1
2	5	4	9	6	3	1	8	7
8	1	7	5	2	4	6	9	3
9	3	6	7	1	8	4	2	5

Az aranymadár

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy házaspár, három fiuk volt: kettő okos, egy buta. Volt nekik egy nagy kertjük egy ezüst almafával, de annak az almájának minden éjjel letörték az ágait. Az apa elküldte az egyik fiút, hogy vigyázzon a fára. Az fogta a kardját, és lefeküdt az almafa alá, de amikor hajnalban felébredt, az ágak már le voltak törve. Ekkor a második fiú ment vigyázni a fára – de ugyanez történt.

Végül elment az ostoba fiú, fegyvertelenül. Ő egyáltalán nem feküdt le, hanem ide-oda járt a kertben. Tizenkettőkor jött egy nagy aranymadár, ami az egész kertet beragyogta. Az ostoba fiú elkapta a madarat, kitépett három aranytollat és betette azokat a tarisznyájába. Reggel megkérdezte az apja: „Megőrizted a fát?” „Meg!” felelte az ostoba és megparancsolta, hogy csukják be az ajtókat és az ablakokat. Akkor elővette a tarisznyából a madár tollait, és rögtön nagy világosság támadt a szobában.

Amikor a bátyjai ezt meglátták, azt mondták, hogy elmennek megkeresni ezt a madarat. Az ostoba megkérte az apját, hogy ő is elmehessen. Jól van! Az okosak ellovagoltak szép paripák hátán, az ostoba egy gebén ment utánuk. Elértek egy útkereszteződéshez, ahol min-

den utat egy oszlop jelölt. Az első oszlopon ez állt: „A lovaknak jó, az embereknek rossz!” A második oszlopon ez állt: „Az embereknek jó, a lovaknak rossz!” A harmadikon: „A lovat felfalja egy farkas!”

Az első jobb utakon mindjárt továbbmentek az okos fiúk, az ostobának a harmadikon kellett tovább mennie.

Jól van. És amint az ostoba megtett egy darab utat, találkozott egy farkassal. A farkas felfalta a lovat. Az ostoba sírva ment tovább. Egy idő múlva megint találkozott ugyanazzal a farkassal, aki megkérdezte: „Fiacskám, hová mész? Miért sírsz?”

Az ostoba így felelt: „A farkas felfalta a lovacskámot!”

„No akkor ugorj fel a hátamra!”

Az ostoba felmászott a farkas hátára és másfél óra alatt átmentek a kilencedik királyságba, ahol egy várban élt az arany madár. A vár kapuja azonban zárva volt. A farkas ekkor két lábra állt, áttemelte a fiút a várfalon és ezt mondta: „Ebben és ebben a teremben lesz az aranymadár, de a kalickát ne vedd el!” Az ostoba bement a várba, amint mondta a farkas, mindent megtalált, és elgondolkodott: „Ha elvehetem a madarat, miért nem vehetem el a kalickát?”, és elvette mindkettőt.

De mihelyt megmozgatta a kalickát, az megcsendült, felébredt a király, és börtönbe vetette a fiút. Az ostoba könyörögni kezdett. De a király kijelentette, hogy hozzon aranyörényű lovat, akkor elereszti. Rendben.

Az ostoba elment a farkashoz tanácsért. A farkas azt mondta, hogy másszon vissza a hátára, és másfél óra múlva el is jutottak oda, ahol volt az a ló. A farkas ismét áttette a legényt a várfalon és figyelmeztette,

hogy el ne vegye a lószerszámot.

Az ostoba azonban a lóval együtt a lószerszámhoz is hozzányúlt. Az megcsendült, a király felébredt, és börtönbe vetette az ostobát. Az ostoba könyörögni kezdett, de mégis kijelentette, hogy ha elhozza a királylányt, neki adja a lovat. Rendben.

A fiú elment a farkashoz tanácsért. Most a farkas kissé megharagudott, de mégis elvitte másfél óra alatt a királylányhoz, és ezt mondta:

„Bújj el a rózsabokorban! Jön majd egy lány, az a nevelő; aztán jön egy másik, az lesz a királylány, kapd el azt és mássz át vele a falon énhozzám!”

A legény így is tett, és minden sikerült. Mennek már visszafelé. De amikor elértek ahhoz a várhoz, ahol a ló volt, akkor a farkas megparancsolta a királylánynak, hogy üljön le egy tölgyfa alá, és ő maga megy a királylány helyett, miközben ezt mondja: „Most vezess be engem a várba, és amikor elvitted a lovat és egy darabon már elmentél a királylánnyal, akkor kérdezd meg: hol van a farkasom?!”

Rendben, az ostoba legény bevezette az álkirálylányt, megkapta a lovat, elindultak, és félúton megkérdezte: „Hol van a farkasom?”

A farkas háromszor buk-fencet vetett, visszavátozott farkassá és utánuk ment. Ekkor a farkas elvált tőlük, de előbb elkérte a legénytől a zsebkendőjét. Az ostoba továbbment a királylánnyal, míg el nem értek az útjelző oszlopig. Ott lement az ugarba, kikötötte a lovat, a madarat feltette a fenyőre, majd maga lefeküdt a királylánnyal.

Ugyanekkor a bátyjai is mentek hazafelé, meglátták a nagy lónyomokat, azokat követve eljutottak az ugarra.

Ott megtalálták az ostoba öccsüket, a királylányt, a lovat és a madarat. Megölték az ostobát, mindenét elvették, és otthon a szüleinek azt mesélték, hogy nem tudják, hogy hová tűnt az ostoba. Azt akarták, hogy valamelyik felesége legyen a királylány, és egy nap majd megesküdnek.

Közben azonban a farkas kibontotta a zsebkendőt, azt véresnek találta, és azonnal elindult megkeresni az ostobát. Meg is találta a holttestét az erdőben. A farkas odahívta a varjút, adott neki két kis üveget és ráparancsolt, hogy hozzon a halál és az élet vizéből. A varjú meg is hozta. Ekkor a legényt bekenete a halál vizével, majd az élet vizével. A legény ekkor életre kelt.

A farkas utasította, hogy azonnal siessen haza, a templomba, ahol éppen ekkor esketik össze az egyik okos bátyját a királylánnyal. Az ostoba legény elindult, bement a templomba, a királylány mellé állt, és a pap őket eskette össze. Közben a farkas is emberré változott, és elmesélte a szülőknak, hogy mit tettek az okos fiúk. Az apa elkergette az okosakat, és ezután az ostoba volt már az ő kedves fia.

*Letl népmesék
(Fordította: Dabi István)*

Tizenkét hónap a természetben

„Csip-csup, csip-csup” – hangoskodott a csilpcsalpfüziké, miközben fűgén kutató rovar után, az ágak között.

A szeptemberi ős a fűzfá leveleit meggyérítette, így könnyebben észrevettem a kis testű madarat, amely látványosan csak az élelem beszerzésével volt elfoglalva, ami érthető, mert nemsokára ő is vándorútra kel. Azonban ta-

vasszal, amikor megérkezik a Földközi-tenger medencéjéből, szintén olyan nagy törődéssel kutató rovar után, akár ősszel. Átjár minden faágat, benéz a levelek alá, éles szemét nem kerüli el egyetlen levéltetű sem.

Kora tavasszal, egy esős napon az ablakom alatti málnabokron keresgéltek egyik példány, így alkalmam nyílt

egész közelről megfigyelni. Ekkor is azt tapasztaltam, hogy milyen komolyan veszi a táplálékbeszerzést, nem törődött velem, pedig tudta, hogy ott vagyok mellette. Sürgött-forgott az apró természetű madár, mignem átugrott egy száraz ágra, ami kis súlya ellenére sem bírta el és együtt zuhantak a földre, de mintha mi sem történt volna,

amint földet ért, azonnal elkapott valamit, talán egy hangyát, és már röppent is vissza a legközelebbi ágra.

Ez az eset a fűzfán keresgélő füzikével már kevésbé történhetne meg, gondoltam magamban, mikor egy száraz levélre szállt, és levéllel együtt zuhant alá a madárka. A füzikét a lélekjelenléte nem hagyta el, mert néhány arasz esés után már a következő ágon landolt, és folytatva tovább a táplálékbeszerzést.

Amikor rátértem a Tánccsics Mihály utcára, kerti rozsdafarkú éneke ütötte meg a fületem. Felkaptam a fejemet, mert rég hallottam rozsdafarkút énekelni, ami ráadásul, falsul hangzott. Egész biztos egy idei fióka próbálgatta hangját.

Nemcsak városban vagy falun figyelhetjük meg a fiatal rozsdafarkú madarak énekpróbáját, hanem erdőszélen, de akár erdőben is ahol nagyobb tisztás terül el. Ilyen helyeken négy-öt madár is összeverődik, egyedi látványt nyújt a megfigyelőnek, az erdei tisztásba behatoló őszi napsugár, ahol a rozsdafarkúak vidáman kergetőznek a még zöldellő fű fölött, mit sem törődve, hogy előttük áll még a hosszú afrikai út.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Kerti rozsdafarkú

Interaktív világtérkép

Megkezdődött az iskola, biztosan szükség lesz néhány térképre is. Azt javasoljuk, készítsd el a sajátodat otthon. Időigényes munka lesz, sokat kell dokumentálni hozzá, de megéri. Az eredmény egy csodaszép fali dísz, és a te személyes világtérkép, amit saját ízlésed szerint készíthetsz el.

Szükséges eszközök: minél több színű vastag posztó, térképsablonok, olló, ragasztó, egy kb. 1 méter átmérőjű kartondarab.

Elkészítés: A kartonból

vágjál ki egy 1 méter átmérőjű kört, és erre ragassz világoskék színű posztót. A két posztó átmérője 5-10 cm-rel legyen több, mint a kartoné, hogy a szélét tudd szépen visszahajtani. Barna színű posztóból térképsablonok segítségével vágd ki a földrészeket és helyezd el. Ezután jön a „kutatómunka”. Olvass utána, hogy melyik földrészen milyen állatok, növények élnek, melyik országnak melyek a kulturális jellemzői. Ezeket a figurákat vágd ki, majd ragaszd fel a megfelelő helyre. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette